

10.10.2016

Kokousaika 10.10.2016 16:00 - 17:04

Kokouspaikka Kaupunginhallituksen istuntosali

Läsnä

Jäsenet

Rauhamäki, Tatu
Kivekäs, Otso

kaupunginhallituksen puheenjohtaja
kaupunginhallituksen 2. varapuheenjohtaja

Honkasalo, Veronika
Karhuvaara, Arja
Modig, Silvia
Oskala, Hannu
Peltokorpi, Terhi
Raatikainen, Mika
Rantala, Marcus
Rissanen, Laura
Vainikka, Mirka
Vesikansa, Sanna
Hakola, Juha
Koskela, Antti

varajäsen
varajäsen

Muut

Puoskari, Mari

kaupunginvaltuuston puheenjohtaja
saapui 16:06, poissa: 864 ja 865 §:t
kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtaja

Bogomoloff, Harry

Paavolainen, Sara

kaupunginvaltuuston 2. varapuheenjohtaja

Pajunen, Jussi
Sauri, Pekka
Viljanen, Ritva
Sinnemäki, Anni
Malinen, Matti
Pohjaniemi, Marju
Saxholm, Tuula

kaupunginjohtaja
apulaiskaupunginjohtaja
apulaiskaupunginjohtaja
apulaiskaupunginjohtaja
vs. rahoitusjohtaja
henkilöstöjohtaja
va. kansliapäällikkö
poistui 16:53, saapui 16:59
hallintojohtaja
johtava kaupunginasiamies
viestintäpäällikkö
hallintopäällikkö

Summanen, Juha
Åhlgren, Harry
Kari, Tapio
Peltonen, Antti

10.10.2016

Andersson, Victor
Hyttinen, Hannu
Härmälä, Timo
Mickwitz, Leena
Rautanen, Marja-Liisa
Tapiolinna, Hilikka
Thodén, Annikki
Vallittu, Anja
Lindén, Timo
Menna, Lauri
Hietämäki, Ari

poistui 16:49, poissa: 875 - 882 §:t
kaupunginsihteeri
kaupunginsihteeri
kaupunginsihteeri
kaupunginsihteeri
kaupunginsihteeri
vs. kaupunginsihteeri
vs. kaupunginsihteeri
kaupunginsihteeri
vs. apulaiskaupunginsihteeri
hallintoasiantuntija
vs. talousarviopäällikkö
asiantuntija
saapui 16:17, poistui 16:47, läsnä:
osa 867 §:ää

Puheenjohtaja

Tatu Rauhamäki
kaupunginhallituksen puheenjohtaja
864 - 882 §:t

Esittelijät

Jussi Pajunen
Anni Sinnemäki
Ritva Viljanen
Pekka Sauri

kaupunginjohtaja
864-867 ja 870-873 §:t
apulaiskaupunginjohtaja
868 ja 880 §:t
apulaiskaupunginjohtaja
869, 879, 881 ja 882 §:t
apulaiskaupunginjohtaja
874 - 878 §:t

Pöytäkirjanpitäjä

Lauri Menna
hallintoasiantuntija
864 - 882 §:t

10.10.2016

---

§	Asia	
864	Kj/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
865	Kj/2	Tämän kokouksen päätösten täytäntöönpano
866	Kj/1	V 26.10.2016, Periaatepäätös lausunnoksi sosiaali- ja terveysministeriölle ja valtiovarainministeriölle hallituksen esitysluonnoksesta maankuntauudistukseksi ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisuudistukseksi sekä niihin liittyviksi laeiksi
867	Kj/2	V 9.11.2016, Helsingin kaupungin talousarvio vuodeksi 2017 ja talussuunnitelma vuosiksi 2017 - 2019
868	Kaj/1	V 26.10.2016, Kivikon ja Jakomäen urheilualueen asemakaavan muuttaminen (nro 12369, Kivikon sisäämpumaurheilukeskus ja agilityhalli)
869	Stj/1	V 26.10.2016, Sosiaali- ja terveysviraston lasten foniatrian työryhmän siirtäminen liikkeenluovutuksena Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymälle
870	Kj/3	Tasa-arvotoimikunnan varajäsenen valinta
871	Kj/4	Määrärahan myöntäminen kiinteistövirastolle alueiden käyttöönoton edellyttämiin toimenpiteisiin
872	Kj/5	Sopimus kansainvälistä suojelua hakevien ja tilapäistä suojelua saavien vastaanoton järjestämisestä
873	Kj/6	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
874	Kj/7	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
875	Ryj/1	Lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle ympäristölupahakemuksesta Vuosaaren pilaantuneiden maiden loppusijoitusalueen toiminnan muuttamiseksi
876	Ryj/2	Lausunto sisäministeriölle hallituksen esitysluonnoksesta pelastustoimen järjestämistä koskevaksi laiksi
877	Ryj/3	Helsingin Konsernihankinta Oy:n osakkeiden ostaminen Oy Gardenia-Helsinki Ab:ltä ja Helsingin kaupungin Linja-autotoiminta Oy:ltä
878	Ryj/4	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
879	Sj/1	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

10.10.2016

880	Kaj/1	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
881	Stj/1	Lausunnon antaminen sosiaali- ja terveysministeriölle hallituksen esitysluonnoksesta laiksi sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottamisesta
882	Stj/2	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

10.10.2016

Kj/1

§ 864

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Kaupunginhallitus päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunginhallitus päätti valita pöytäkirjantarkastajiksi Mirka Vainikan ja Arja Karhuvaaran sekä varatarkastajiksi Mika Raatikaisen ja Veronika Honkasalon.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti puheenjohtajan ehdotuksesta valita pöytäkirjan tarkastajaksi Lasse Männistön sijasta Arja Karhuvaaran.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunginhallitus päättää valita pöytäkirjantarkastajiksi Mirka Vainikan ja Lasse Männistön sekä varatarkastajiksi Mika Raatikaisen ja Veronika Honkasalon.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

10.10.2016

Kj/2

§ 865

Tämän kokouksen päätösten täytäntöönpano

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, että tämän kokouksen päätökset voidaan panna täytäntöön ennen kuin ne ovat saaneet lainvoiman, ellei erikseen toisin ole päätetty tai myöhemmin päätetä.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

10.10.2016

Kj/1

§ 866

V 26.10.2016, Periaatepäätös lausunnoksi sosiaali- ja terveysministeriölle ja valtiovarainministeriölle hallituksen esitysluonnoksesta maakuntauudistukseksi ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämissuudistukseksi sekä niihin liittyviksi laeiksi

HEL 2016-009636 T 03 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Mirka Vainikan ehdotuksesta.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marko Karvinen, strategiapäällikkö, puhelin: 310 36257
marko.karvinen(a)hel.fi
Katja Rimpilä, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi
Mauno Rönkkö, erityissuunnittelija, puhelin: 310 46768
mauno.ronkko(a)hel.fi
Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto tekee seuraavan periaatepäätöksen sosiaali- ja terveysministeriölle ja valtiovarainministeriölle annettavasta lausunnosta.

Kysymyksiä uudistuksen tavoitteista

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamisen tavoitteena on kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä hillitä palveluista aiheutuvia kustannuksia 3 miljardilla eurolla vuoteen 2029 mennessä.

1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaistasaatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Esitykseen sisältyy terveys- ja hyvinvointierojen kaventamista ja palvelujen yhdenvertaista saatavuutta edistäviä toimenpiteitä, jotka ovat toteutettavissa erityisesti suurimmissa maakunnissa. Tavoitteen toteuttamiseksi on tärkeää varmistua siitä, että järjestäjällä on riittävät keinot huolehtia ohjauksesta ja palveluketjujen ja -kokonaisuuksien toimivuudesta. Palvelujen tuottajien ohjaaminen toteutuu parhaiten, kun terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen tulee huomioitavaksi jo sopimuksissa.

Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen vastuunjaon tulee olla selkeä ja toimijoiden määrittelyn konkreettista erityisesti maakunnan ja kunnan välisessä yhteistyössä.

Esityksessä mainitaan, että kuntien ja maakuntien välisen yhteistyön toteutumiseksi tarvitaan sitä tukevat yhteistyörakenteet ja -tavat.

Kunnan muiden toimijoiden rooli terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä kasvaa, mikä edistää kuntalaisten terveys- ja hyvinvointierojen kaventamista. Kun sosiaali- ja terveystalouksissa siirrytään kohti suurempia keskitetyksi ohjattuja kokonaisuuksia, tulevat kunta- ja aluekohtaiset erot mahdollisesti tasoittumaan. Vahvimmat edellytykset terveys- ja hyvinvointierojen kaventamiselle on suurimmissa maakunnissa.

Terveys- ja hyvinvointierojen kaventamista on tarkoituksenmukaista tarkastella asiakastarpeiden ja niihin perustuvan asiakassegmentoinnin näkökulmasta. Tähän liittyvällä toiminnan suunnittelulla ja seurannalla on mahdollista tarvittaessa kohdentaa ja priorisoida palveluita tavoitetta edistävällä tavalla. Priorisoimalla oikein valittuja asiakassegmenttejä on mahdollista paitsi kaventaa terveys- ja hyvinvointieroja, myös lisätä palvelujen tuottavuutta ja vaikuttavuutta.

Terveys- ja hyvinvointierojen kaventamisen näkökulmasta on varmistuttava yhteistyövalmiuksista toimijoiden välillä ja palveluntuottajien sitouttamisesta asetettuihin tavoitteisiin. Keskeistä on, että lainsäädäntöä uudistetaan siten että tietoa voidaan saada, käyttää ja hyödyntää nykyistä paremmin.

Esityksessä palvelujen tasa-arvoinen tuottaminen on huomioitu. Yhdenvertaisuuden toteutuminen edellyttää usein erityisen tuen tarpeessa olevien asiakasryhmien kohtaamista yksilöivän tarpeen tunnistavasti. Erityisen tuen tarpeessa olevien henkilöiden palvelujen osalta tärkeää on palveluneuvonnan ja -ohjauksen tai muun ohjaavan tuen tehostaminen siltä osin kuin tällä asiakasryhmällä on haasteita asioida itsenäisesti uudistetussa toimintaympäristössä.

Palvelujen saatavuuden ja yhdenvertaisuuden näkökulmasta Helsinki ja pääkaupunkiseutu muodostavat luontevan palvelukokonaisuuden, eikä Uudenmaan maakunnan kokonaisuuteen kuuluminen tuo erityistä lisäarvoa ainakaan peruspalvelujen osalta.

2. Antaako esitys riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite? Jos ei, miten tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voitaisiin parantaa?

Tavoitteena tulee olla integroitu ja yksikanavarahoitteinen palvelujärjestelmä, jossa on huomioitu myös työterveyshuolto. Aikuisikäisten työssä käyvien palvelut on nähtävä osana samaa palvelukokonaisuutta sekä palvelujen järjestämisen ja tuottamisen että rahoituksen näkökulmasta. Kustannusten kasvuvauhdin tavoiteltu hidastuminen edellyttää rakenteiden uudistamisen lisäksi ennen kaikkea radikaaleja toimenpiteitä palvelujen ja toimintamallien uudistamiseksi. Kustannusten kasvun hallintaan on vahvemmat edellytykset pääkaupunkiseudulla ja suurissa maakunnissa. Esitetyt maakunnat ovat väestöpohjiltaan hyvin erikokoisia, mikä vaikeuttaa kustannustehokkaiden ratkaisujen löytämistä.

Esityksen arviointia vaikeuttaa lainvalmistelun eriaikaisuus valinnanvapauslainsäädännön sekä ns. monikanavarahoituksen yksinkertaistamiseen liittyvän lainsäädännön valmistelun ja arvioinnin kanssa.

Ehdotettu malli, mm. alueellisen jaon sekä palvelukeskusten palvelujen käyttövelvoitteen osalta, vaarantaa monen nykyisen kuntien keskinäisen yhteistyön pohjalta toimivan yhteistyömallin toimintaedellytykset jatkossa. Ehdotettu alueellinen jako ei kaikilla alueilla perustu nykyisiin toimiviin ja kustannusten kasvua hillitseviin yhteistyöratkaisuihin ja siten mm. Uudenmaan laajuinen alue rikkoo monta pääkaupunkiseudulla nykyisin toimivaa yhteistyöratkaisua. Näiden yhteistyöratkaisujen myötä jo saavutettu tehokkuus ja kustannusten hidastaminen saatetaan menettää, jos uudistus toteutetaan tiukasti esitetyn mukaisena mm. valtakunnallisten palvelukeskusten käyttövelvoitteineen. Nykyiset toimivat palveluiden tuotantoratkaisut saattavat rikkoontua.

Valtakunnallista kustannusten kasvun hillinnän tavoitetta saattaisi edistää esityksessä ehdotettua väljempi valtakunnallisten palvelukeskusten käyttövelvoite ja siten nykyisten toimivien ja kustannustehokkaiden palveluntuotantomallien jatkamisen mahdollistaminen. Ns. väljemmän käyttövelvoitteen tilanteessa maakunnalle, maakuntakonsernin tytäryhteisölle tai maakunnan palvelulaitokselle jäisi mahdollisuus valita palveluntuottajakseen kustannustehokkain ja laadultaan paras palvelunostoratkaisu eikä tuottajaksi olisi sidottu yhtä ainoaa julkisomisteista tuottajayhtiötä.

Esitetty maakuntaratkaisu heikentää pääkaupunkiseudun kasvun edellytyksiä ja vaikutukset heijastuvat koko maahan.

Pääkaupunkiseutu on asukasluvultaan, yritysten määrältään ja talouden kooltaan yksin suurempi kuin mikään maakunta Uudenmaan maakuntaa lukuun ottamatta. Kasvuennusteiden mukaan ero muuhun maahan tulee kasvamaan seuraavien vuosikymmenten aikana. Vertailua tehdessä on myös huomioitava, että pääkaupunkiseutua ei tule verrata kooltaan ja palveluiltaan vain muihin maakuntiin vaan myös sen kansainvälisiin kilpailijoihin.

Suomen kasvusta merkittävä osuus tapahtuu pääkaupunkiseudulla. Sen osuus koko maan BKT:sta on 36 % ja osuus koko maan yritysten liikevaihdosta 44 %. Pääkaupunkiseudun tutkimus- ja kehittämistoiminnan menot ovat noin 44 % koko maan t&k-menoista (2013). Pääkaupunkiseudulla on poikkeava väestörakenne muuttovoiton vuoksi. Suomen vieraskielisistä lähes puolet asuu pääkaupunkiseudulla. Vieraskielisiä on noin 149 000 henkilöä. Pääkaupunkiseudun erillisratkaisun näkökulmasta on huomioitava, että vieraskielisten työttömyysaste on huomattavasti korkeampi kuin suomen- ja ruotsinkielisten. Pääkaupunkiseudun väestönkehitys korostaa maahanmuuttajien työllistymisen merkitystä. Vuoden 2016 alussa julkaistun väestöennusteen mukaan seudun työikäisestä (16-64 -vuotiaat) väestöstä on vuonna 2030 vieraskielisiä 28 prosenttia.

Pääkaupunkiseudulla on runsaasti avoimia työpaikkoja, mutta myös paljon työttömiä. Pääkaupunkiseudun työvoimatarve on vuoteen 2030 mennessä 340 000 henkilöä (PKS ennakointi). Alueen osuus kaikista Suomen työpaikoista on 32 % ja yksityisen sektorin työpaikoista 35 % (2013). Työttömiä on 66 500 eli 19 % kaikista Suomen työttömistä. Kohtaanto-ongelma on pääkaupunkiseudulla merkittävä.

Kaikkien kasvuennusteiden mukaan pääkaupunkiseudun osuus Suomen bruttokansantuotteesta, työvoimasta ja maahanmuuttajista tulee kasvamaan seuraavien vuosikymmenten aikana. Pääkaupunkiseudun toimivien kasvu- ja työvoimapalveluiden toiminnassa on kyse kansallisesta kasvusta. Kun samaan aikaan mm. automatisaation ja tekoälyn aiheuttama työnmurros muuttaa työelämää ja yritysten vaatimuksia osaavalle työvoimalle yhä kiihtyvään tahtiin, on osaavan työvoiman tarjonnasta pidettävä huoli.

3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Maakunnista on tarkoitus tehdä toimialaltaan rajattuja, mutta kuitenkin itsehallinnollisia yhteisöjä. Maakunnilla ei ole omaa verotusoikeutta. Laskiluonnoksen perusteella sääntely ja valtion ohjaus ja rahoitus ovat niin

10.10.2016

Kj/1

pitkälle yksityiskohtiin menevää, että itsehallinnolliset elementit tosiasianssa puuttuvat. Tämä on ristiriidassa luotavan vaaleihin perustuvan hallintoalueen kanssa.

Kansanvaltaisuus ja maakunnan asukkaiden osallisuusmahdollisuudet eivät toteudu samalla tavalla kuin itsehallinnollisessa kuntahallinnossa.

Itsehallinnolliset organisaatiot ovat hallinnollisessa ajattelussa tähän asti edustaneet päätösvallan hajauttamista. Nyt maakunnat tulevat olemaan työvälineitä vahvistettaessa valtion ohjausta. Itsehallinnon näkökulmasta keskeisiä ongelmakohtia ovat mm. erityisesti järjestämislakiin sisältyvät valtioneuvoston ja ministeriön laajat, avoimet ja tulkinnanvaraiset toimivaltuudet ohjata maakunnan operatiivista toimintaa ja päätöksentekoa sekä investointien ohjaus. Valtionohjauksen tulisi keskittyä poliittisesti strategisiin kysymyksiin. Sen sijaan palveluita koskevat operatiiviset ammatillista ja alueellista asiantuntemusta edellyttävät asiat tulisi jättää maakuntien päätösvaltaan.

Kysymyksiä maakuntalaista

4. Muodostaako maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

c. ei pääosin

Maakuntalakiluonnos perustuu kuntalain sääntelylle. Se on siksi perusrakenteeltaan tuttu. Sääntelyn noudattaminen tulisi olemaan teknisesti erityisen ongelmallista. Valmistelun aikataulun kannalta valmiin mallin käyttäminen on ollut perusteltua.

Maakunnalle kaavailtu itsehallinnon malli tulee kuitenkin poikkeamaan merkittävästi kunnallisesta itsehallinnosta sellaisena kuin se on vuosikymmenten aikana kehittynyt. Maakuntalakiluonnos olisi voinut olla huomattavasti esitettyä yksinkertaisempi ottaen huomioon, ettei maakunnalla ole yleistä toimialaa ja että valtion monin eri keinoin toteuttama maakuntien ohjaus tulee olemaan erittäin tiukkaa. Itsehallinnollisen yhteisön toimintaa sääntelevän lainsäädännön omaksuminen myös sellaisessa yhteisössä, jonka itsehallinto vaikuttaa jäävän näennäiseksi, saattaa jopa johtaa väärinkäsityksiin. Maakunnan valtuustoon ja muihin toimielimiin valittavat henkilöt eivät käytännössä tule olemaan samantyyppisessä valta- ja vastuuasemassa kuin kunnalliset luottamushenkilöt. Siksi maakuntalain ja kuntalain soveltamisympäristöt tulevat olemaan erilaisia, vaikka säännökset ovat likimain identtisiä.

Valtion monin eri keinoin toteuttama maakuntien ohjaus, myös maakuntien talouden ja investointien järjestämisen kysymyksissä, tulisi olemaan erittäin tiukkaa esityksen mukaisesti toteutettuna.

10.10.2016

Kj/1

Yleisesti on arvioitavissa maakuntien talouden ohjauksen osalta, että koska:

- (1) maakuntien rahoitus perustuu lähes pelkästään trendinomaisesti kehittyvään valtionosuusrahoitukseen, ja
- (2) maakunnat eivät voi hakea talouteensa ajallista joustoa velanotosta, omaisuuden myynnistä tai säätämällä kertyvää verorahoitusta omin päätöksin, ja
- (3) maakunnat eivät käytännössä voi itse suunnitella investointejaan, vaan investointisuunnitelmat (uudis- ja korjausinvestoinnit) laaditaan ministeriöissä ja päätetään valtioneuvostossa

niin maakuntalain sekä maakuntien rahoituslain antamat mahdollisuudet maakunnan talouden ohjaukselle ja lähes minkäänlaiselle omalle merkittävälle taloudelliselle päätöksenteolle ovat käytännössä olemattomat.

5. Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

c. ei pääosin

Sosiaali- ja terveystalouden näkökulmasta esitetty tehtäväkokonaisuus on pääosin tarkoituksenmukainen. Kunnan ja maakunnan välinen vastuunjako kohdan 2 tehtävien osalta ei ole täysin yksiselitteinen. Ehkäisevien palveluiden käsitettä on syytä määritellä tarkemmin muun muassa suhteessa lasten ja nuorten sekä ikääntyneiden ehkäiseviin terveyden ja hyvinvoinnin palveluihin. Ehkäisevän päihdetyön näkökulmasta alueellisen alkoholihallinnon tehtävien sijoittaminen maakuntaan edistää lain tavoitteiden saavuttamista.

Maahanmuuton ja muun väestön kasvun lisäksi pääkaupunkiseutu kantaa vastuuta erityisistä sosiaalisista ongelmista kuten segregaatista ja asunnottomuudesta. Vaikuttava terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen metropolialueella edellyttää muuta maata tiiviimpää yhteistyötä muun muassa kaupunkisuunnittelun, elinkeinopolitiikan, työllisyyspalvelujen ja koulutuspalvelujen kanssa. Maakuntaratkaisu vaikeuttaa tätä tehtävää, kun pääkaupunkiseudun haasteita on käsiteltävä osana maakuntaa pääkaupunkiseudun sijaan.

Sosiaalisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen käsitteen tulisi olla yhdenmukainen muualla esitettyssä lainsäädännössä käytettyihin termeihin nähden.

Maakuntien liikuntaa koskevat tehtävät ovat lakiluonnoksessa kannatettavia. Helsinki kannattaa myös sosiaali- ja terveydenhuollon kuntien

peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän liikuntaa koskevan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kertoimen indikaattoreita.

Helsingin näkökulmasta pelastustoimi tulee säilyttää kaupungin omana toimintana maan suurimman väestökeskittymän turvallisuuden varmistamiseksi. Lisäksi on huomioitava metropolialueen erityispiirteet valtionhallinnon toimipisteiden, maanalaisen ja korkean rakentamisen sekä lentoasema- ja satamatoiminnan vuoksi. Pelastustoimella on erityinen rooli Helsingissä osana kunnan toimintaa liittyen mm. pääkaupunkiasemaan ja – instituutioihin ja niiden turvallisuuskysymyksiin. Kaupungissa järjestettävät kansalliset ja kansainväliset tapahtumat edellyttävät tiivistä yhteistyötä pelastustoimen, kaupungin muiden toimintojen ja poliisin kanssa.

Ympäristöterveydenhuolto tulee jatkossakin hoitaa Helsingin kaupungin toimesta eikä siirtää maakuntaan. Kaupungilla on riittävä osaaminen ja voimavarat tehtävään maan suurimpana ympäristöterveydenhuollon valvontayksikkönä. Toiminta on mahdollista järjestää myös PKS-yhteistyönä Espoon, Kauniaisten ja Vantaan kanssa. Kaupungeilla on säännöllistä yhteistyötä mm. valvontaprojekteihin liittyen sekä yhteiset toimintaohjeet talousveden valvontaan ja sitä koskevien erityistilanteisiin varautumiseen.

Maakuntiin siirrettäviin tehtäviin kuuluvat löytöeläintoiminta ja nikotiini-korvausvalmisteiden lupamenettely ja valvonta olisi selkeää sisällyttävä osaksi ympäristöterveydenhuoltoa, jota Helsinki tai PKS-seutu voisi jatkossakin hoitaa itse.

Lakiluonnoksen mukaan valtion korvaamat valvontaeläinlääkäreiden tehtävät siirtyisivät joka tapauksessa maakuntaan, vaikka Helsinki tai PKS-kunnat yhdessä järjestäisivät ympäristöterveydenhuollon. Esitys ei ole tältä osin tarkoituksenmukainen, koska valvontaeläinlääkäreiden tekemä eläinsuojelu- ja eläintautivalvonta on kiinteässä yhteydessä jokapäiväisissä työtehtävissä sekä eläinlääkintähuoltoon että löytöeläintoimintaan. Em. tehtäviä ei tulisi siirtää eläinlääkintähuollosta ja löytöeläintoiminnasta erillisenä tehtävänä maakuntaan.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäviä ei ole esitetty siirrettäväksi maakuntaan eli jatkossakin kaupunki hoitaa koko kunnan ympäristönsuojelutehtävien kokonaisuuden. Yhteistyö eri tehtävien hoidossa Helsingin kaupungin ja maakunnan kesken on ensiarvoisen tärkeää.

Kaavoituksen ja maankäytön osalta maakunnalle osoitettu tehtäväkokonaisuus on pääpiirteittäin tarkoituksenmukainen. Maankäytön suunnittelujärjestelmä pysyy uudistuksessa samanlaisena eikä kuntien rooliin näiltä osin tule muutosta. ELY-keskusten ja maakuntien tehtävänjakoa ja toimivaltuuksia tulee kuitenkin selkeyttää. Maakuntien roolia kun-

takaavoituksen edistämiseksi tulisi täsmentää, jotta ei synny tilannetta, jossa maakunnalla on maankäytön suunnittelussa kunnille kuuluvaa toimivaltaa.

Uudenmaan maakunnan tämänhetkinen kulttuurinen voimavara on Helsinki tai pääkaupunkiseutu, joten maakuntatason kulttuuristrategioille ei ole tarvetta. Kulttuurin tehtävät tulisi poistaa ehdotuksesta kokonaan tai vähintään siirtää maakuntien vapaaehtoisin tehtäviin.

Lakiesityksessä maakunnan tehtävät ja toimiala on yksityiskohtaisesti kirjattu 6 §:n yli 20-kohtaiseen luetteloon monessa kohdassa tulkinnanvaraiseen ja epämääräiseen muotoon. Erityisesti selvyyttä tarvitaan niin kohtiin, jotka liittyvät läheisesti kunnan tehtäviin ja toimivaltaan muun lainsäädännön nojalla. (esim. ”kuntien alueiden käytön suunnittelun ja rakennustoimen järjestämisen edistäminen” tai ”alueen, sen elinkeinoelämän ja innovaatioympäristöjen kehittäminen ja rahoittaminen, näihin liittyvä koulutus ja kulttuurin ja osaamisen kehittäminen...”)

Kunnilla on elinvoima- ja kilpailukyky politiikkaan liittyviin tehtäviin yleinen toimivalta eikä kuntien oikeutta kaavoitukseen tule heikentää. Maakunnat eivät voi tehdä kaavoitusta tai muita sitovia suunnitelmia siten, että kunnat kantavat niiden taloudelliset seuraamukset. Maakuntien kulttuuri- ja liikuntatoimialoihin liittyviä tehtäviä tai toimivaltaa ei tule laajentaa uudistuksessa, koska ne ovat merkittävässä osassa kuntien laajaa elinvoimapolitiikkaa sekä hyvinvoinnin laajaa ennaltaehkäisevää palvelukokonaisuutta.

Lakiluonnoksen 6 §:n maakunnan hoidettavaksi ottamat tai sopimukseenvaraiset tehtävät kunnilta tulisivat olla kokonaan erillisessä pykälässä ja luettelon viimeinen kohta siirtää edellisen momentin viimeiseksi tehtäväksi muodossa ”hoitaa muita sille erikseen laissa säädettyjä tehtäviä”. Tämä ei ole maakunnan omassa harkinnassa (ei voi olla siis 2 momentissa, kohdassa jossa ”maakunta voi hoitaa..”)

Kohdat 24 (romanasiat) ja 25 (yhteispalvelujen järjestäminen):

Näiden tehtävien osalta hoitamista koskevien säännösten tarpeellisuus tulee uudelleen arvioida.

Viranomaiselle on hiljattain säädetty velvoite yhdenvertaisuuden edistämiseen suunnitelmallisesti ja kaikkien vähemmistöjen osalta tulisi olla vastaavan tasoiset velvoitteet. Alueelliset romanasioiden neuvottelut ovat käsitelleet kotimaan romaniväestön asioita ja toimineet keskeisten tahojen keskustelu- ja tiedonvaihtoforumina.

Maakunta ja sen alueen kunnat voivat keskenään sopia tarvittaessa yhteispalvelujen järjestämisestä ilman maakunnalle erikseen osoitettua

tehtävää laissa. Jos säännös jää lakiin niin sitä tulee täydentää seuraavasti: "... maakunnan järjestämismääräyksellä olevien tehtävien osalta".

Alkoholihallinnon tehtävät liittyvät elinkeinonäkökulmasta etenkin lupa- ja valvontatehtäviin. Yrittäjien, asukkaiden ja asiakkaiden kannalta keskeistä on yhdenmukainen linja soveltamisohjeiden käyttämisessä koko maassa. Alkoholihallintoa on hyvä hoitaa maakunnallisessa kokonaisuudessa. Alkoholihallintoa tulee kuitenkin rajata nykyisestä siten, että paikallinen viranomaispäättäjät päättävät yhteistyössä maakunnan kanssa esimerkiksi terassilupien mukaisista aukioloajoista. Tällä hetkellä Helsingissä terassien aukioloajoista päättävät yhdessä poliisi ja AVI.

Tulevaisuudessa maakunnan ja poliisin tehtävä tulee rajata vain alkoholin anniskelun lainmukaisuuteen liittyviin lupa- ja valvontatehtäviin. Esimerkiksi terasseista aiheutuva melu on paikallinen ilmiö, joten meluun liittyvistä rajoitteista on päätettävä paikallisen viranomaisen. Työnjaon tulee noudattaa samaa työnjakoa kuin esimerkiksi tapahtumien osalta, joissa meluilmoitus tehdään paikalliselle viranomaiselle.

Esitetty malli ei luo selkeää työnjakoa eikä järjestelmää, joka pystyy nykyistä selkeämmin ja yksinkertaisemmin vastaamaan ihmisten ja yritysten palvelutarpeisiin kohdan 9 tehtävien osalta, joten tavoite ei täyty ja maakuntien tehtäväkokonaisuus ei siten ole esityksen eli "alueen ja elinkeinojen kehittäminen" mukaisena tarkoituksenmukainen.

Käytännössä pääkaupunkiseudun kaupungit vastaavat jo tällä hetkellä valtaosasta kilpailukykyyn ja elinkeinopolitiikkaan liittyvistä kehittämissuunnitelmista omilla vaikutusalueillaan. Ne kykenevät toteuttamaan merkittäviä kehittämistoimintoja, vahvaa elinkeino- ja innovaatiopolitiikkaa sekä omia investointien houkuttelun (invest-in) ja viennin edistämisen (export-out) toimintoja.

Kansainvälinen kilpailukyky perustuu yhä enemmän toimiala- ja klusterirajat ylittävään kehittämiseen, käytäntölähtöiseen tutkimus- ja kehittämistoimintaan, vahvaan, paikkaan sitoutuneeseen innovaatio- ja yrityseskosysteemiin sekä laajaan elinkeino- ja innovaatiopolitiikkaan. Laajassa elinkeino- ja innovaatiopolitiikassa hyödynnetään laajasti kaupungin voimavaroja, kuten kaupunkien yhtiöiden konserniohjausta, julkisia hankintoja ja syntyviä edelläkävijämarkkinoita, vetovoimaa ja kilpailukykyä tukevia investointeja, maapolitiikkaa, kaavoitusta sekä tiiviitä, kaupunkien välisiä kansainvälisiä suhteita.

Maakuntalaissa esitetty tehtävän jako on, varsinkin elinkeinoelämän ja innovaatioympäristöjen kehittämiseen ja rahoittamiseen liittyvien tehtävien osalta epäselvä ja kilpailukykykehittämisen kannalta epätarkoituksenmukainen. Maakunta- tai aluetasoinen elinkeino- ja innovaatiopolitiikka tarkoittaa käytännössä a) politiikan laatimista tasolla joka ei

ole toiminnan kannalta relevantti ja jossa strategisen tahdon löytäminen on mahdotonta, b) luopumista laajasta elinkeinopolitiikasta sekä c) kilpailukyvyyn kehittämiseen käytettävien resurssien ohentamista.

Tehtäväkohdan 9 tarkoittama kulttuurin edistäminen liittyy tiiviisti toteutettavaan yritys- ja elinkeinopolitiikkaan. Aineettoman tuotannon syntyminen, kasvu ja luovan työn tekemisen edellytysten ja kulttuurimatkailemisen edistäminen kuuluvat samoin kuin muutkin yritys- ja elinkeinopalvelut tällä hetkellä useammalle toimijalle ja esitetty malli vastaa käytännössä nykytilaa, jossa pääkaupunkiseudun kaupungit käytännössä toteuttaa ja rahoittaa näitä tehtäviä alueellaan.

Maakunnan tehtäväkokonaisuus ja työnjako kunnan kanssa yritys-, työ- ja elinkeinopalvelujen järjestämisessä sekä kotoutumisen edistämiseksi sisältää asiakkaiden ja palvelujärjestelmän kannalta samat ongelmat kuin nykyinen malli, jossa toimijoina työllisyys-, yritys- ja kotoutumispalveluissa ovat kaupungit, TE-toimisto ja ELY-keskus. Nykymalliin parannuksena tulee maakuntaliittojen tehtävien yhdistäminen TE-toimiston ja ELY:n tehtävien kanssa. Esitetyssä mallissa kuntien tehtävät säilyvät yritys-, työllisyys- ja kotoutumistehtävissä samanlaisena kuin nykyisin. Nykyiset ELY-keskusten ja TE-toimistojen tehtävät siirtyvät mallissa maakunnille, joten toimijoita on esitetyssä mallissa edelleen useampi kuin yksi. Malli vastaa hyvin pitkälle nykytilaa.

Työllisyys-, kotoutumis- ja elinkeinopalveluiden tulee muodostaa tiivis kokonaisuus elinvoimaisuuden ja taloudellisen kasvun lisäämiseksi. Yhden toimijan mallissa saavutetaan joustavuutta, nopeaa reagoitakykyä ja palveluiden yhteensovittamista kasvupalveluiksi. Yhden toimijan mallissa byrokratian ja tiedonvaihdon määrä on nykyistä huomattavasti vähäisempi ja palveluiden yhteenlaskettu kokonaisbudjetti saadaan kohdennettua työmarkkinoiden ja yrittäjyyden tukemiseen tehokkaasti. Palveluiden kehittämisen ja suuntaamisen tulee lähteä läheltä asiakastarpeita ja niihin liittyvät viranomaistehtävät tulee pystyä hoitamaan tehokkaasti asiakkaan lähellä.

Vaihtoehtona on, että sektorikohtaisessa erillislainsäädännössä säädetään järjestämisvastuu pääkaupunkiseudun kaupungeille yhdessä tai erikseen, kuten maakuntalakiesityksen yleisperustelujen (s. 183) mukaan olisi mahdollista: ”Lisäksi joissakin tehtävissä kuten työ- ja elinkeinopalveluissa ja ympäristöterveydenhuollossa mahdollistettaisiin maakunnan järjestämisvastuun siirtäminen laissa edellytykset täyttävälle kunnalle.”. Yleisperustelujen kirjauksen työ- ja elinkeinopalveluihin on sisällytettävä myös muut tehtäväkohdan 9 tehtävät, koska ne muodostavat selkeän kokonaisuuden yhdelle toimijalle.

Pääkaupunkiseudun kaupunkien yhteisen näkemyksen mukaan Uudenmaan maakunta on liian suuri ja hajanainen varmistamaan kohdan 9 tehtävät parhaalla mahdollisella tavalla, joten maakunta yhtenä toimijana on pääkaupunkiseudun kaupunkien esityksen mukaan poissuljettu vaihtoehto.

Hallituksen esitys ei sisällä arvioita julkisten kasvupalveluiden osalta erilaisista alueellisista vaihtoehtoista. Valmistelu on tältä osin ollut puutteellista ja siinä ei ole huomioitu pääkaupunkiseudun erityispiirteitä palvelutarpeissa, kasvupotentiaalia, merkitystä koko maan taloudelliselle kasvulle ja ennusteita, joiden mukaan pääkaupunkiseudun kasvu ja siten kokoero verrattuna muihin maakuntiin tulee kasvamaan tulevina vuosikymmeninä.

Maakuntalakiesityksen mukaan kuntien työllisyysenhoidon tehtävät säilyvät nykyisten periaatteiden mukaisena (s. 135 yleisperustelut). Kuntien rooli työllisyyspalveluiden palveluiden tuotannossa rinnastetaan maakuntalakiesityksessä kuitenkin yrityksiin ja järjestöihin. Kuntien roolia työmarkkinatuen kuntaosuudessa on perusteltu myös kuntien järjestämistä vastuulla sosiaali- ja terveystaloukselta. Nyt maakuntalaissa esitetyntylaisena toteutuessaan kuntien rooli tulee rajoittumaan nykyisestä ja työmarkkinatuen kuntaosuus tulee siirtää palveluista järjestämistä vastuulle maakunnalle tai kokonaan valtion maksettavaksi.

Jos maakuntalakiesityksessä mainittu tuleva julkisia kasvupalveluita (nykyiset ELY-keskuksen ja TE-toimiston tehtävät julkisen työvoima- ja yrityspalvelulain, kotoutumislain ja valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi annetun lain mukaan) koskeva erillislaki mahdollistaa Helsingin kaupungin laajan järjestämistä vastuullisen roolin julkisissa kasvupalveluissa, on samalla arvioitava koko julkisten kasvupalveluiden kokonaisuus mukaan lukien työmarkkinatuen kuntaosuus.

Helsingin lähtökohta erillislain valmistelulle on, että palveluiden järjestämistä vastuu ja palveluiden toimintamenojen ja palveluostojen resurssit siirretään Helsingin kaupungille tai pääkaupunkiseudun alueen kaupungeille yhteisesti.

Nykyisin Helsingin kaupunki käyttää pelkästään työllisyyspalveluihin 45 miljoonaa euroa vuodessa. Kunnan roolin kaventaminen järjestöjen ja yritysten kaltaiseksi maakuntalakiesityksen mukaisena leikkaa myös kunnan nykyisen osuuden käytettävissä olevista resursseista pois. Valtion resurssit julkisen työvoima- ja yrityspalvelulain mukaisiin ja yritysten kehittämispalveluihin (TE-toimiston ja ELY:n toimintameno, palveluostot ja tuet) arvioidaan koko pääkaupunkiseudulla olevan noin 130 miljoonaa euroa.

Maakuntalain ja siihen liittyvien erillislakien esityksestä on vaikeaa lausua kohdan 9 tehtävien osalta, koska aineisto on kokonaisuudessaan puutteellista ja valmistelu on ollut epätasaista ja vaikeasti ennakoitavissa.

Lakiluonnoksen tausta-aineistosta ei selviä, mihin analyysiin valittu 18 alueen malli perustuu. Tausta-aineistossa on vain arvio sote-alueiden määrästä, jossa päädytään 5-12 alueeseen. Tämän aluejakoselvityksen jälkeen uudistukseen on lisätty uusia tehtäviä, kuten julkiset kasvupalvelut, jotka muodostuvat TE-toimistoista ja ELY-keskuksista ja siihen on liitetty maakuntaliittojen nykyiset tehtävät. Valmistelu tulisi olla johdonmukaista ja tehdyt ratkaisut perustuvat avoimesti arvioituun tietoon ja argumentteihin koko uudistuksen osalta.

Maakuntalain valmistelun epäjohtonmukaisuus ja valmistelun kiire ja siitä johtuvat puutteet näkyvät myös siinä, että hallituksen esityksen yleisperusteluissa sivulla 8 kohdassa Johdanto kerrotaan muiden maakuntien tehtävien tarkentuvan keväällä 2016. Kohdan Nykytila alakohdassa 2.6.2 Muut tehtävät on muiden tehtävien nykytilaa arvioitu lauseella "(Tähän lisätään myöhemmin lyhyt kuvaus niistä niistä muista tehtävistä, jotka tulevat mukaan uudistukseen!)".

Myös maakuntaudistuksen tavoitteet jäävät ylätasolle, mikä näkyy lain yleisluontoisuudessa julkisten kasvupalveluiden tehtävien osalta. Tämä vaikeuttaa laista lausumista, koska mitään tarkkaa suunnitelmaa saati erillislakiesitystä ei toistaiseksi ole olemassa, mutta erillislain mahdollisuuksiin viitataan tehtävien järjestämisvastuun siirtämiseksi kaupungeille.

Tehtävä 10 alueellisen lyhyen, pitkän ja keskipitkän aikavälin koulutustarpeiden ennakointia ja alueellisten koulutustavoitteiden valmistelua koskeva tavoite toteutuu osin. Tehtävä sopii laajalle alueelliselle toimijalle paremmin kuin kohdan 9 tehtävät. Tehtävä on luonteeltaan täysin erilainen, koska kyseessä on puhtaasti suunnittelu- ja ennakointitehtävä ja se ei sisällä asiakastyötä ja konkreettista palveluiden järjestämistä ja tarjoamista ja siten sen yhteys paikalliseen elinvoimaisuuteen ei ole yhtä suora kuin kohdan 9 tehtävissä.

Kohdan 10 tehtävät liittyvät oleellisesti kohdan 9 tehtäviin ja se on toteutettavaa yhteistyössä eri toimijoiden (maakunta, kunnat, yritykset, yliopistot, ammattikorkeakoulut, toisen asteen oppilaitokset, tutkimuslaitokset, etujärjestöt jne.) kesken, jotta koulutusjärjestelmä on tiiviissä vuorovaikutuksessa työvoiman kysyntään ja tarjontaan etenkin pitkällä aikavälillä. Koulutusjärjestelmän kautta vaikutetaan etenkin pidemmän aikavälin työvoimatarjonnan laatuun ja hyvin toteutettuna sillä pystytään lisäämään myös työvoiman kysyntää.

Tehtävä 22 alueellinen varautuminen on käsitteenä huono. Maakunnan tehtäviin kuuluu varautumista, mikäli näin laissa säädetään. Tämä varautuminen ei kuitenkaan liity maakunnan maantieteelliseen alueeseen, vaan nimenomaan maakunnan tehtäviin. Kirjaus viittaa, että maakuntien muodostamisen yhteydessä syntyisi joku "alue", jonka varautumisesta maakunta vastaa. Tämä ei kuitenkaan pidä paikkaansa. Maakunta ei vastaa maantieteellisen toiminta-alueensa varautumisesta, vaan tästä vastaavat kulloinkin kyseessä olevat viranomaiset ja muut organisaatiot niitä koskevan lainsäädännön määrittämällä tavalla. Kohtaa tulisi muuttaa seuraavaan muotoon: "maakunnan tehtäviin liittyvä varautuminen".

Vesihuollon kehittämisestä ja järjestämisestä vastaavat kunnat myös maakuntauudistuksen jälkeen. Vesihuoltolain mukaan varautumisesta huolehtii vesihuoltolaitos. Lisäksi vesihuoltolain mukaan kiinteistön omistaja tai haltija vastaa kiinteistönsä vesihuollosta.

Jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristön-suojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

Perustelujen mukaan kyseessä oleva tehtävä olisi Ely-keskukselta siirtyvä tehtävä. Nykyisellä Ely-keskuksella ei ole sellaista tehtävää, että se huolehtisi "vesihuollon turvaamisesta".

Perusteluissa mainittu tulvariskien hallinta ei kuulu kokonaisuudessaan maakunnan tehtäviin siirrettävän Ely-keskuksen vastuulle. Ely-keskuksessa on tulvariskeihin liittyviä tehtäviä, mutta tosiasiallinen hallinta ja vastuu ovat kunnilla.

6. Maakuntalain 5 luvussa säädetään maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

e. ei kantaa

Kysymys on muotoiltu siten, ettei mikään vastausvaihtoehtoista ole mahdollinen.

Ks. vastaukset kysymyksiin 3 ja 4.

Asukkaiden ja palvelujen käyttäjien osallistumissäännökset ovat yksityiskohtaisia. Erityisesti sote-palvelujen järjestämisen näkökulmasta ne ovat tarpeellisia.

Ongelmana on, ettei osallistumissäännöksissä ole huomioitu palvelujen järjestämiseen ja tuottamiseen liittyviä eroja. Miten palvelujen tuottajat

voidaan velvoittaa ja onko kustannusnäkökulmasta järkevää edellyttää osallistumisen järjestämistä näin laajasti.

7. Maakuntalain 9 luvussa säädetään maakunnan palvelulaitoksesta. Onko siitä esitetty säädettäväksi tuottamisen organisoinnin näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

c. ei pääosin

Maakunnan järjestäjäroolin ja maakunnan palvelulaitoksen tuottajaroilien välinen työnjako ja vastuut on syytä kuvata mahdollisimman täsmällisesti ja myös kaikin keinoin välttää tarpeettomien hallinnollisten rakenteiden muodostuminen. Väestöpohjaltaan pienemmissä maakunnissa palvelulaitoksen ja sitä ohjaavan järjestäjän riittävää osaamista ja resursointia on vaikeaa varmistaa, ja osa maakunnista jää siksi liian pieniksi.

Järjestämisen ja palvelutuotannon eriyttämistä perustellaan johtamisen paranemisella, kustannusten hallinnalla ja laadun kehittämisellä (järjestämislain 22 §:n yksityiskohtaiset perustelut). Perusteluja sille, miten palvelulaitoksen perustaminen toteuttaa näitä tavoitteita, ei ole esitetty. Johtaminen ja laadun parantaminen ei varsinaisesti ole organisaatiokysymys ja kaksipuolaisen ja varsin raskaasti säännellyn maakunta/palvelulaitos -hallintokokonaisuuden riskinä on pikemminkin kustannusten kasvaminen kuin niiden hallinnassa pysyminen.

Palvelulaitosta koskeva sääntely on lähellä kunnallista liikelaitosta ja kuntayhtymää koskevaa sääntelyä. Koska kyseessä on palvelujen tuotantoon varsin tiukkarajaisesti määritellyin ehdoin tarkoitettu laitos, hallinnollista sääntelyä olisi ollut parempi yksinkertaistaa ja jouhevoittaa. Hallinnollista taakkaa jonkin verran helpottaa se, ettei palvelulaitoksella ole yhtymäkokousta tai yhtymävaltuustoa kuten kuntayhtymillä, eli hallinto ei siltä osin ole aivan yhtä monikerroksinen. Palvelulaitoksen hallintosäännön sisältö on kuitenkin käytännön toiminnan kannalta olennainen, koska maakuntavaltuustokäsittely voi osassa asioita olla varsin raskas ja byrokraattinen menettely.

Myönteisenä seikkana on pidettävä sitä, että palvelulaitoksen hallituksen osalta on asetettu osaamiseen/asiantuntemukseen perustuvat kriteerit, vaikka ne ovat käytännössä hyvin tulkinnanvaraiset.

Valvonta- ja riippumattomuusnäkökulmasta puolestaan on hyvä, ettei palvelulaitoksen hallituksen jäsen tai johtaja voi olla laitoksen tytäryhteyssön hallituksessa. Kielto voitaisiin perustellusti ulottaa myös tytäryhteyssön palveluksessa oleviin henkilöihin. Valvonta- ja riippumattomuusnäkökulman kannalta on samaten hyvä, ettei maakunnan luottamushenkilö voi olla palvelulaitoksen hallituksen jäsen.

10.10.2016

Kj/1

Maakuntalakiesityksen muutoksenhakua koskevassa luvussa palvelulaitoksessa tehtyihin päätöksiin kohdistuva muutoksenhaku on otettu huomioon vain joissakin säännöksissä, muttei kaikissa tarpeellisissa.

Palvelulaitosten tulisi voida käyttää jatkossakin hyväkseen olemassa olevia rakenteita kuten pääkaupunkiseudulla kaupunkien omistamaa henkilöpalveluyritys Seurea.

Mikäli jokaisessa maakunnassa tulee olemaan lakiesityksen mukaan vain yksi palvelulaitos, tulee palvelulaitoksessa varmistaa, etteivät muut asiat jää sosiaali- ja terveystaloukselle alisteisiksi.

8. Maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti maakuntalakiin ja maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko maakuntien rahoitusmalli ja maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

c. ei pääosin

Maakuntien taloudenohjausmekanismin ja maakunnan oman talouden päätävävallan suurimpina rajoitteina ovat seuraavat tekijät:

- (1) maakuntien rahoitus perustuu lähes pelkästään trendinomaisesti kehittyvään valtionosuusrahoitukseen, ja
- (2) maakunnat eivät voi hakea talouteensa ajallista joustoa velanotosta, omaisuuden myynnistä tai säätämällä kertyvää verorahoitusta omin päätöksin, ja
- (3) maakunnat eivät käytännössä voi itse suunnitella investointiaan, vaan investointisuunnitelmat (uudis- ja korjausinvestoinnit) laaditaan ministeriöissä ja päätetään valtioneuvostossa.

Maakunnan/palvelulaitoksen/maakuntakonsernin tytäryhteisön/yksityisen tuottajan -sopimus- ja hallintokokonaisuudesta seuraa tilanne, jossa sote-palveluntuotantoa tuotetaan kohtuullisen pitkiin sopimuksiin perustuen ja siten maakunnan vuosittaisia kustannuksia ei voida ohjata vuosittaisen määrärahaohjauksen pohjalta. Pitkät sopimukset palveluntuottajien kanssa, mutta samanaikainen maakunnan oman talouden joustomahdollisuuksien lähes täydellinen puuttuminen tuottaa vaikeuksia talouden suunnittelulle.

Ehdotetussa mallissa investoinneista seuraavat vaikutukset käyttömenoihin pitäisi olla poikkeuksellisen hyvin arvioitu yksittäisistä investoinneista valtioneuvostossa päätettäessä, jotta maakunnilla on mahdollisuudet rahoittaa käyttömenot ajallisesti joustamattomista valtionosuusmäärärahoistaan. Kysymykseksi nousee, miten maakunta voi kattaa menonsa, jos valtionosuusindeksin mukaan määräytyvä rahoitus pysyy ennallaan tai jopa pienenee (vrt. indeksien kehitys mm. vuosina 2015-

2017), mutta samaan aikaan aikaisemmin valtioneuvostossa päätettyjen investointien käyttökustannukset realisoituvat maakuntien maksettaviksi.

Kysymys ehdotetussa investointisuunnittelussa on myös päättääkö ministeriöt ja valtioneuvosto myös peruskuntien omistamien mutta maakunnille vuokraamien sote-kiinteistöjen korjaushankkeista. Vai katso taanko peruskuntien omistuksessa, mutta sote-toimijoiden käytössä olevien kiinteistöjen korjaamisen harkintavallan jäävän peruskuntiin.

Oma kysymyksensä on myös millaiset edellytykset ministeriöillä on tehdä koko valtakunnan kattavaa investointisuunnittelua. Tämä vaatisi ministeriöihin mittavaa ja hyvän paikallistuntemuksen omaavaa resurssia. Nykyisin mm. suurissa kaupungeissa investointien ohjelmoinnissa nimenomaan yksittäisten hankkeiden tunteminen ja paikallistuntemus koetaan erittäin tärkeäksi.

Valtionosuusindeksiin perustuvaa maakuntien valtionosuusrahoitusta sovellettaessa (... rahoitusta tarkistetaan ottamalla huomioon toteutuneet nettokustannukset ...) tulisi varmistaa, että nettokustannuksiin sisällytetään kaikki maakuntien menoerät ja toteutuneen nettokustannustarkastelun ulkopuolelle ei saa jättää mitään maakunnan menoeriä.

9. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

Lakiluonnos on syytä vielä käydä läpi sisäisen johdonmukaisuuden näkökulmasta. Se sisältää melko paljon viittaussäännöksiä, joiden kohde puuttuu tai vaikuttaa olevan virheellinen. Esimerkiksi lakiluonnoksen 56 §:ssä viitataan 84 §:n 1 momentin 2 kohdan p alakohtaan. Kyseisen lainkohdan viimeinen alakohta on kuitenkin o. Vastaavasti lakiluonnoksen 118 §:ssä olevan viittauksen 119 §:ään ilmeisesti tulisi kohdistua 6 §:ään.

Lakiluonnos ei ole johdonmukainen myöskään maakuntakonsernia koskevien säännösten osalta. Palvelulaitosta, tytäryhtiötä, tytäryhteisöjä ja määräysvallassa olevia säätiöitä koskevat maininnat tulisi tarkistaa ja yhdenmukaistaa.

Lakiluonnoksen mukaan perustetaan maakunnille ja sote-alueille valtakunnalliset palvelukeskukset mm. ICT-palveluihin. 125 §:ssä säädetään palvelukeskuksen käyttövelvollisuudesta ja poikkeuksista, jolloin sitä ei tarvitse käyttää. Apotti Oy:llä on pykälän mukaiset perusteet, sille että Apotti Oy jatkaa itsenäisenä organisaationa. Näin voidaan riskittömimmin varmistaa sote-uudistuksen aikataulua vaarantamatta jo tehdyt investoinnit, potilasturvallisuus ja tavoitteen mukaisten vuotuisten 123 miljoonan euron hyötyjen saavuttaminen. Sekä sosiaali- että terveydenhuollon käyttäjät että kuntalaiset tarvitsevat parempia ja käytettävimpiä

palveluja myös sote-uudistuksen aikana ja Apotti pystyy tuottamaan palvelut kattavasti koko Uudenmaan alueella - tarvittaessa laajemminkin.

Lakiehdotuksessa palvelujen tuottaminen jakaantuu maakunnan julkiseen, ei kilpailtuun palvelutuotantoon ja kilpailun alaiseen palvelutuotantoon. Jälkimmäisten tulee järjestää ICT-palvelunsa markkinaehtoisesti. Tämä saa aikaan sen, että tuottajilla on ja tulee olemaan eri järjestelmiä käytössään aiheuttaen ICT- palvelujen yhteensovittamiselle merkittäviä haasteita. Tieto ei ole eri järjestelmissä yhteismitallista eikä järjestelmien välillä ole tiedonsiirtoa. Tietoa voidaan välittää Kanta-palvelun kautta, mutta se ei sisällä kaikkea tarvittavaa tietoa eikä lähdeaineistonsa takia ole myöskään kattavasti rakenteisessa muodossa. On olemassa riski, että tietointegraatio yhtenä Sote ICT-integraation lähtökohtana ei toteudu kaavaillussa tuote- ja kokonaisarkkitehtuuriympäristössä.

Maakunta on asiakas- ja potilastietojen rekisterinpitäjä. Sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottajan on järjestämislain mukaisessa palveluiden tuottamisessa tallennettava asiakas- ja potilastiedot maakunnan asiakas- ja potilasrekisteriin.

Monituottajamalliin liittyviä ICT integraation haasteita voitaisiin lievittää maakuntatason yhtenäisillä ratkaisuilla. Yksi yhtenäinen kehittynyt toiminnanohjauksen sekä raportoinnin ja analytiikan omaava asiakas- ja potilastietojärjestelmä ratkaisisi suuren osan haasteista. Sen lisäksi joillekin alueellisille tai paikallisille järjestelmille voitaisiin antaa vastuu hoitaa valtakunnallisesti esim. raportointia tai analytiikkaa. Kantapalvelua tulisi kehittää siten, että tieto on rakenteista ja yhteensopivaa ja että se kokonaisuus mahdollistaa toiminnanohjauksen

Esimerkiksi Apotin kyseinen järjestelmätoiminnallisuus voisi tällaisena toimia keräten avointen rajapintojen kautta tiedon muista järjestelmistä. Kyseinen toiminnallisuus on merkittävän kehittämisen kohteena Apotin tiekartalla. Muiden järjestelmätoimittajien työpanokset voitaisiin näin suunnata sellaisiin toiminnallisuuksiin, joita ei vielä ole lainkaan tarjolla. Apotti-järjestelmä tukee valmiiksi kaikkia kansainvälisiä asiakas- ja potilastiedon välitysstandardeja, laatumittausta ja vertaisarviointeja ja kykenee siten toteuttamaan tavoitteen mukaisen täydellisen SOTE-tietointegraation.

Kysymyksiä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista:

10. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädettäisiin palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, mutta säännöksen mukaisten

edellytysten täytyessä palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin. Onko säännös palvelujen saatavuuden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

a. kyllä

Suuremmat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelukokonaisuudet tehostavat toimintaa yhdenmukaistamalla toimintatapoja, keventämällä rakenteita ja edistämällä digitalisaatiota. Palvelujen saatavuuden aluekohtaisia eroja voidaan suuremmissa kokonaisuuksissa tasoittaa. Asiakkaiden tarpeiden näkökulmasta palvelujen saavutettavuus voidaan nähdä palvelujen lähellä tuottamista keskeisempänä kysymyksenä. Digitalisaatio, etäpalvelut ja asiakkaiden lähelle jalkautuvat palvelut ovat tehokkaimpia keinoja edistää palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta.

On syytä huomioida, että Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimi sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri ovat jo nyt ylivoimaisesti maan suurimmat sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatiot. Pääkaupunkiseutu muodostaa luontevan palvelukokonaisuuden, eikä Uudenmaan maakunnan kokonaisuuteen kuulumisen tuo erityistä lisäarvoa ainakaan peruspalvelujen saatavuuden tai saavutettavuuden osalta.

11. Maakunnat muodostavat 5 yhteistyöaluetta, joista kussakin on 3–4 maakuntaa. Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaisen yhteistyösopimuksen. Siinä maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Sopimus on oikeudellisesti maakuntia sitova. Onko sopimuksen sitovuus perusteltua?

a. kyllä

Ehdotetun lainsäädännön perustuessa useamman maakunnan malliin, sitova sopimusrakenne on edellytys lain tavoitteiden saavuttamiselle. Sitoutuminen alueellisen yhteistyöhön on ratkaisevaa paitsi kustannustehokkuuden, myös asiakkaiden yhdenvertaisuuden näkökulmasta. Laadittavassa sopimuksessa on mahdollista huomioida alueiden erityistarpeita.

12. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaan laadittavassa yhteistyösopimuksessa on sovittava toimenpiteet palvelujen integraation varmistamiseksi. 23 §:n mukaisesti palvelun tuottajan velvollisuutena on valmistaa palveluketjujen integraation toteutuminen ja toimittava integraation edellyttämässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ovatko säännökset riittäviä asiakaslähtöisen integraation toteutumiseksi?

b. kyllä pääosin

Palveluintegraatio on uudistuksen keskeinen tavoite ja säännöksiä voidaan pääosin pitää riittävinä asiakaslähtöisen integraation toteutumiseksi. Järjestämisen, rahoituksen ja tiedon integraatio on edellytyksenä uudistuksen onnistumiselle ja monituottaja- ja valinnanvapausmallin toteutumiseksi.

Lainsäädännön on mahdollistettava tiedon yhteentoimivuus, tehokas ja oikea-aikainen tiedonkulku, tiedon käytettävyys ja tietojen luovuttaminen myös moniammatillisessa ja monitoimijaisessa palveluympäristössä. Nykyinen lainsäädäntö ei tue tätä näkökohtaa esimerkiksi tiedonluovutustilanteissa.

Palveluntuottajille asetettava velvollisuus huomioida asiakkaan asiakassuunnitelman perusteella saamat palvelut integroituna kokonaisuutena on pääosin kannatettava. On kuitenkin syytä huomioida tietosuojanäkökulma silloin, kun asiakkaan palveluiden tuottamiseen vain osin osallistuvalla taholla on rajoitettu tarve asiakkuutta koskeville laajemmille arkaluonteisille tiedoille.

13. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan valtion ohjausta vahvistetaan sosiaali- ja terveyspalveluissa (19 §, 4 luku, 6 luku). Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

c. ei pääosin

Maakuntien itsehallinnon ja valtion tiukan ohjauksen välinen suhde on arvioitava uudelleen. Järjestämislain mukainen esitys rajoittaa käytännössä maakuntien itsehallinnon lähes tyystin ja luo epätarkoituksenmukaista byrokratiaa.

Sosiaali- ja terveydenhuollossa nykyistä vahvempi valtionohjaus on perusteltua tilanteissa, joissa maakunnat eivät pääse yhteiseen ratkaisuun tehtäviinsä liittyvissä yhteistyökysymyksissä.

Valtion vahvempi talousohjaus asettaa erityisiä vaatimuksia rahoitusosuuksia säätelevien tarvetekijöiden määrittelylle. Helsingin ja pääkaupunkiseudun erityispiirteet ja erityiset palvelutarpeet tulee huomioida todellisina ja täysimääräisinä.

Sen sijaan sosiaali- ja terveydenhuollon tukipalveluiden osalta nykyistä vahvempaa valtionohjausta ei voida pitää perusteltuna ja se on ristiriidassa maakunnan itsehallinnon kanssa. Lainsäädäntöuudistuksen tulisi mahdollistaa olemassa olevien, esimerkiksi jo alueellisesti keskitettyjen tukipalveluratkaisujen hyödyntäminen silloin, kun niiden toiminnan siirtäminen yhtä tai useampaa maakuntaa palvelevaksi on tarkoituksenmukaista. Valtion määrittämä raamibudjetointi on riittävän vahva tuki-

palvelujen ohjauskeino, ja maakunnilla tulee olla mahdollisuus tukipalvelujen järjestämiseen tarkoituksenmukaisimmalla tavalla.

Kuntaliiton esityksen mukaisesti esitykset valtakunnallisista tukipalvelukeskuksista ja maakunnan palvelulaitoksesta tulee poistaa laista. Yhden valtakunnallisen toimitilayhtiön sijaan tulisi muodostaa useampia aidosti maakuntien ohjauksessa olevia alueellisia toimitilayhtiöitä. Vaaleilla valitulla maakuntavaltuustolla tulee olla suorat vaikutusmahdollisuudet sen vastuulla olevien palveluiden strategisiin linjauksiin ja oman palvelutuotannon kokonaisuuteen

14. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Onko järjestämisen ja tuottamisen erottaminen uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista?

a. kyllä

Järjestämisen ja tuottamisen erottaminen mahdollistaa kustannusten läpinäkyvyyden ja vertailukelpoisuuden lisääntymisen.

Järjestämisen ja tuottamisen erottaminen on perusteltua. Erityisen tärkeää on täsmentää maakunnan järjestäjäroolin ja maakunnan palvelulaitoksen tuottajaroolien välinen työnjako ja vastuut, ja myös kaikin keinoin välttää tarpeettomien hallinnollisten rakenteiden muodostuminen.

15. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnalla on yhtiöttämisvelvollisuus maakunnan hoitaessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai jos palvelut ovat valinnanvapautta koskevissa säännöksissä tarkoitetun laajan valinnanvapauden piirissä. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

b. kyllä pääosin

Ratkaisu on pääosin tarkoituksenmukainen. Pääkaupunkiseudulla on parhaat edellytykset uudistuksen toteutumiseen tältä osin. Tuotanto on tällä hetkellä monipuolista ja monitoimijaista, markkinat ovat toimivat, ja palvelusetelikäytännöt ja ulkoistettujen palvelujen ohjausmallit ovat jo vakiintuneita.

Markkinatilanteessa voi kuitenkin olla alueellisia eroja, mikä saattaa vaikuttaa paitsi palvelujen saatavuuteen ja valinnanvapauden käyttömahdollisuuksien laajuuteen, myös yhtiötetyn toiminnan edellytyksiin toimia markkinaehtoisesti.

Erityistä tukea tarvitsevien asiakkaiden näkökulmasta korostuvat palveluneuvonnan ja -ohjauksen sekä yhteisen asiakassuunnitelman merkitys.

Kilpailutilanteessa markkinoilla toimimisen osalta tilanne on selvä ja vastaa kunnissa jo tällä hetkellä sovellettavaa kilpailuneutraliteettisääntelyä. Valinnanvapautta koskevat säädösesitykset eivät vielä ole käytettävissä, joten tarkoituksenmukaisuusarviointi ei ole mahdollista. Sikäli kuin lähtöoletus on, että laajan valinnanvapauden piirissä olevat palvelut avataan vapaasti kilpailulle, ehdotetussa säännöksessä olevat ehdot ovat päällekkäisiä.

Samaan tapaan kuin maakuntalakiluonnoksessa, myös tässä lakiluonnoksessa maakuntakonsernia koskeva sääntely on epäjohtonmukaista. Esimerkiksi 22 §:ssä viitataan yhtiöihin ja yhteisöihin, mutta ei säätiöihin. Maakuntalakiluonnoksessa todetaan, että tytäryhteisöjä koskevia säännöksiä sovelletaan myös määräysvallassa oleviin säätiöihin. Järjestämislaisissa ei vastaavaa kirjausta ole. 22 §:n perusteluissa todetaan, että sovelletaan maakuntalain 15 luvun säännöksiä, mutta samaan aikaan todetaan, että yhtiöittäminen tehdään tytäryhtiöön tai tytäryhteisöön. Yhtiöittämisvelvollisuutta koskevissa pykälissä puolestaan lähdetään siitä, että myös säätiömuoto täyttää velvollisuuden (myös maakuntalain 52 §:n pykälän perusteluissa viitataan 15 luvun yhtiöittämisvelvollisuuteen). Joissakin muissakin järjestämislakiluonnoksen pykälissä näyttää olevan sama tilanne, viitataan vain osakeyhtiöihin, yhdistyksiin ja muihin yhteisöihin.

Sama ongelma liittyy myös voimaanpanolakiluonnoksen 34 §:n vapautukseen varainsiirtoveron suorittamisvelvollisuudesta, joka on kytketty vain omaisuuden luovuttamiseen 22 §:ssä tarkoitetulle osakeyhtiölle. Ottaen huomioon, että yhtiöittämisvelvoite voidaan toteuttaa muullakin tavoin kuin perustamalla osakeyhtiö, sääntelyä on pidettävä tältäkin osin puutteellisena.

16. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaisista.

On syytä huomioida kunnan ja maakunnan riittävä ja velvoittava yhteistyö uudessa toimintaympäristössä. Eri toimijoiden välisen yhteistyön onnistumisessa sopimustenhallinta nousee keskeiseksi. Ehdotettu malli luo tarvetta uudelleenlaaditulle sopimusosaamiselle julkisella sektorilla.

Opetus-, tutkimus- ja kehittämistoiminta tulee varmistaa. Sen osalta on lisäksi tarkoituksenmukaista, että jatkossa myös yliopistotasoiseen sosiaalitieteelliseen tutkimukseen olisi mahdollista saada valtion rahoitusta terveystieteellisen tutkimuksen lisäksi.

On kannatettavaa, että maakunta voi sitoa kaikki palvelujen tuottajat yhteiseen kehittämiseen, ammatillisen koulutuksen ja opiskelijoiden koulutus- ja harjoittelumahdollisuuksien edistämiseen.

Kysymyksiä voimaanpanolaista:

Postiosoite PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI helsinki.kirjaamo@hel.fi	Käyntiosoite Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 http://www.hel.fi/kaupunginhallitus	Puhelin +358 9 310 1641 Faksi +358 9 655 783	Y-tunnus 0201256-6	Tilinro FI0680001200062637 Alvno FI02012566
--	---	---	------------------------------	--

17. Kysymys vain kunnille: Voimaanpanolaissa on tarkoitus säätää siitä, mihin maakuntaan kunnat kuuluvat uudistuksen tullessa voimaan. Katsotaanko kunnassanne, että sen tulee kuulua voimaanpanolain 5 §:ssä esitettyyn maakuntaan?

a. kyllä

Helsingin kaupunki kuuluu Uudenmaan maakuntaan.

18. Kysymys vain kunnille: Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen ei, mihin maakuntaan kunnan tulisi kuulua ja miksi? (Kunnan tulee toimittaa valtuuston päätössiakirja sosiaali- ja terveysministeriöön)

19. Väliaikaishallinnosta sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävistä ja toimivallasta säädetään voimaanpanolain 2 luvussa. Onko väliaikaishallinnosta säädetty riittävällä tavalla?

c. ei pääosin

Väliaikaista valmistelutoimielintä koskevat säännökset ovat yleisesti ottaen tarpeen. Sääntely vaikuttaa kuitenkin monin osin puutteelliselta.

6 §. Valmistelutoimielimen kokoonpanoon kuuluvien jäsenten odotetaan ilmeisesti olevan tässä tehtävässä koko sen ajan, jonka toimielin on toiminnassa. Kyseessä on suhteellisen lyhyt ajanjakso, jonka kuluessa on paljon tehtävää. Tätä ei kuitenkaan varsinaisesti mainita esitysluonnoksessa. Vai onko sittenkin tarkoitus, että toimielin pitää vain kokouskalenterin mukaisia kokouksia ja että asioiden valmistelu ja käytännön toimenpiteet hoidetaan muualla? Tältä osin on katsottava, ettei maakunnan liitto vetovastuullisena toimijana välttämättä ole tarkoitukseenmukaisin vaihtoehto. Useimmilla maakunnan liitoilla tuskin on riittäviä resursseja tai alakohtaista osaamista väliaikaisen valmistelutoimielimen päätösten valmisteluun.

On varsin epätodennäköistä, että toimielimen kokoonpanosta saadaan aikaan sopimus, ellei siitä sitten tule niin iso, että kaikilla osapuolilla on edustus.

7 §. Väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtäväluetteloa voidaan pitää perusteltuna.

Toimielimen toimivallan merkittävä ajallinen rajoittaminen eli se, että toimielin voi tehdä vain vuoden mittaisia määräaikaista sopimuksia, on perusteltu toimielimen väliaikaisuuden puolesta, mutta tulee johtamaan mittaviin jatkuvuusongelmiin. Maakunnan palvelukseen ei ole helppoa saada työntekijöitä, jos ainoa mitä voidaan tarjota, on lyhyt määräaikainen työsopimus.

Menettelyn osalta viitataan maakuntalain sääntelyyn. Maakuntalaissa ei kuitenkaan ole läheskään riittäviä menettelysäännöksiä siitä, miten toimielin käytännössä toimisi. Tämä tulee johtamaan siihen, että suuri osa toimielimen muutenkin varsin lyhyestä toimikaudesta menee menettelytavoista keskustelemiseen, varsinkin kun jäsenten taustat ovat niin erilaiset. Esimerkiksi säännös väliaikaisen toimielimen esittelijästä puuttuu kokonaan.

20. Voimaantulolain 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

b. kyllä pääosin

Henkilöstön aseman näkökulmasta säädettäväksi esitetty liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti tapahtuva siirto on perusteltua sosiaali- ja terveydenhuollossa tällä hetkellä työskentelevän henkilöstön osalta.

Tukipalveluiden osalta siirron tulisi kuitenkin perustua tarkempaan selvitykseen tehtävien jakautumisesta ja siirto tulisi tehdä tarkoituksen- ja tarpeenmukaisesti esimerkiksi henkilötyövuosi- eikä henkilöperusteisesti.

Hallinto- ja tukipalveluiden osalta tehtävien siirrossa on syytä huomioida myös uudistuksessa suunnitellut suuremmat kokonaisuudet ja mahdollinen tehtävien päällekkäisyys maakuntaan siirtyvien nykyisten toimintojen kesken.

21. Voimaantulolain 4 luvun mukaan lakisääteisten kuntayhtymien koko omaisuus sekä kuntien irtain omaisuus siirtyy maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

c. ei pääosin

22. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen ei tai ei pääosin, millä tavoin omaisuusjärjestelyt pitäisi toteuttaa?

Sote-uudistukseen liittyvien omaisuusjärjestelyjen tulee perustua ns. laajaan jakautumismalliin.

Kunnan sote-palvelutuotannossa olevan omaisuuden (toimitilat/rakennukset, irtain omaisuus) tulee lähtökohtaisesti seurata palvelujen tuo-

tantotehtävää. Jos sote-palvelujen sekä järjestämisvastuu että tuotantotehtävä siirtyy maakunnalle, omaisuuden tulee siirtyä mukana. Toisin sanoen kunnan ei tule jäädä sote-toimitilojen vuokranantajaksi. Kunnalle ei tule jäädä vastuuta palvelutuotannossa käytettävien toimitilojen korjausvelasta. Jos rakennukset jäävät kunnan omistukseen, vieläpä hyvin lyhyellä vuokrasopimuksella, kunnille jää merkittävä kiinteistöriski. Samoin investointikiinnostus voi olla hyvin vähäinen. Kunnan toimiminen vuokranantajana ilman omaa tuotantotehtävää ei olisi myöskään kilpailuneutraliteettiperiaatteen mukaista.

Poikkeuksena edellä mainitusta on että, sellaisia toimitiloja, joiden käyttö sote-palvelutuotannossa on suunnitelman mukaisesti päättymässä, ei ole tarkoituksenmukaista siirtää lyhytaikaisesti maakunnalle. Omaisuuden hallinta- ja käyttöoikeus sinä aikana, kun sitä vielä käytetään sote-palvelutuotannossa, on järjestettävä vuokrasuhteeseen perustuen.

Kunnan omistamien sote-kiinteistöjen maapohjan tulee jäädä kunnan omistukseen riippumatta vastuiden ja tehtävien siirtymisestä. Näin varmistetaan sotekäytöstä mahdollisesti myöhemmin poistuvien kiinteistöjen kehittämishyödyn jääminen kunnalle. Sikäli kuin rakennukset siirtyvät maakunnan omistukseen, maapohjan hallintaoikeus on järjestettävä kunnan ja maakunnan väliseen maanvuokrasuhteeseen perustuen. Maanvuokran on oltava markkinaehtoinen, tontin käyttötarkoitus huomioiden.

Kuten Kuntaliitto on todennut, kunnan maankäytön kehittämisen ja elinvoimaisuuden varmistamiseksi olisi perusteltua, että kuntayhtymien maapohjat jäisivät kuntien omistukseen. Sote-kiinteistöomaisuuteen liittyvät riskit tulee kohdentaa pääosin sille osapuolelle, joka omilla toimillaan pystyy vaikuttamaan kiinteistöjen käyttötärpeeseen. Tarpeettomaksi jäävien kiinteistöjen aiheuttamat taloudelliset riskit tulee jakaa kuntien, maakuntien ja valtion kesken.

Omaisuuden siirtojen kirjanpidollisen käsittelyn tulee perustua omaisuuden käypään arvoon (tekniseen nykyarvoon). Tasearvot eivät vastaa todellisuutta eikä niitä voida käyttää markkinaehtoisten rahoitusjärjestelyjen tai vuokranmäärityksen perustana.

Ottaen huomioon, että sekä maakunta että kunta ovat lähtökohtaisesti tasa-arvoisessa asemassa olevia itsehallinnollisia julkisyhteisöjä, mahdollinen kunnan ja maakunnan välinen erimielisyys omaisuuden siirrostä olisi perusteltua käsitellä tuomioistuimessa hallintoriitamenettelyssä pikemminkin kuin menettelyssä, jossa maakunta ensin tekee yksipuolisen päätöksen ja kunta sitten valittaa päätöksestä. Hallintoriitamenettely vastaisi myös sitä, miten kuntajakolaissa tarkoitettua taloudellista selvitystä koskevat erimielisyydet ratkaistaan.

Maakunnalle siirtyneen toimitilaomaisuuden (sairaanhoitopiiriltä siirtyneet maapohja ja rakennukset, kunnalta siirtyneet rakennukset) lakiin perustuvan velvoitteen mukainen edelleen siirtäminen valtakunnalliselle palvelukeskukselle ei ole perusteltua. Tällainen palvelukeskus, samoin kuin muutkin pakolliset valtakunnalliset palvelukeskukset, rajoittaisivat maakunnan itsehallintoa. Jos palvelukeskusmalli kuitenkin katsotaan välttämättömäksi välineeksi, kunkin maakunnan toimitilaomaisuus tulisi siirtää kyseisen maakunnan omistamaan maakunnalliseen palvelukeskukseen.

Valtakunnallinen toimitilapalvelukeskus olisi suuri resurssien siirto Etelä-Suomesta muualle Suomeen, koska valtaosa sen omaisuudesta tulisi täältä. Sille, että toimitilahallinnon valtakunnallisella keskittämisellä saavutettaisiin tehokkuutta tai taloudellisia ja toiminnallisia etuja, ei ole esitetty mitään reaali-perusteluja. Aivan yhtä mahdollista on, että keskittäminen johtaa jäykkyyteen ja moninkertaiseen hallintoon.

Mikäli kuitenkin laajaan jakautumismallia ei käytetä, tulisi jatkossa huolehtia, että kuntien omistama tilakanta säilyy tehokkaassa käytössä. Rakennukset tulee vuokrata aina kokonaisuuksina, ellei kaupungin kanssa yhteistyössä toisiin sovita. Tavoitteena tulee olla, että maakunta ensisijaisesti hyödyntää kuntien omistamaa tilakantaa ja tilatarpeen muutosten yhteydessä etsii yhdessä kuntien kanssa kokonaistaloudellisen ratkaisun muuttuneen tilatarpeen tyydyttämiseksi.

Voimaanpanolain lyhyt vuokrasopimuskausi nähdään osin ongelmallisena. Ilmeisesti tarkoituksena kuitenkin on, että voimaanpanolain jälkeisenä aikana maakunta halutessaan vuokraa tarvitsemansa tilat kaupungilta pitkillä vuokrasopimuksilla. Tämä mahdollistaa myös kaupungin ottaa tilat omaan käyttöönsä tai kiinteistöjen kehittämisen näin halutessaan siirtymäkauden jälkeen. Lyhyet vuokrasopimukset eivät välttämättä mahdollista kiinteistöjen tarkoituksen mukaista korjaustoimintaa voimaanpanolain määrittelemällä ajanjaksolla.

Helsingin kaupunki on järjestänyt sote-palveluiden tilakantaa myös tytäryhtiöiden kautta. Tiloista tehdyissä vuokrasopimuksissa ei ole ollut tarpeen solmia pitkiä vuokrasopimuksia, koska määräysvalta tilojen ja palveluiden järjestämisessä on ollut kaupungilla. Näiden sopimuksien osalta olisi tarkoituksenmukaista solmia uudet pitkäaikaiset vuokrasopimukset maakunnan tai valtakunnallisen palvelukeskuksen kanssa.

Irtaimen omaisuuden vastikkeeton siirtäminen voi olla kunnan kannalta epäoikeudenmukaista.

Helsingin pelastuslaitos on Uudellamaalla ainut yhden kunnan alueella toimiva pelastuslaitos. Pelastuslaitos on hoitanut Helsingissä yleisiä väestönsuojia, mutta muissa kunnissa ei pääsääntöisesti vastaavia

yleisiä kallioväestönsuojia ole, eikä näin ollen kyse ole lakisääteisestä pelastustoimen vastuulle kuuluvasta palvelusta. Näin ollen on epäselvää vuokraako maakunta väestönsuojat kaupungilta jatkossa. Kuitenkin aina tulee huolehtia, että pelastustoimi maksaa pelastustoimeen liittyvien väestönsuojissa sijaitsevien johtokeskusten kustannukset. Väestönsuojelua johtaa pelastusviranomaisen. Mikäli pelastustoimi siirtyy maakuntien vastuulle yleisiin väestönsuojoihin liittyvä toiminta olisi tarkoituksen mukaista siirtää maakuntien tehtäväksi, jotta väestönsuojelun johtamisjärjestelmä toimii yhtenäisenä kokonaisuutena. Yleisten väestönsuojelutilojen toiminnan tilatarpeet ja ominaisuudet määrittelee pelastustoimi. Tällöin myös taloudellinen ja riskiperusteinen suunnittelu on perusteltua siirtää vastuulliselle viranomaiselle. Kun väestönsuojelun järjestäminen liitetään pelastustoimeen, tulisi maakunnan olla velvollinen vuokraamaan yleiset väestönsuojatilat kaupungilta samoilla periaatteilla kuin muutkin maakunnalle vuokrattavat kiinteistöt.

Pelastustoimella on käytössään öljyntorjuntakalustoa mm. veneitä, jotka ovat kriisien ulkopuolella yhteiskäytössä liikuntaviraston ja Staran kanssa. Yhteiskäytössä olevaa omaisuutta ei voida siirtää maakunnalle tai kaluston korvauksettomasta yhteiskäytöstä olisi sovittava maakunnan pelastustoimen ja Helsingin kaupungin välillä.

Kuntayhtymien omistaman maaomaisuuden siirtymistä valtakunnalliselle palvelukeskukselle ei voida pitää perusteltuna. Mahdollisissa toimintojen uudelleen järjestelyissä sote-kiinteistöiltä vapautuva maaomaisuus tulisi palautua sijaintikunnalle vastikkeetta.

Mikäli laajaan jakautumismalliin päädytään, tulee rakennusten luvuttamisessa luovutuksesta suorittaa korvauksena käypään arvoon perustuva hinta.

23. Voimaanpanolain 41 §:ssa säädettäisiin kunnan tuloveroprosentista vuosina 2019 – 2021. Pidätkö veronmaksajien yhdenvertaisen aseman näkökulmasta perusteltuna, että kuntien veroprosentteja esitetään rajoitettavaksi kolmen vuoden määräajaksi?

d. ei

Verotusoikeus on merkittävä periaatteellinen tekijä kuntien luottokelpoisuutta arvioitaessa. Kansainvälisten ja kotimaisten rahoittajien näkökulmasta suomalaiset kunnat ovat Suomen valtion ohella ns. 0-riskiluokkaa, joka mahdollistaa laajapohjaisen rahoituksen saatavuuden ja edulliset lainamarginaalit. Kuntien rahoituksen säännöksiä määritettäessä tulisi siten varmistaa kuntien 0-riskiaseman säilyttäminen.

Esityksessä kuntien tulorahoitus pienenee olennaisesti, mutta kunnan velan/vieraan pääoman määrä ei muutu. Nykyisten kuntalainojen eh-

10.10.2016

Kj/1

doissa rahoittajilla saattaa olla oikeus eräännyttää koko laina ennenaikaisesti velallisen olosuhteiden olennaisesti muuttuessa. Esityksen mukaisen uudistuksen yhteydessä kuntien taseasema muuttuu olennaisesti. Esimerkiksi Helsingin kaupungin konsernin suhteellinen velkaantuneisuus (yksi ns. kriisikuntakriteereistä) nousee jopa yli 160 %:in tasoon tulorahoituksen pienentyessä, mutta vieraan pääoman säilyessä ennallaan.

Tällä hetkellä kunnilla on ainakin seuraavia ja uudistuksen myötä mahdollisesti hankalia velan ehtoja voimassaolevissa lainasopimuksissaan:

- Velkojia on kohdeltava samalla tavalla, eli kunta ei voi vaadittaessa maksaa ennenaikaisesti velkaa pois vain yhdelle velkojalle, vaan siitä on vähintäänkin neuvoteltava muiden velkojien kanssa (lain määräämät velvoitteet pois lukien)
- Kunnan olemassa olevaa omaisuutta ei voida merkittävässä määrin luovuttaa pois ulkopuoliselle taholle edes vuokraamalla
- Eräillä rahoittajilla on erityisehtoja mm. suhteelliselle velkaantuneisuudelle (esim. ei saa ylittää 100 %:n tasoa) ja lisäksi eräät rahoittajat myös rajoittavat vuotuisia velanmaksuja suhteessa kokonaistuloihin.

Esityksen mukainen verotusoikeuden rajoittaminen todennäköisesti nostaisi sekä Kuntarahoituksen että yksittäisten kuntien uusien lainojen korkomarginaaleja ja vaikuttaisi mahdollisesti myös lainojen saatavuuteen. Mahdollinen 0-riskiaseman menetys nostaisi voimakkaasti lainojen korkomarginaaleja ja kaventaisi huomattavasti potentiaalisten lainaajien määrää.

24. Voimaanpanolain 42 §:n mukaan maakunnan on perustettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tarkoittamat maakunnan palvelulaitoksen tytäryhtiöt, jotka tuottavat lailla erikseen säädetyn laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluita siten, että yhtiöittäminen on toteutettu 31.12.2020. Onko esitetty siirtymäaika riittävä maakunnan yhtiömuotoisen tuotannon organisoimiseksi?

a. kyllä

Kahden vuoden siirtymäaika lainsäädännön voimaantulosta yhtiöittämismuutoksen toteuttamiseen on päätösteknisesti ja yhtiöoikeudellisesti aivan riittävä, kunhan väliaikaishallinnossa ja maakunnassa ryhdytään toimenpiteisiin ajoissa. On kuitenkin huomattava, että henkilöstön asemaa koskeva valmistelu on todennäköisesti teknistä valmistelua vaativampi kokonaisuus, koska pohjalla on massiivinen organisaatiomuutos ja henkilöstön siirrot maakuntiin ja palvelulaitoksiin.

25. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimisto sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri ovat ylivoimaisesti maan suurimmat sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatiot. On ilmeistä, että kaikki tuotannon ohjaukseen ja tuotannon muutokseen liittyvät haasteet ovat moninkertaisia pääkaupunkiseudulla muuhun maahan verrattuna. Harmonisointiin ja muutosten toteuttamiseen liittyvät riskit ovat taloudellisesti merkittävimpiä ja niiden toteutuminen todennäköisempää. Samoin palvelutason heikkenemisen riskit organisaatioita uudistettaessa koskettavat Uudenmaan maakunnassa noin neljäsosaa maan koko väestöstä. Sosiaali- ja terveystoimistojen ohjauksen irrottaminen maakunnalliseksi toiminnaksi vaikeuttaa merkittävästi yhteiskunnallisten haasteiden ja muutosten hallintaa pääkaupunkiseudun erityiskysymyksissä.

Muutoksen valmisteluun ja toteuttamiseen liittyvät muutuskustannukset (kuten valmistelu- ja muutosorganisaatioiden, muutososaamisen kehittämisen sekä ICT-kustannukset) tulevat olemaan huomattavat ja niihin tulee varautua.

Kysymykset maakuntien rahoituslaista

26. Valtio rahoittaa perustettavien maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

c. ei pääosin

Pääosin itsenäinen rahoitus ja talouden ohjaus (ml. investointien ohjaus) on keskeinen osa itsehallinnollisen julkisen toimijan itsehallintoa. Jos maakunnilla ei ole juuri ollenkaan vapautta rahoituksessa ja talouden ohjauksessa, ei itsehallinnosta voida puhua. Tältä osin uudistuksen tavoitteet eivät esityksessä toteudu.

Esityksessä ei pelkästään anneta vastuuta sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoituksesta valtiolle, vaan myös merkittävä osa sosiaali- ja terveyspalveluiden talouden ohjauksen keinoista (tulojen lisääminen, velkarahoitus, investointien suunnittelu) siirretään valtiolle. Tähtäkään osin uudistus ei toteudu asetettujen tavoitteiden mukaisena.

27. Maakuntien tuloja ovat valtion rahoitus (3 §) sekä asiakas- ja käyttömaksutulot (4 §). Lisäksi maakunnat voivat ottaa lyhytaikaista lainaa (3 §). Valtion rahoituksen kasvua rajoitetaan vuosittaisessa tarkistuksessa julkisen talouden kantokyvyn turvaamiseksi (6 ja 29 §). Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suorittaa lakisääteisistä tehtävistä?

d. ei

Lausunnon edellisten kysymysten yhteydessä on käsitelty tähän kysymykseen liittyvää problematiikkaa. Maakuntien taloudenohjausmekanismien ja maakunnan oman talouden päättävällän suurimpina rajoitteina ovat seuraavat tekijät:

- (1) maakuntien rahoitus perustuu lähes pelkästään trendinomaisesti kehittyvään valtionosuusrahoitukseen, ja
- (2) maakunnat eivät voi hakea talouteensa ajallista joustoa velanotosta, omaisuuden myynnistä tai säätämällä kertyvää verorahoitusta omin päätöksin, ja
- (3) maakunnat eivät käytännössä voi itse suunnitella investointiaan, vaan investointisuunnitelmat (uudis- ja korjausinvestoinnit) laaditaan ministeriöissä ja päätetään valtioneuvostossa.

Esityksessä jää epäselväksi, miten maakunnan on mahdollista vastata lakisääteisiin palveluntuotantovelvoitteisiinsa, kun sillä ei ole resursseja investoida, se ei voi päättää omaa investointiohjelmaansa ja investointien toteuttajakin on maakunnasta irrallinen taho. Jää myös epäselväksi, miten käy, kun investoinnin tarve, sen rahoitusmahdollisuudesta päättäminen sekä varsinainen toteuttajataho eriytyvät eri oikeushenkilöiksi.

28. Ovatko maakuntien valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen käyttöä kuvaavat tarvetekijät (luku 3, ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

b. kyllä pääosin

Tarvetekijöiden arvioimiseksi ja raportoimiseksi tarvittavaa tietotuotantoa on parannettava nykyisestä. Kansallisesti yhdenmukaiset määritellyt, kirjaamisen käytännöt ja raportoinnin teknisten edellytysten varmistaminen nousevat keskeisinä esille.

Uudistuksessa on kiinnitettävä huomiota käytettyjen termien johdonmukaisuuteen esimerkiksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kertomien sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen osalta. Tarvetekijöiden kriteeristöä tulee voida tarkastella kriittisesti tarkentuvan tutkimustiedon valossa. Painoarvoa tulisi antaa kahden tai useamman tarvetekijän samanaikaiselle ilmenemiselle.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin toimii maakunnissa rahoitusta suuntaavana tekijänä. Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen noustessa primääristi kunnan tehtäväksi, tulee myös kunnille löytyä tehtävään riittävä kannustin.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kertoimessa määrääviksi tekijöiksi nousevat ikääntyvyys ja sairastavuus. Lakiuudistuksen tavoittei-

den toteuttamiseksi tärkeää on huomioida myös ennaltaehkäisyn taloudellisten edellytysten turvaaminen.

Metropolialueen osalta rahoituksen määräytymiskysymyksenä korostuvat väestöryhmät, joiden osalta tarvetekijöitä ei ole riittävästi huomioitu, eivätkä tarvetekijöiden raportointiin tarvittavat tiedot ole aina riittävän kattavina ja eheinä saatavilla.

Helsingissä ja muulla pääkaupunkiseudulla on metropolialueille tyypillisiä yhteiskunnallisia haasteita, joihin vastaaminen on merkittävä peruste pääkaupunkiseudun sosiaali- ja terveystalouden erilliselle ohjaukselle. Pääkaupunkiseudulla asuu Suomen ulkomaalaistaustaisista lähes puolet. Erityisesti työikäisessä väestössä maahanmuutto on merkittävin väestön kasvun tekijä. Vuonna 2030 ulkomaalaistaustaisten osuuden ennustetaan olevan jo 23-28 prosenttia pääkaupunkiseudun kaupunkien väestöstä.

Maahanmuuton ja muun väestön kasvun lisäksi Helsinki ja muu pääkaupunkiseutu kantavat vastuuta erityisistä sosiaalisista ongelmista kuten segregatiosta ja asunnottomuudesta. Vaikuttava terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen metropolialueella edellyttää muuta maata tiiviimpää yhteistyötä kaupunkisuunnittelun, elinkeinopolitiikan, työllisyyspalvelujen ja koulutuspalvelujen kanssa. Käytännössä tämä edellyttää tiivistä yhteistyötä eri sektoreiden kanssa ja paikallista johtamista, sillä haasteet ovat luonteeltaan paikallisia.

Esitetyn suuruiset painokertoimet luovat tilanteen, jossa Uudenmaan maakunnalla olisi käytettävissään noin 150 milj. euroa vähemmän rahoitusta kuin Uudenmaan alueen kunnat tällä hetkellä käyttävät kyseisiin palveluihin. Asukaskohtaisesti laskettuna Uudenmaan maakunnalle kohdentuvan rahoituksen heikennys on yksi suurimmista.

Sote- ja maakuntauudistuksen päätarkoitus on ollut sosiaali- ja terveyspalveluiden palveluntuotannon uudistaminen eikä siihen tule liittää tulonsiirtoja eri maakuntien välillä.

29. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksessa siirrytään asteittain menoperusteisesta rahoituksesta tarveperusteiseen rahoitukseen. Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2019–2023 esitetty siirtymäaika (27–28 §) riittävä?

e. ei kantaa (avotila)

Siirtymäaikaa olennaisempi asia on tarveperusteiseen mittaristoon liittyvät tarvetekijät. Tarvetekijät eivät ole yksiselitteisiä ja niitä tulee tarkastella kriittisesti olosuhteiden muuttuessa.

30. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Maakuntien rahoituslaista voi sanoa, ettei se huomioi julkisten kasvupalveluiden rahoitusta erikseen. Rahoitusmekanismi sivuuttaa kokonaan alueen yritysten ja kasvupotentiaalin määrän. Rahoituslakiluonnoksen mukaan muiden kuin sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien rahoitus määräytyy ”kertomalla asukasta kohden määritelty maakuntien muiden tehtävien perushinta maakunnan asukasmäärällä” (maakuntien rahoituslain luonnos § 14). Pääkaupunkiseudun suuri maahanmuuttajien määrä aiheuttaa myös työllisyys- ja kotoutumispalveluilla muuta maata suuremman resurssitarpeen, joka on huomioitava rahoituksessa.

Kysymykset muista lakiluonnoksista

Maakuntajakolaki

31. Pidättekö esitettyjä tapoja maakuntajaon muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena? (erityisesti maakuntajakolain 2 ja 10 §)

b. kyllä pääosin

Esitys vastaa kuntajakolain sääntelyä eikä parempaakaan mallia ole esitetty. Huolellisempi valmistelu olisi mahdollistanut muunlaisen ratkaisun.

32. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntajakolaista.

?

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus

33. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt ja muut muutokset hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 24 §, 27§ 27 b§ ja 55§)?

c. ei pääosin

Esitettyihin tasausjärjestelyihin liittyy tilinpäätösten poistotasoista seuraavia laskelmatuloksia. Näissä laskelmissa tulee käyttää vain suunnitelman mukaisten poistojen lukuja eikä poistojen yhteydessä esitettyjä muita lukuja kuten arvon alentumisia.

Kuten Kuntaliitto on todennut, kattavat laskelmat uuden kunnan talouden kestävydestä uudistuksen jälkeen puuttuvat uudistuksesta. Kuntaliitto arvioi, että yksittäisiä kuntia joutuu suurten taloudellisten haasteiden eteen heikentyneen tulo-rahoituksen vuoksi ja kuntien investointimahdollisuuksien heikkeneminen vaikuttaa kielteisesti kokonaistalouden kehitykseen.

10.10.2016

Kj/1

34. Ovatko valtionosuuskriteerit (ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen - kriteeri) sekä niiden painotukset perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 3 §)?

c. ei pääosin

Esityksessä valtionosuuskriteerit perustuvat pääosin 0-15 -vuotiaiden määrään. Uudet peruskunnat ovat kasvatus- ja koulutuspalveluiden tuottamisen lisäksi ennen kaikkea myös kaupunkiympäristöä rakentavia sekä ylläpitäviä julkisia toimijoita. Uuden peruskunnan valtionosuusjärjestelmässä tulisi painottaa myös näihin kaupunkiympäristötekijöihin liittyviä kriteereitä, sillä niihin tehtävät panostukset hyödyttävät kaikkia muitakin yhteiskunnan osia.

0-15 -vuotiaiden määrä kriteereiden päätekijöinä ei myöskään ota huomioon riittävästi peruskuntien keskeistä tehtävää peruskoulun jälkeisen jatkokoulutuksen/polun mahdollistajana. Myöskään kuntien nuorisotoimeen tehtäviä panostuksia ei tueta ehdotetuissa kunnan valtionosuuskriteereissä.

Uuden terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen kriteerissä toimintaa kuvaaviin indikaattoreihin kuuluva kuntalaisten osallisuuden edistäminen on Helsingin näkökulmasta rajattu turhan kapea-alaisesti ja normatiivisesti. Helsingin kaupunki on toteuttamassa huomattavasti kattavampaa ja monipuolisempaa kuntalaisten osallisuuden ja vuorovaikutuksen toimintamallia suuren kaupungin lähtökohdista, ja tätä on kyettävä huomioimaan indikaattoreissa.

35. Vapamuotoiset huomiot hallituksen esityksen valtionosuuskokonaisuudesta.

Verotus

36. Pidättekö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä valtion verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

c. ei pääosin

Ehdotetut muutokset ansiotuloverotukseen on pyritty toteuttamaan siten, että eri tuloluokkien kokonaisveroaste ei nouse ja työn verotus ei kiristy. Kuitenkin esityksen yhteydessä esitettyjen laskelmien mukaan veroaste nousisi suurempituloisilla, ja erityisesti sellaisilla henkilöillä, joiden ansiotulot koostuvat palkkatuloista. Vastaavasti veroaste laskisi sellaisilla pienempituloisilla henkilöillä, joiden tulot koostuvat eläke- tai etuustuloista.

Edellä kuvattu kehitys tarkoittaa käytännössä eri tuloluokkien välillä tehtävän tulonsiirron lisäksi tulonsiirtoa myös alueellisesti. Mm. pääkau-

punkiseudulla sekä Uudellamaalla on muuta maata suhteellisesti enemmän suurempituloisia palkkatuloa saavia ja muualla maassa on taas suhteellisesti enemmän pienempituloisia eläke- ja etuustuloa saavia.

Sote- ja maakuntauudistuksen päätarkoitus on ollut sosiaali- ja terveyspalveluiden palveluntuotannon uudistaminen eikä siihen tule liittää ansiotuloverotuksen kautta tehtäviä tulonsiirtoja eri tuloluokkien välillä.

37. Vapamuotoiset huomiot verolaeista.

Yhteisöveron kuntaryhmän osuuden 40 % leikkaus kohtelee eri kuntia hyvin eri tavoilla. Mm. jo pelkästään pääkaupunkiseudun neljän kaupungin välillä vaikutusten erot ovat suuria. Helsingin osalta leikkaus tarkoittaa noin yhden kunnallisveroprosenttiyksikön tuottoa vastaavaa vähenemään kunnan tuloissa, kun mm. Espoon ja Vantaan osalta vastaa tulojen vähenemä on noin 0,5 kunnallisveroprosenttiyksikön tuottoa vastaava summa. Mm. Kauniaisten osalta tähän liittyvä tulojen vähenemä on tätäkin olennaisesti pienempi (joskin muut tulojen vähenemät ovat suuria Kauniaisten osalta).

Yhteisöverotulot kohdentuvat pääosin niille kunnille, joilla on mittavia kaupunkiympäristöön, liikennejärjestelmään sekä asuntorakentamiseen liittyviä investointitarpeita. Näin ollen kuntien saaman yhteisöverokertymän osuuden pienentäminen heikentää kuntien edellytyksiä rakentaa liikennejärjestelmiä ja saavuttaa asuntotuotantotavoitteita. Näin ollen tämä muutos hidastaa koko maan talouden kasvuedellytyksiä.

Henkilöstö ja eläkkeet

38. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

b. kyllä pääosin

Maakuntien työnantajaedunvalvonnan hoitaminen KT:ssä on hyvä ratkaisu. Pääosa maakuntien tehtävistä ovat niitä, joista nykyisin sovitaan kunta-alan sopimuksissa.

Markkinoilla toimivien yhtiöiden asema eroaa kuntien toiminnasta ja niiden työnantajatoiminta on erilaista. Yhteisöjä ei voida velvoittaa järjestäytymään KT:iin, vaan työehtosopimukset ja sen mukana edunvalvonta valitaan sopimusten kilpailukyvyyn ja työnantajajärjestön vetovoiman perusteella. Yritysjäoston toiminnan itsenäisyys tulee turvata.

39. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

c. ei pääosin

Eläkevastuut ovat erilaiset kuntien eläkevakuutuksessa ja yksityisellä sektorilla käytössä olevissa eläkevakuutuksissa. Tämä asettaa julkisen ja yksityisen sektorin eriarvoiseen asemaan kilpailutilanteessa.

Kuntien eläkevakuutusmaksut eivät saa kasvaa muutoksessa. Kunnallisen eläkejärjestelmän rahoittamiseen sisältyvä eläkemenoperusteinen maksu ehdotetaan lakiesityksessä korvattavaksi ns. tasausmaksulla, jota maksaisivat maakunnat ja kunnat. Kuntien maksettava osuus esitetään jaettavaksi kuntien kesken verorahoituksen mukaisessa suhteessa. Kuntien maksuosuuden tulisi määräytyä nykyisen eläkemenoperusteisen maksun mukaisesti.

40. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Muutoksessa työnantajan on kyettävä varmistamaan riittävä muutoksen tuki henkilöstölle, jotta voidaan turvata palveluiden jatkuvuus ja osaamisen säilyminen. Myös osaamisen johtamisen jatkuvuus nousee keskeiseksi uudenlaisten osaamishaasteiden edessä.

Uudistuksen vaikutukset

41. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne asemaan?

Uudet peruskunnat ovat kasvatus- ja koulutuspalveluiden tuottamisen lisäksi ennen kaikkea myös kaupunkiympäristöä rakentavia sekä ylläpitäviä julkisia toimijoita.

Kuntien rahoitusuudistuksessa kunnilta lähtee pois noin 2/3 kunnallisverotuloista ja noin 40 % yhteisöverotuloista. Kuitenkin investointitarpeet liikennejärjestelmiin sekä asuntorakentamiseen säilyvät ennallaan ja niiden rahoitusvastuu on edelleen kunnilla. Kysymykseksi jää, millaiset ovat näiden koko yhteiskuntaa hyödyttävien hankkeiden rahoittamisen mahdollisuudet uudessa tilanteessa, kun kunnan rahoituspohja ja tulorahoitus on olennaisesti nykytasoa pienempi (mm. suhteessa kunnan taseeseen).

Uuden peruskunnan valtionosuusjärjestelmässä tulisi painottaa myös näihin kaupunkiympäristötekijöihin liittyviä kriteereitä, sillä niihin tehtävät panostukset hyödyttävät kaikkia muitakin yhteiskunnan osia. Esityksessä valtionosuuskriteerit perustuvat pääosin 0-15 -vuotiaiden määrään.

Uudistus vaikuttaa merkittävästi Helsingin kaupungin toimintaan ja toimintaedellytyksiin. Helsinki ja pääkaupunkiseutu eroaa väestöpohjaltaan ja toimintaympäristöltään kaikilla mittareilla muusta Uudenmaasta.

Se vaikeuttaa poikkihallinnollista yhteistyötä sekä asukkaiden palveluja ja saumattomien palveluketjujen rakentamista.

Kuntien ja maakunnan tehtäväjaot ja vastuut tulee olla selkeät. Tulee välttää päällekkäistä toimivaltaa kuten esimerkiksi maakuntalain 34 §:ssä maakuntastrategian osalta kohdassa 1 asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen tai kohdassa 7 elinympäristön laadun ja elinkeinojen kehittäminen.

Maakuntien suhteesta ja toimivallan jaosta kuntien ja kaupunkiseutujen kanssa puuttuu kuntien mahdollisuus ottaa hoidettavakseen maakunnalle säädettyjä tehtäviä ja tämä tulee sisällyttää lakiin.

Kuntien mahdollisuus ottaa hoidettavakseen maakunnalle säädettyjä tehtäviä puuttuu ja tulee sisällyttää lakiin.

Maakunnan ja kuntien suhde on muutenkin vähäisellä huomiolla. On aionostaan 14 § maakunnan ja kuntien neuvottelu valtuustokausittain yhteistyöstä, tavoitteista ja työnjaosta.

Pääkaupunkiseudun sekä suurten kaupunkien ja niiden kaupunkiseutujen roolia osana itsehallintoalueita tulee edelleen tarkentaa. PKS-kaupunkien erillislainsäädäntöön perustuvat tehtävät ja mahdollisesti muut kaupunkiseutuihin liittyvät poikkeamismahdollisuudet tulee huomioida.

42. Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä uudistuksen voimaan tultua?

Osa maakunnista on tavoiteltuihin hyötyihin nähden liian pieniä ja voivat joutua ennen pitkää poikkeusmenettelyyn.

Uudistuksen tuki

43. Mihin aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistusten alueelliseen toteutukseen?

- sote-integraatio
- talous
- hallinto ja johtaminen
- omaisuusjärjestelyt
- tietohallinto ja ICT
- viestintä ja osallisuus
- henkilöstösiirrot
- palvelutarpeen arviointi, tilaaminen

10.10.2016

Kj/1

– muuta, mitä?

Muut kysymykset

44. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

45. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Esittelijän perustelut

Lausuntopyyntö

Sosiaali- ja terveysministeriö ja valtiovarainministeriö ovat pyytäneet 31.8.2016 ministeriöiltä, kunnilta sekä muilta jakelussa mainituilta tahoilta lausunnot hallituksen esitysluonnoksesta maakuntauudistukseksi ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisuudistukseksi sekä niihin liittyviksi laeiksi. Lausunnot tulee jättää 9.11.2016 klo 16.15 mennessä.

Pääministeri Juha Sipilän hallituksen ohjelman sekä hallituksen 20.10.2015, 7.11.2015 ja 5.4.2016 tekemien linjausten mukaan Suomessa toteutetaan sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus ja maakuntauudistus. Suomeen perustetaan 18 maakuntaa, joilla on omat vaalit ja valtuustot. Vuoden 2019 alusta alkaen maakunnat järjestävät kaikki alueensa sosiaali- ja terveystalvet eli maakunnilla on vastuu siitä, että väestö saa lain mukaiset sosiaali- ja terveystalvet. Maakunnille kootaan sosiaali- ja terveydenhuollon lisäksi myös muita tehtäviä: työ- ja elinkeinopalvet sekä aluekehittäminen, ympäristöterveydenhuolto, liikennejärjestelmäsuunnittelu, maaseudun kehittäminen ja pelastustoimi. Valtio rahoittaa maakuntien toiminnan, eli jatkossa kunnilla ei ole enää vastuuta sosiaali- ja terveystalvetuiden järjestämisestä tai rahoituksesta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta ja siihen liittyvää maakuntahallinnon perustamista valmistellaan sosiaali- ja terveysministeriön ja valtiovarainministeriön yhteisessä hankkeessa.

Lausuntopyynnön kohteena olevalla hallituksen esityksellä on tarkoitus muun muassa perustaa uudet maakunnat sekä säätää maakuntien hallinnosta ja taloudesta, siirtää järjestämisvastuu sosiaali- ja terveystalvetuiden kunnilta maakunnille, säätää maakuntien saamasta rahoituksesta, rahoituksen keräämisen veroperusteista, uudistuksen voimaansaattamista, henkilöstön asemasta sekä omaisuusjärjestelyistä. Lisäksi tarkoitus on kuntiin jäljelle jäävien perustalvetuiden osalta säätää uusi kuntien perustalvetuiden valtionosuusjärjestelmä. Muiden kuin sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien siirrosta maakunnille sekä rahoituksesta valmistellaan erillinen hallituksen esitys.

Lausuntopyyntöön vastataan sähköisellä kyselyllä, jossa on kohdennettuja kysymyksiä hallituksen linjauksista. Kyselyyn annettuja vastauksia on mahdollista perustella, minkä lisäksi kyselyyn on varattu runsaasti tilaa myös vapaamuotoiselle kommentoinnille.

Uudistuksen voimaanpanolaki sisältää säännökset maakuntajaosta. Mikäli kunta päättää esittää kunnan kuulumista voimaanpanolain 5 §:n mukaisesta maakuntajaosta poikkeavaan maakuntaan, päätöksestä tulee toimittaa kunnanvaltuuston päätösasiakirja sosiaali- ja terveysministeriöön.

Annetut lausunnot otetaan huomioon hallituksen esityksen valmistelussa.

Sote- ja maakuntauudistuksessa laaditaan lisäksi valinnanvapauslain säädäntö, uudistetaan sosiaali- ja terveydenhuollon monikanavaista rahoitusta sekä siirretään valtion aluehallinnon sekä kuntien ja kuntayhtymien muiden kuin sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä maakunnille. Niitä valmistellaan erillisissä valmisteluhankkeissa, mutta sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaissa on otettu huomioon valinnanvapauden edellytyksenä oleva monituottajamalli. Valinnanvapautta ja monikanavaisen rahoituksen yksinkertaistamista koskeva hallituksen esitysluonnos toimitetaan lausunnoille loppuvuodesta. Valtion aluehallinnon sekä kuntien ja kuntayhtymien muiden kuin sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien siirtoa koskeva hallituksen esitysluonnos toimitetaan lausunnoille keväällä 2017. Lisäksi sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottamista koskeva hallituksen esitys on erikseen lausuttavana yhtäaikaaisesti tämän hallituksen esityksen kanssa.

Lautakuntien lausunnot

Lausuntoa varten on pyydetty sosiaali- ja terveyslautakunnan, pelastuslautakunnan, ympäristölautakunnan, kaupunkisuunnittelulautakunnan, kulttuuri- ja kirjastolautakunnan, liikuntalautakunnan ja opetuslautakunnan lausunnot, koska on kyse näiden lautakuntien toimialaan liittyvien tehtävien ehdotetuista siirroista kunnilta maakuntaan tai maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus sisältää näiden lautakuntien toimialaan liittyviä tehtäviä.

Lautakuntien lausunnot ovat päätöshistoriassa. Tiivistettynä lausunnoista voidaan todeta seuraavaa.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että esityksellä on mahdollista saavuttaa uudistuksen tavoitteita. Terveys- ja hyvinvointierojen kaventumista ja palvelujen yhdenvertaista saatavuutta edistävät toimenpiteet ovat toteutettavissa erityisesti suurimmissa maakunnissa. Kustannustehokkuus paranee, kun palvelutuotantoa keskitetään suurempiin koko-

naisuuksiin. Lisäksi palvelujen ja toimintamallien uudistaminen hidastaa kustannusten kasvua.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan näkemyksen mukaan maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus on uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta pääosin tarkoituksenmukainen. Tarkennettavaa on kunnan ja maakunnan välisessä vastuunjaossa ja ehkäisevien palvelujen käsiteessä. Myös maakunnan palvelulaitoksen osalta esitys on tuottamisen organisoinnin näkökulmasta pääosin tarkoituksenmukainen.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaki on lautakunnan mukaan esitetyssä muodossaan tarkoituksenmukainen palvelujen saatavuuden näkökulmasta ja perusteltu maakuntien yhteistyösopimuksen oikeudellista sitovuutta koskevien säädösten osalta. Järjestämislain säännöksiä voidaan pääosin pitää riittävinä asiakaslähtöisen integraation toteutumiselle. Valtion ohjauksen vahvistaminen ei ole perusteltua, vaan maakuntien itsehallinnon ja valtion tiukan ohjauksen välinen suhde on arvioitava uudelleen. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen ja palvelujen tuottamisen erottaminen maakunnan omassa toiminnassaan ei ole lautakunnan mukaan perusteltua. Palvelujen yhtiöittämisvelvollisuus ei ole tarkoituksenmukainen, koska se siirtäisi julkiset palvelut osakeyhtiöläin piiriin ja vähentäisi demokratiaa ja maakuntavaltuustojen valtaa.

Voimaanpanolakia koskeva esityksen sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa väliaikaishallinnon osalta riittäväksi. Henkilöstön siirtyminen maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti on henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaista, mutta tukipalvelujen osalta siirron tulisi perustua tarkempaan selvitykseen tehtävien jakautumisesta.

Maakuntien rahoituslain valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen käyttöä kuvaavat tarvetekijät ja niiden painokertoimet ovat sosiaali- ja terveyslautakunnan näkemyksen mukaan pääosin perusteltuja, mutta tietotuotantoa on parannettava. Eläkkeiden rahoittamisen osalta lautakunta kiinnittää huomiota siihen, että eläkevastuut ovat erilaiset kuntien eläkevakuutuksessa ja yksityisellä sektorilla käytössä olevissa eläkevakuutuksissa, mikä asettaa julkisen ja yksityisen sektorin eriarvoiseen asemaan kilpailutilanteessa.

Pelastuslautakunta toteaa, että maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus on pelastustoimen uudistustarpeiden mukainen. Pelastustoimen tulee jatkossakin olla osana kiireellisen ensihoidon palvelutuotantoa, ja nämä tulee organisoidaan maakunnissa samaan oikeushenkilöön. Tämä varmistaa pelastustoimen mahdollisuuden toimia ensihoidon palvelun tuottajana maakunnan sisäisenä toimintana.

Ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan ympäristöterveydenhuolto tulee jatkossakin hoitaa Helsingin kaupungin toimesta eikä siirtää maakuntaan. Lisäksi maakunnalle esitettyyn tehtäväkokonaisuuteen kuuluvat löytöeläintoiminta sekä nikotiinikorvausvalmisteiden lupamenettely ja valvonta olisi selkeää sisällyttävä osaksi ympäristöterveydenhuoltoa. Ympäristökeskuksella on riittävä osaaminen ja voimavarat tehtävään maan suurimpana ympäristöterveydenhuollon valvontayksikkönä. Toiminta on mahdollista järjestää myös PKS-yhteistyönä Espoon, Kuaniaisten ja Vantaan kanssa. Myöskään valvontaeläinlääkäreiden tehtävien esitetty siirto maakuntaan ei ole tarkoituksenmukainen.

Kaupunkisuunnittelulautakunta toteaa, että maakunnalle osoitettu tehtäväkokonaisuus on pääpiirteittäin tarkoituksenmukainen. Maankäytön suunnittelujärjestelmä pysyy uudistuksessa samanlaisena eikä kuntien rooliin näiltä osin tule muutosta. ELY-keskusten ja maakuntien tehtävänjakoa ja toimivaltuuksia tulee kuitenkin selkeyttää. Maakuntien roolia kuntakaavoituksen edistämiseksi tulisi täsmentää, jotta ei synny tilannetta, jossa maakunnalla on maankäytön suunnittelussa kunnille kuuluvaa toimivaltaa.

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta toteaa, että maakuntatason kulttuuristrategioille ei ole tarvetta. Kulttuuritehtävät tulisi poistaa maakunnalle esitetystä tehtäväkokonaisuudesta kokonaan tai siirtää ne maakuntien vapaaehtoiisiin tehtäviin. Tärkeämpää olisi, että laissa huomioidaan erikseen taiteen- ja kulttuurin hyvinvointivaikutukset ja niihin liittyvät toimenpiteet.

Liikuntalautakunnan mukaan maakuntien liikuntaa koskevat tehtävät ovat lakiluonnoksessa kannatettavia. Liikuntalautakunta kannattaa myös sosiaali- ja terveydenhuollon kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän liikuntaa koskevan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kertoimen käyttöönottamista ehdotetussa muodossa.

Lähtökohtia kaupungin lausuntoon

Lausuntopyyntö on lähetetty sähköisenä 45 kysymyksen webropol-kyselynä. Esitetyt kysymykset koskevat uudistuksen tavoitteita, maakuntalakia, sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislakia, voimaannolakia ja maakuntien rahoituslakia sekä maakuntajakolakia, kunnan peruspalvelujen valtionosuutta, verotusta, henkilöstöä ja eläkkeitä sekä uudistuksen vaikutuksia ja tukea.

Valtion ohjauksen ja säädösten sitovuuden takia esitysluonnoksilla voi olla myös toimintaa jäykistäviä ja tehottomuutta lisääviä vaikutuksia.

Esitysluonnokset mahdollistavat sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamisen tavoitteena olevan väestön terveys- ja hyvinvointierojen kaventa-

10.10.2016

Kj/1

misen, mutta palveluista aiheutuvien kustannuksien kasvun hillintää haittaa valtakunnallisten palvelukeskusten käyttövelvoite ja nykyisten toimivien ja kustannustehokkaiden palveluntuotantomallien rikkoutuminen.

Maakunnan itsehallinnolliset elementit puuttuvat, joten maakuntalaki-luonnos olisi voinut olla huomattavasti esitettyä yksinkertaisempi. Valtion ohjaus on esityksen mukaan tiukka ja mahdollisuudet maakunnan omalle talouden ohjaukselle ja taloudelliselle päätöksenteolle ovat vähäiset. Maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus on liian laaja ja monet esitetyistä tehtävistä hoituvat paremmin Helsingin tai pääkaupunkiseudun kaupunkien järjestämänä toimintana.

Omaisuusjärjestelyjä koskevat ratkaisut eivät ole hyväksyttäviä, vaan niiden tulisi perustua ns. laajaan jakautumismalliin. Myöskään kuntien verotusoikeutta ei tule rajata. Kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen kohdistuvat esitykset tasausjärjestelystä sekä uusista valtionosuuskriteereistä ja niiden painotuksista eivät ole täysin perusteltuja.

Aiemmat lausunnot

Kaupunginhallitus antoi 8.2.2016 sosiaali- ja terveysministeriölle ja valtiovarainministeriölle lausunnon hallituksen linjauksista itsehallintoaluejaon perusteiksi ja sote-uudistuksen askelmerkeiksi.

Lausunnossa tunnistettiin sote- ja kuntauudistusten tarve yhteiskunnan kehityksen ja julkisen talouden pitkäaikainen tasapaino turvaamiseksi. Hallituksen esittämät linjaukset eivät lausunnon mukaan kuitenkaan kaikilta osin johda parhaimmalla tavalla esitettyihin tavoitteisiin.

Erityisesti huomiota kiinnitettiin itsehallintoalueiden lukumäärään,

itsehallintoalueiden, sote-alueiden ja päivystävien sairaaloiden kokonaisuuden hallinnolliseen selkeyteen ja hallinnon päällekkäisyyden riskiin. Lisäksi todettiin, että maakunta-aluejako ei palvele Helsingin ja metropolialueen kehittämistä parhaimmalla mahdollisella tavalla. Erityisesti elinkeinojen, työllisyyden ja innovaatiopolitiikan osalta maakuntaa toimivampi ratkaisu pääkaupunkiseudulla on kaupunkien vastuuseen perustuva malli. Lausunnossa ei nähty tarkoituksenmukaiseksi siirtää muita kuntien tehtäviä itsehallintoalueille.

Kaupunki on aiemmissa lausunnoissaan ottanut lähtökohtaisesti positii-visen kannan sote-uudistukseen.

Lausunnon käsittely

Lausuntopyynnössä todetaan, että uudistuksen voimaanpanolaki sisältää säännökset maakuntajaosta. Mikäli kunta päättää esittää kunnan

kuulumista voimaantulolain 5 §:n mukaisesta maakuntajaosta poikkeavaan maakuntaan, päätöksestä tulee toimittaa kunnanvaltuuston päätösasiakirja sosiaali- ja terveysministeriöön.

Esittelijä toteaa, että maakuntajakoon pohjautuvassa ratkaisussa ei Helsingin kannalta ole olemassa muita tosiasiallisia vaihtoehtoja, kuin kuuluminen Uudenmaan maakuntaan, joten asian käsittely kaupunginvaltuustossa ei ole välttämätöntä vaan lausuntopyyntöön voidaan vastata kaupunginhallituksen toimesta. Uudistuksen merkittävyyden vuoksi maakuntauudistuksesta ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisedistuksesta annettavan lausunnon linjaukset on kuitenkin tarkoituksenmukaista käsitellä myös kaupunginvaltuustossa.

Mikäli kaupunginvaltuusto hyväksyy esityksen, on kaupunginhallituksen tarkoituksena antaa asiasta kaupunginvaltuuston periaatepäätöksen sisältöinen lausunto.

Kaupunginkanslia huolehtii lausuntopyyntöön vastaamisesta sähköisesti (lausuntopyyntökysely liitteenä 3) kaupunginhallituksen päätöksenteon jälkeen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marko Karvinen, strategiapäällikkö, puhelin: 310 36257
marko.karvinen(a)hel.fi
Katja Rimpilä, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi
Mauno Rönkkö, erityissuunnittelija, puhelin: 310 46768
mauno.ronkko(a)hel.fi
Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 31.8.2016
- 2 Lausuntopyyntökysely 31.8.2016
- 3 HE Lakiehdotukset 31.8.2016
- 4 HE lakiluonnokset korjattu 1.9.2016
- 5 HE Yleisperustelut 31.8.2016
- 6 HE Yksityiskohtaiset perustelut 31.8.2016
- 7 Tiivistelmä_Hallituksen esitysluonnos sote- ja maakuntauudistuksen lainsäädännöksi_31082016
- 8 Dia_ Hallituksen esitysluonnos sote- ja maakunta-uudistuksen lainsäädännöksi_31082016
- 9 Begäran om utlåtande 31.8.2016
- 10 Remissenkät 31.8.2016
- 11 RP Lagförslag 31.8.2016
- 12 RP Allmän motivering 31.8.2016

10.10.2016

Kj/1

- 13 RP Detaljmotivering 31.8.2016
14 FINAL Sammandrag_Utkastet till regeringsproposition med förslag till lagstiftning för en social- och hälsovårds- och landskapsreform_31082016
15 Diapresentation_Utkastet till regeringsproposition med förslag till lagstiftning för en social- och hälsovårds- och landskapsreform_31082016

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Valtiovarainministeriö

Sosiaali- ja terveysministeriö

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 04.10.2016 § 235

HEL 2016-009636 T 03 00 00

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan esittelijän muutetusta esityksestä poikkeavan lausunnon:

”Lausuntonaan sosiaali- ja terveyslautakunta vastaa lausuntopyynnön kohtiin 1, 2, 5, 7, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 19, 20, 25, 28, 39 ja 40 seuraavasti:

Kysymyksiä uudistuksen tavoitteista

1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Esitettävässä lainsäädännössä terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen on kiinnitetty laaja-alaisesti huomiota. Esitykseen sisältyy terveys- ja hyvinvointierojen kaventumista ja palvelujen yhdenvertaista saatavuutta edistäviä toimenpiteitä, jotka ovat toteutettavissa erityisesti suurimissa maakunnissa. Tavoitteen toteuttamiseksi on tärkeää varmistua siitä, että järjestäjällä on riittävät keinot huolehtia ohjauksesta ja palve-

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

luketjujen ja -kokonaisuuksien toimivuudesta. Palvelujen tuottajien ohjaaminen toteutuu parhaiten, kun terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen tulee huomioitavaksi jo sopimuksissa.

Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen vastuunjaon tulee olla selkeä ja toimijoiden määrittelyn konkreettista erityisesti maakunnan ja kunnan välisessä yhteistyössä. Kunnan on voitava toimia kokonaisvastuullisesti terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä. Kunnalla on oltava myös riittävät kannustimet terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen. Osin haasteellisena voidaan nähdä tilanne, jossa kunta ei voisi ryhtyä hyvinvointikertomuksen perusteella tarpeellisiin toimenpiteisiin, mikäli toimenpiteet koskisivat maakunnan sosiaali- ja terveystalvaeluja. Maakunnan rooli asiantuntijatu en antamisessa kunnalle ei esityksessä täysin täsmenny.

Esityksessä mainitaan, että kuntien ja maakuntien välisen yhteistyön toteutumiseksi tarvitaan sitä tukevat yhteistyörakenteet ja -tavat. Rakenteellisen sosiaalityön huomioiminen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kokonaisuudessa on keskeistä. Tämä sijoittuisi luontevasti osaksi maakunnan antamaa asiantuntijatu kea. Sosiaalisen raportoinnin keinoin on mahdollista vahvistaa eri toimijoiden välistä yhteistyötä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä.

Kunnan muiden toimijoiden rooli terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä kasvaa, mikä edistää kuntalaisten terveys- ja hyvinvointierojen kaventamista. Kun sosiaali- ja terveystalvaeluissa siirrytään kohti suurempia keskitetyistä ohjattuja kokonaisuuksia, tulevat kunta- ja aluekohtaiset erot mahdollisesti tasoittumaan. Vahvimmat edellytykset terveys- ja hyvinvointierojen kaventamiselle on suurimmissa maakunnissa. Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen kunnissa vaatii myös sosiaali- ja terveydenhuollon ammatillista osaamista ennalta ehkäisevän työn suunnittelemiseksi ja sen koordinoimiseksi. Maakunnan ja kuntien resursien jaossa tämä on otettava huomioon.

Terveys- ja hyvinvointierojen kaventamista on tarkoituksenmukaista tarkastella asiakastalvaeliden ja niihin perustuvan asiakassegmentoinnin näkökulmasta. Tähän liittyvällä toiminnan suunnittelulla ja seurannalla on mahdollista tarvittaessa kohdentaa ja priorisoida talvaeluita tavoitetta edistävällä tavalla. Priorisoimalla oikein valittuja asiakassegmenttejä on mahdollista paitsi kaventaa terveys- ja hyvinvointieroja, myös lisätä talvaelujen tuottavuutta ja vaikuttavuutta. Toisaalta on tärkeää säilyttää hyvinvointitalvaeluiden universaalius, toisin sanoen kaikilla kansalaisilla hyväosaiset mukaan luettuna pitää olla oikeus laadukkaisiin julkisiin sosiaali- ja terveystalvaeluihin. Tämä on keskeistä veronmaksuhalukkuuden ja sitä kautta talvaeluiden rahoituksen kannalta.

Terveys- ja hyvinvointierojen kaventamisen näkökulmasta on varmistuttava yhteistyövalmiuksista toimijoiden välillä ja palveluntuottajien sitoutumisesta asetettuihin tavoitteisiin. Keskeistä on, että lainsäädäntöä uudistetaan siten että tietoa voidaan saada, käyttää ja hyödyntää nykyistä paremmin.

Esityksessä palvelujen tasa-arvoinen tuottaminen on huomioitu. Yhdenvertaisuuden toteutuminen edellyttää usein erityisen tuen tarpeessa olevien asiakasryhmien kohtaamista yksilöivän tarpeen tunnistavasti. Erityisen tuen tarpeessa olevien henkilöiden palvelujen osalta tärkeää on palveluneuvonnan ja -ohjauksen tai muun ohjaavan tuen tehostaminen siltä osin kuin tällä asiakasryhmällä on haasteita asioida itsenäisesti uudistetussa toimintaympäristössä.

Palvelujen saatavuuden ja yhdenvertaisuuden näkökulmasta Helsinki ja pääkaupunkiseutu muodostavat luontevan palvelukokonaisuuden, eikä Uudenmaan maakunnan kokonaisuuteen kuulumisen tuo erityistä lisäarvoa ainakaan peruspalvelujen osalta.

Esityksen arviointia vaikeuttaa lainvalmistelun eriaikaisuus valinnanvapauslainsäädännön sekä ns. monikanavarahoituksen yksinkertaistamiseen liittyvän lainsäädännön valmistelun ja arvioinnin kanssa. Palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden turvaaminen on erityisen tärkeää päättäessä valinnan vapauden toteuttamismalleista. Valinnanvapauden toteuttamisen malli ratkaisee, kaventaako uusi rakenne väestön terveys- ja hyvinvointieroja ja kuinka hyvin kustannusten kasvua voidaan hillitä. Jos uudella mallilla taataan varsinkin erityisen tuen tarpeessa olevien ihmisten eheä ja moniammatillinen palveluketju, voivat terveyserot kaventua.

2. Antaako esitys riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite? Jos ei, miten tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voitaisiin parantaa?

Uudistus voi parantaa sosiaali- ja terveyspalveluiden kustannustehokkuutta, kun palvelutuotantoa on mahdollista keskittää suurempiin kokonaisuuksiin. Suurempina kokonaisuuksina kehitettävät toimintamallit mahdollistavat sosiaali- ja terveyspalvelujen rakenteiden tarkoituksenmukaisen keventämisen ja päällekkäisyyksien purkamisen. Laajempi toimintakokonaisuus antaa myös tehokkaammat edellytykset digitalisaation hyödyntämiselle toiminnan kehittämisessä.

Tavoitteena tulee olla integroitu ja yksikanavarahoitteinen palvelujärjestelmä, jossa asiakasmaksut eivät merkittävästi nouse. Työterveyshuollon tulee olla osa maakuntauudistusta ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisuudistusta. Myös aikuisikäisten työssä käyvien palvelut on

nähtävä osana samaa palvelukokonaisuutta sekä palvelujen järjestämisen ja tuottamisen että rahoituksen näkökulmasta.

Kustannusten kasvuvauhdin tavoiteltu hidastuminen edellyttää rakenteiden uudistamisen lisäksi ennen kaikkea radikaaleja toimenpiteitä palvelujen ja toimintamallien uudistamiseksi. Kustannusten kasvun hallintaan on vahvemmat edellytykset pääkaupunkiseudulla ja suurissa maakunnissa. Esitetyt maakunnat ovat väestöpohjiltaan hyvin erikokoisia ja osa maakunnista on väestöpohjaltaan aivan liian pieniä, mikä vaikeuttaa kustannustehokkaiden ratkaisujen löytämistä. Maakuntia tulisikin olla selvästi esitettyä vähemmän, siksi lakiesitystä tulisi korjata niin, että maakuntien lukumäärä olisi asiantuntijoiden suosittelemat 12. Se antaisi lakiesitystä paremmat edellytykset suunnitella päivystykset, turvata pitkälle koulutettujen ammattiosajien monipuolinen saanti jne. Tämä antaisi lakiesitystä paremmat edellytykset suunnitella maakuntien toiminnot tasavahvempien maakuntien järjestämisvastuulle. Uusimaa olisi tällöinkin selvästi suurin järjestäjä. Pienempi järjestäjien määrä ja suuremmat maakunnat turvaisivat esitettyä paremmin uudistuksen tavoitteet, kuten kustannustason hallinnan. Kustannussäästöt eivät saa johtaa asiakasmaksujen nousemiseen eivätkä palvelutason heikentymiseen, jotta uudistus ei kasvata eriarvoisuutta eikä uhkaa palveluiden yhdenvertaista saatavuutta eri sosioekonomisissa ryhmissä.

Kysymyksiä maakuntalaista

5. Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastausvaihtoehto B (kyllä pääosin)

Sosiaali- ja terveystalouden näkökulmasta esitetty tehtäväkokonaisuus on pääosin tarkoituksenmukainen. Kunnan ja maakunnan välinen vastuunjako kohdan 2 tehtävien osalta ei ole täysin yksiselitteinen. Ehkäisevien palveluiden käsitettä on syytä määritellä tarkemmin muun muassa suhteessa lasten ja nuorten sekä ikääntyneiden ehkäiseviin terveyden ja hyvinvoinnin palveluihin. Ehkäisevän päihdetyön näkökulmasta alueellisen alkoholihallinnon tehtävien sijoittaminen maakuntaan edistää lain tavoitteiden saavuttamista.

Maahanmuuton ja muun väestön kasvun lisäksi pääkaupunkiseutu kantaa vastuuta erityisistä sosiaalisista ongelmista kuten segregaatista ja asunnottomuudesta. Vaikuttava terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen metropolialueella edellyttää muuta maata tiiviimpää yhteistyötä muun muassa kaupunkisuunnittelun, elinkeinopolitiikan, työllisyyspalvelujen ja koulutuspalvelujen kanssa. Käytännössä tämä edellyttää erityi-

sen tiivistä yhteistyötä kaupungin sisällä eri sektoreiden kanssa ja paikallista johtamista, sillä haasteet ovat luonteeltaan paikallisia.

Sosiaalisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen käsitteen tulisi olla yhdenmukainen muualla esitetystä lainsäädännössä käytettyihin termeihin nähden.

7. Maakuntalain 9 luvussa säädetään maakunnan palvelulaitoksesta. Onko siitä esitetty säädettäväksi tuottamisen organisoinnin näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Vastausvaihtoehto B (kyllä pääosin)

Esitys on pääosin tarkoituksenmukainen. Myönteistä on julkisen vallan käytön ja viranomaistyön selkeytyminen ja käytäntöjen yhdenmukaistuminen siirryttäessä suurempiin toimintakokonaisuuksiin. Maakuntalain tulee olla kuntalain tapaan joustava ja mahdollistava niin, että kuntien ja maakuntien yhteistyö ja mahdollisuus sopia palvelujen hoitamisesta turvataan. Maakuntalakiin tulee lisätä säännös, joka mahdollistaa maakunnan ja kuntien välisen yhteistyön ja sopimisen sekä tehtävien hoitamisen samaan tapaan kuin yhteistyö kuntien kesken on kuntalain mukaan mahdollista. Maakuntien ja kuntien joustava mahdollisuus sopia tehtävistä on perusteltua myös siksi, että se mahdollistaa maakuntien keskuskaupunkien ja suurempien kaupunkiseutujen erityisroolin huomioon ottamisen annettavassa lainsäädännössä. Kunnilla tulee olla mahdollisuus sosiaali- ja terveydenhuollon valinnan vapauden piirissä olevien palvelujen tuottamiseen joko omana toimintana tai omistamisessaan yhtiöissä. Maakunnan järjestäjäroolin ja maakunnan palvelulaitoksen tuottajaroolien välinen työnjako ja vastuut on syytä kuvata mahdollisimman täsmällisesti ja myös kaikin keinoin välttää tarpeettomien hallinnollisten rakenteiden muodostuminen. Väestöpohjaltaan pienemmissä maakunnissa palvelulaitoksen ja sitä ohjaavan järjestäjän riittävää osaamista ja resursointia on vaikeaa varmistaa, ja osa maakunnista jää siksi liian pieniksi.

Lain tavoitteet on mahdollista saavuttaa varmistamalla palvelulaitoksen ja palveluntuottajien ohjauksesta ja tehokkaasta tiedonkulusta toimijoiden välillä. Erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon integraatiota edellyttävien asiakasryhmien ja palvelukokonaisuuksien, kuten ikääntyneiden, mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden tai vammaisten osalta haasteena voi olla mahdollinen lisääntyvä kompleksisuus asiakkaan näkökulmasta. Tiedonkulun ongelmien realisoituessa palvelujen integraatio saattaa heikentyä.

Erityisen tuen tarpeessa oleville asiakkaille tärkeää ovat asiakkaille tarkoituksenmukaiset saumattomat palvelukokonaisuudet.

Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattitaitoisen ja motivoituneen henkilöstön saamiseksi ja ylläpitämiseksi on syytä varmistua siitä, että palvelulaitoksen tehtävät muodostavat mielekkään kokonaisuuden. Täten vältetään tehtävänkuvien ja sitä kautta osaamisen kapeutuminen. Tätä tavoitetta edistää osaltaan myös maakunnalle asetettu velvollisuus osaamisen kehittämiseen.

Kysymyksiä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista

10. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädettäisiin palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täytyessä palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin. Onko säännös palvelujen saatavuuden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastausvaihtoehto A (kyllä)

Suuremmat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelukokonaisuudet tehostavat toimintaa yhdenmukaistamalla toimintatapoja, keventämällä rakenteita ja edistämällä digitalisaatiota. Palvelujen saatavuuden aluekohtaisia eroja voidaan suuremmissa kokonaisuuksissa tasoittaa. Digitalisaatio, etäpalvelut ja asiakkaiden lähelle jalkautuvat palvelut edistävät palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta. Lisäksi on tärkeää, että ne palvelupisteet, joissa on asioitava usein, sijaitsevat lähellä asiakkaita.

On syytä huomioida, että Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimi sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri ovat jo nyt ylivoimaisesti maan suurimmat sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatiot. Pääkaupunkiseutu muodostaa luontevan palvelukokonaisuuden, eikä Uudenmaan maakunnan kokonaisuuteen kuulumisen tuo erityistä lisäarvoa ainakaan peruspalvelujen saatavuuden tai saavutettavuuden osalta.

11. Maakunnat muodostavat 5 yhteistyöaluetta, joista kussakin on 3–4 maakuntaa. Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaisen yhteistyösopimuksen. Siinä maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Sopimus on oikeudellisesti maakuntia sitova. Onko sopimuksen sitovuus perusteltua?

Vastausvaihtoehto A (kyllä)

Ehdotetun lainsäädännön perustuessa useamman maakunnan malliin, sitova sopimusrakenne on edellytys lain tavoitteiden saavuttamiselle. Sitoutuminen alueellisen yhteistyöhön on ratkaisevaa paitsi kustannus-

tehokkuuden, myös asiakkaiden yhdenvertaisuuden näkökulmasta. Laadittavassa sopimuksessa on mahdollista huomioida alueiden erityistarpeita.

12. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaan laadittavassa yhteistyösopimuksessa on sovittava toimenpiteet palvelujen integraation varmistamiseksi. 23 §:n mukaisesti palvelun tuottajan velvollisuutena on valmistaa palveluketjujen integraation toteutuminen ja toimittava integraation edellyttämässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ovatko säännökset riittäviä asiakaslähtöisen integraation toteutumiseksi?

Vastausvaihtoehto B (kyllä pääosin)

Palveluintegraatio on uudistuksen keskeinen tavoite ja säännöksiä voidaan pääosin pitää riittävinä asiakaslähtöisen integraation toteutumiselle. Järjestämisen, rahoituksen ja tiedon integraatio on edellytyksenä uudistuksen onnistumiselle ja monituottaja- ja valinnanvapausmallin toteutumiselle.

Lainsäädännön on mahdollistettava tiedon yhteentoimivuus, tehokas ja oikea-aikainen tiedonkulku, tiedon käytettävyys ja tietojen luovuttaminen myös moniammatillisessa ja monitoimijaisessa palveluympäristössä. Nykyinen lainsäädäntö ei tue tätä näkökohtaa esimerkiksi tiedonluovutustilanteissa.

Palveluntuottajille asetettava velvollisuus huomioida asiakkaan assessorin suunnitelman perusteella saamat palvelut integroituna kokonaisuutena on pääosin kannatettava. On kuitenkin syytä huomioida tietosuojanäkökulma silloin, kun asiakkaan palveluiden tuottamiseen vain osin osallistuvalla taholla on rajoitettu tarve asiakkuutta koskeville laajemmille arkaluonteisille tiedoille.

13. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan valtion ohjausta vahvistetaan sosiaali- ja terveystaloudissa (19 §, 4 luku, 6 luku). Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

Vastausvaihtoehto C (ei pääosin)

Maakuntien itsehallinnon ja valtion tiukan ohjauksen välinen suhde on arvioitava uudelleen. Järjestämislain mukainen esitys rajoittaa käytännössä maakuntien itsehallinnon lähes tyystin ja luo epätarkoituksenmukaista byrokratiaa. Valtion ja maakuntien välinen ohjauksuhde pitää muokata uudelleen niin, että se tukee maakuntien itsehallintoa, mutta jättää kuitenkin maakuntien ja valtion keskinäiselle yhteistyölle ja toimintojen koordinaatiolle riittävät edellytykset, mikä on palvelujen saatavuuden ja yhdenvertaisuuden kannalta tärkeitä.

Järjestämislaisissa esitetty rahoituksen järjestely valtion kautta asettaa erityisiä vaatimuksia rahoitusosuuksia säätelevien tarvetekijöiden määrittelylle. Helsingin ja pääkaupunkiseudun erityispiirteet ja erityiset palvelutarpeet tulee huomioida todellisina ja täysimääräisinä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon tukipalveluiden osalta nykyistä vahvempaa valtionohjausta ei voida kaikilta osin pitää perusteltuna ja se on ristiriidassa maakunnan itsehallinnon kanssa. Lainsäädäntöuudistuksen tulisi mahdollistaa olemassa olevien, esimerkiksi jo alueellisesti keskittyneiden tukipalveluratkaisujen hyödyntäminen silloin, kun niiden toiminnan siirtäminen yhtä tai useampaa maakuntaa palvelevaksi on tarkoituksenmukaista. Valtion määrittämä raamibudjetointi on riittävän vahva tukipalvelujen ohjauskeino, ja maakunnilla tulee olla mahdollisuus tukipalvelujen järjestämiseen tarkoituksenmukaisimmalla tavalla. Tukipalveluiden keskittämisyksiköistä pitäisi luopua ja poistaa niitä koskevat lakiehdotukset tai niiden keskittäminen voidaan siirtää maakuntien yhteistyöalueiden vastuulle.

14. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Onko järjestämisen ja tuottamisen erottaminen uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista?

Vastausvaihtoehto D Ei

Järjestämisen ja tuottamisen erottamisesta voi seurata monia ongelmia. Palvelujen kokonaisuus voi hämärtyä ja integraatiotavoitteiden toteutuminen vaarantua, kun tuotanto pirstoutuu monille eri tuottajille. Vaarana on yhtiöiden osaoptimointi, vastuun ja kustannusten siirtely, yli- ja alihoito sekä palveluketjujen pirstoutuminen. Demokratia päätöksenteossa heikkenee, jos maakuntavaltuustoille jää vain tilaajan rooli, eikä niille jää valtaa vaikuttaa palveluiden tuotantoon ja sisältöön.

15. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnalla on yhtiöittämisvelvollisuus maakunnan hoitaessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai jos palvelut ovat valinnanvapautta koskevissa säännöksissä tarkoitetun laajan valinnanvapauden piirissä. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

Vastausvaihtoehto D Ei

Yhtiöittäminen siirtäisi julkiset palvelut osakeyhtiölain piiriin. Sen mukaan yhtiön johdon on edistettävä yhtiön etua, joten kokonaisvaltaisen hyvän huomioiminen on vaikeaa. Yhtiön kannalta järkevä toiminta ei välttämättä ole yhteiskunnan kokonaisedun näkökulmasta järkevää. Yhtiöittäminen vähentää demokratiaa ja maakuntavaltuustojen valtaa.

Jos yhtiöittämistä päätetään edellyttää, säännökset julkisuuslain ulottamisesta sote-palveluja tuottaviin yhtiöihin ovat tärkeitä. Lisäksi maakunnan palvelukeskuksen alaisten yhtiöiden hallituksissa tulisi olla poliittinen edustus.

16. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

On syytä huomioida kunnan ja maakunnan riittävä ja velvoittava yhteistyö uudessa toimintaympäristössä. Eri toimijoiden välisen yhteistyön onnistumisessa sopimustenhallinta nousee keskeiseksi. Ehdotettu malli luo tarvetta uudentilaiselle sopimusosaamiselle julkisella sektorilla.

Maakunnan eli järjestäjän tulee sitoa kaikki palvelujen tuottajat yhdessä yliopistojen, ammattikorkeakoulujen, ammattioppilaitosten ja järjestöjen kanssa huolehtimaan terveydenhuollon ja sosiaalialan henkilöstön koulutuksesta ja tieteellisestä tutkimuksesta sekä kehittämään näitä aloja yhdessä.

Opetus-, tutkimus- ja kehittämistoiminta tulee varmistaa. Sen osalta on lisäksi tarkoituksenmukaista, että jatkossa myös yliopistotasoiseen sosiaalitieteelliseen tutkimukseen olisi mahdollista saada valtion rahoitusta terveystieteellisen ja lääketieteellisen tutkimuksen lisäksi.

Kysymyksiä voimaannolaista

19. Väliaikaishallinnosta sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävistä ja toimivallasta säädetään voimaannolain 2 luvussa. Onko väliaikaishallinnosta säädetty riittävällä tavalla?

Vastausvaihtoehto A (kyllä)

Muutoksessa keskeisenä haasteena on toiminnan jatkuvuuden turvaaminen ja asiakkuuksiin liittyvien tietojen siirto eheyden kärsimättä.

20. Voimaannolain 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiassa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettyä henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Vastausvaihtoehto B (kyllä pääosin)

Henkilöstön aseman näkökulmasta säädettyä esitetty liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti tapahtuva siirto on perusteltua sosi-

aali- ja terveydenhuollossa tällä hetkellä työskentelevän henkilöstön osalta.

Tukipalveluiden osalta siirron tulisi kuitenkin perustua tarkempaan selvitykseen tehtävien jakautumisesta ja siirto tulisi tehdä tarkoituksen- ja tarpeenmukaisesti esimerkiksi henkilötyövuosi- eikä henkilöperusteisesti. Tällä turvataan myös kunnan muiden tehtävien jatkuvuus, eikä maakuntaan siirry perusteettomasti ylimääräisiä resursseja tukipalveluiden osalta.

Hallinto- ja tukipalveluiden osalta tehtävien siirrossa on syytä huomioida myös uudistuksessa suunnitellut suuremmat kokonaisuudet ja mahdollinen tehtävien päällekkäisyys maakuntaan siirtyvien nykyisten toimintojen kesken.

25. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimisto sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri ovat ylivoimaisesti maan suurimmat sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatiot. On ilmeistä, että kaikki tuotannon ohjaukseen ja tuotannon muutoksiin liittyvät haasteet ovat moninkertaisia pääkaupunkiseudulla muuhun maahan verrattuna. Harmonisointiin ja muutosten toteuttamiseen liittyvät riskit ovat taloudellisesti merkittävimpiä ja niiden toteutuminen todennäköisempää. Samoin palvelutason heikkenemisen riskit organisaatioita uudistettaessa koskettavat Uudenmaan maakunnassa noin neljäsosaa maan koko väestöstä. Sosiaali- ja terveystoimistojen ohjauksen irrottaminen maakunnalliseksi toiminnaksi voi vaikeuttaa yhteiskunnallisten haasteiden ja muutosten hallintaa pääkaupunkiseudun erityiskysymyksissä.

Muutoksen valmisteluun ja toteuttamiseen liittyvät muutuskustannukset (kuten valmistelu- ja muutosorganisaatioiden, muutososaamisen kehittämisen sekä ICT-kustannukset) tulevat olemaan huomattavat ja niihin tulee varautua.

Kysymykset maakuntien rahoituslaista

28. Ovatko maakuntien valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen käyttöä kuvaavat tarvetekijät (luku 3, ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

Vastausvaihtoehto B (kyllä pääosin)

Tarvetekijöiden arvioimiseksi ja raportoimiseksi tarvittavaa tietotuotantoa on parannettava nykyisestä. Kansallisesti yhdenmukaiset määritte-

lyt, kirjaamisen käytännöt ja raportoinnin teknisten edellytysten varmistaminen nousevat keskeisinä esille.

Uudistuksessa on kiinnitettävä huomiota käytettyjen termien johdonmukaisuuteen esimerkiksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kertomien sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen osalta. Tarvetekijöiden kriteeristöä tulee voida tarkastella kriittisesti tarkentuvan tutkimustiedon valossa. Painoarvoa tulisi antaa kahden tai useamman tarvetekijän samanaikaiselle ilmenemiselle.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin toimii maakunnissa rahoitusta suuntaavana tekijänä. Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen noustessa primääristi kunnan tehtäväksi, tulee myös kunnille löytyä tehtävään riittävät kannustimet.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kertoimessa määrääviksi tekijöiksi nousevat ikääntyvyys ja sairastavuus. Lakiuudistuksen tavoitteiden toteuttamiseksi tärkeää on huomioida myös ennaltaehkäisyn taloudellisten edellytysten turvaaminen.

Metropolialueen osalta rahoituksen määräytymiskysymyksenä korostuvat väestöryhmät, joiden osalta tarvetekijöitä ei ole riittävästi huomioitu, eivätkä tarvetekijöiden raportointiin tarvittavat tiedot ole aina riittävän kattavina ja eheinä saatavilla.

Helsingissä ja muulla pääkaupunkiseudulla on metropolialueille tyypillisiä yhteiskunnallisia haasteita, joihin vastaaminen on merkittävä peruste pääkaupunkiseudun sosiaali- ja terveystalouden erilliselle ohjaukselle. Pääkaupunkiseudulla asuu Suomen ulkomaalaistaustaisista lähes puolet. Erityisesti työikäisessä väestössä maahanmuutto on merkittävin väestön kasvun tekijä. Vuonna 2030 ulkomaalaistaustaisten osuuden ennustetaan olevan jo 23-28 prosenttia pääkaupunkiseudun kaupunkien väestöstä.

Maahanmuuton ja muun väestön kasvun lisäksi Helsinki ja muu pääkaupunkiseutu kantavat vastuuta erityisistä sosiaalisista ongelmista kuten segregatiosta ja asunnottomuudesta. Vaikuttava terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen metropolialueella edellyttää muuta maata tiiviimpää yhteistyötä kaupunkisuunnittelun, elinkeinopolitiikan, työllisyyspalvelujen ja koulutuspalvelujen kanssa. Käytännössä tämä edellyttää tiivistä yhteistyötä eri sektoreiden kanssa ja paikallista johtamista, sillä haasteet ovat luonteeltaan paikallisia.

Kysymykset muista lakiluonnoksista

39. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Vastausvaihtoehto C (ei pääosin)

Eläkevastuut ovat erilaiset kuntien eläkevakuutuksessa ja yksityisellä sektorilla käytössä olevissa eläkevakuutuksissa. Tämä asettaa julkisen ja yksityisen sektorin eriarvoiseen asemaan kilpailutilanteessa.

40. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Muutoksessa työnantajan on kyettävä varmistamaan riittävä muutoksen tuki henkilöstölle, jotta voidaan turvata palveluiden jatkuvuus ja osaamisen säilyminen. Myös osaamisen johtamisen jatkuvuus nousee keskeiseksi uudenlaisten osaamishaasteiden edessä.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Onnistuessaan hyvällä sosiaali- ja terveydenhuollon vertikaalisella ja horisontaalisella integraatiolla sekä huolellisesti toteutetulla talousohjauksella voi olla huomattavia kansalaisten yhdenvertaisuutta sekä sosiaalista ja terveydellistä hyvinvointia parantavia vaikutuksia.”

Käsittely

04.10.2016 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Hallintoylilääkäri Jukka Pellinen oli kutsuttuna asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Esittelijä muutti esitystään seuraavasti: Kysymyksen 16 vastauksen toisen ja kolmannen kappaleen paikkaa vaihdetaan keskenään.

Vastaehdotus 1:

Jäsen Anna Vuorjoki: Kysymyksen 1 vastauksen viidennen kappaleen loppuun lisätään: ”Toisaalta on tärkeää säilyttää hyvinvointipalveluiden universaalius, toisin sanoen kaikilla kansalaisilla hyväosaiset mukaan luettuna pitää olla oikeus laadukkaisiin julkisiin sosiaali- ja terveystalveluihin. Tämä on keskeistä veronmaksuhalukkuuden ja sitä kautta palveluiden rahoituksen kannalta.”

Kannattaja: Jäsen Sami Heistaro

Vastaehdotus 1 hyväksyttiin yksimielisesti ilman äänestystä.

Vastaehdotus 2:

Jäsen Laura Nordström: Kysymyksen 1 vastauksen viimeisen kappaleen perään lisätään: ”Valinnanvapauden toteuttamisen malli ratkaisee, kaventaako uusi rakenne väestön terveys- ja hyvinvointieroja ja kuinka hyvin kustannusten kasvua voidaan hillitä. Jos uudella mallilla taataan

varsinkin erityisen tuen tarpeessa olevien ihmisten eheä ja moniammatillinen palveluketju, voivat terveyserot kaventua."

Kannattaja: Jäsen Sami Heistaro

Vastaehdotus 2 hyväksyttiin yksimielisesti ilman äänestystä.

Vastaehdotus 3:

Jäsen Sami Heistaro: kysymyksen 1 vastauksen viimeiseen kappaleen ensimmäistä lausetta muokataan seuraavasti: "Esityksen arviointia vaikeuttaa lainvalmistelun eriaikaisuus valinnanvapauslainsäädännön sekä ns. monikanavarahoituksen yksinkertaistamiseen liittyvän lainsäädännön valmistelun ja arvioinnin kanssa."

Kannattaja: Jäsen Tuula Salo

Vastaehdotus 3 hyväksyttiin yksimielisesti ilman äänestystä.

Vastaehdotus 4:

Puheenjohtaja Maija Anttila: Kysymyksen 1 vastauksen neljännen kappaleen loppuun lisätään: "Terveiden ja hyvinvoinnin edistäminen kunnissa vaatii myös sosiaali- ja terveydenhuollon ammatillista osaamista ennalta ehkäisevän työn suunnittelemiseksi ja sen koordinoimiseksi. Maakunnan ja kuntien resurssien jaossa tämä on otettava huomioon."

Kannattaja: Jäsen Laura Nordström

Vastaehdotus 4 hyväksyttiin yksimielisesti ilman äänestystä.

Vastaehdotus 5:

Jäsen Sami Heistaro: Kysymyksen 2 vastauksen seuraava kappale poistetaan kokonaan: "Tavoitteena tulee olla integroitu ja yksikanavarahoitteinen palvelujärjestelmä. Työterveyshuollon tulee olla osa maakuntaudistusta ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisuudistusta. Myös aikuisikäisten työssä käyvien palvelut on nähtävä osana samaa palvelukokonaisuutta sekä palvelujen järjestämisen ja tuottamisen että rahoituksen näkökulmasta."

Kannattaja: Jäsen Seija Muurinen

Vastaehdotus 6:

Jäsen Sirpa Asko-Seljavaara: Kysymyksen 2 vastauksen toisen kappaleen ensimmäistä lausetta muokataan seuraavasti: "Tavoitteena tulee olla integroitu ja yksikanavarahoitteinen palvelujärjestelmä, jossa asiakasmaksut eivät merkittävästi nouse."

Kannattaja: Puheenjohtaja Maija Anttila

Vastaehdotus 7:

Jäsen Anna Vuorjoki: Kysymyksen 2 vastauksen loppuun lisätään: "Kustannussäästöt eivät saa johtaa asiakasmaksujen nousemiseen eivätkä palvelutason heikentymiseen, jotta uudistus ei kasvata eriarvoisuutta eikä uhkaa palveluiden yhdenvertaista saatavuutta eri sosioekonomisissa ryhmissä."

Kannattaja: Jäsen Laura Nordström

Vastaehdotus 8:

Puheenjohtaja Maija Anttila: Kysymyksen 2 vastauksen viimeisen kappaleen neljättä virkettä muokataan seuraavasti: "Maakuntia tulisikin olla selvästi esitettyä vähemmän, siksi lakiesitystä tulisi korjata niin, että maakuntien lukumäärä olisi asiantuntijoiden suosittelemat 12. Se antaisi lakiesitystä paremmat edellytykset suunnitella päivystykset, turvata pitkälle koulutettujen ammattiosaajien monipuolinen saanti jne."

Kannattaja: Jäsen Laura Nordström

Vastaehdotus 9:

Puheenjohtaja Maija Anttila: Kysymyksen 7 vastauksen toisen kappaleen toisen lauseen jälkeen lisätään: "Maakuntalain tulee olla kuntalain tapaan joustava ja mahdollistava niin, että kuntien ja maakuntien yhteistyö ja mahdollisuus sopia palvelujen hoitamisesta turvataan. Maakuntalakiin tulee lisätä säännös, joka mahdollistaa maakunnan ja kuntien välisen yhteistyön ja sopimisen sekä tehtävien hoitamisen samaan tapaan kuin yhteistyö kuntien kesken on kuntalain mukaan mahdollista. Maakuntien ja kuntien joustava mahdollisuus sopia tehtävistä on perusteltua myös siksi, että se mahdollistaa maakuntien keskuskaupunkien ja suurempien kaupunkiseutujen erityisroolin huomioon ottamisen annettavassa lainsäädännössä. Kunnilla tulee olla mahdollisuus sosiaali- ja terveydenhuollon valinnan vapauden piirissä olevien palvelujen tuottamiseen joko omana toimintana tai omistamissaan yhtiöissä."

Kannattaja: Jäsen Anna Vuorjoki

Vastaehdotus 10:

Puheenjohtaja Maija Anttila: Kysymyksen 7 vastauksen neljännestä kappaleesta poistetaan seuraava virke: "Järjestämisen ja tuottamisen erottamista voidaan pitää kannatettavana, kun varmistutaan siitä, ettei se vaaranna asiakkaan oikeusturvaa tai palvelujen yhteensovittamista."

Kannattaja: Jäsen Anna Vuorjoki

Vastaehdotus 11:

Jäsen Anna Vuorjoki: Kysymyksen 10 vastauksen toinen kappale muutetaan seuraavasti: "Suuremmat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelu-

kokonaisuudet tehostavat toimintaa yhdenmukaistamalla toimintatapoja, keventämällä rakenteita ja edistämällä digitalisaatiota. Palvelujen saatavuuden aluekohtaisia eroja voidaan suuremmissa kokonaisuuksissa tasoittaa. Digitalisaatio, etäpalvelut ja asiakkaiden lähelle jalkautuvat palvelut edistävät palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta. Lisäksi on tärkeää, että ne palvelupisteet, joissa on asioitava usein, sijaitsevat lähellä asiakkaita.”

Kannattaja: Jäsen Miina Kajos

Vastaehdotus 12:

Jäsen Anna Vuorjoki: Kysymyksen 12 vastaus muutetaan muotoon: ”Vastausvaihtoehto C Ei pääosin.

Valinnanvapauslainsäädäntö ja palveluiden avaaminen kilpailulle estäisivät integraatiotavoitteiden toteuttamista, koska palveluiden tuotanto hajautuisi useille eri tahoille. Lain vaatimus integroiduista palveluketjuista ei riittävästi takaa sujuvaa yhteistyötä asiakkaan kanssa työskentelevien eri ammattilaisten kesken, jos nämä toimivat eri organisaatioissa. Tuotantovastuun avaamisesta kilpailulle tulee luopua ja sen sijaan palauttaa sote-uudistuksen keskiöön alkuperäiset tavoitteet sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä perus- ja erikoistason integraation parantamisesta ja saumattomien palveluketjujen luomisesta.”

Kannattaja: Jäsen Miina Kajos

Vastaehdotus 13:

Puheenjohtaja Maija Anttila: ”Kysymyksen 13 vastausvaihtoehdoksi muutetaan C (ei pääosin).”

Kannattaja: Jäsen Anna Vuorjoki

Vastaehdotus 14:

Puheenjohtaja Maija Anttila: Kysymyksen 13 vastauksen toisen ja kolmannen kappaleen tilalle muutetaan uusi perustelu: ”Maakuntien itsehallinnon ja valtion tiukan ohjauksen välinen suhde on arvioitava uudelleen. Järjestämislain mukainen esitys rajoittaa käytännössä maakuntien itsehallinnon lähes tyystin ja luo epätarkoituksenmukaista byrokratiaa. Valtion ja maakuntien välinen ohjaussuhde pitää muokata uudelleen niin, että se tukee maakuntien itsehallintoa, mutta jättää kuitenkin maakuntien ja valtion keskinäiselle yhteistyölle ja toimintojen koordinaatiolle riittävät edellytykset, mikä on palvelujen saatavuuden ja yhdenvertaisuuden kannalta tärkeää.”

Kannattaja: Jäsen Anna Vuorjoki

Vastaehdotus 15:

Puheenjohtaja Maija Anttila: Kysymyksen 13 vastauksen neljännen kappaleen ensimmäinen virke muokataan seuraavasti: "Järjestämislaisissa esitetty rahoituksen järjestely valtion kautta asettaa erityisiä vaatimuksia rahoitusosuuksia säätelevien tarvetekijöiden määrittelylle."

Kannattaja: Jäsen Anna Vuorjoki

Vastaehdotus 16:

Puheenjohtaja Maija Anttila: Kysymyksen 13 vastauksen viimeisen kappaleen loppuun lisätään: "Tukipalveluiden keskittämisyksiköistä pitäisi luopua ja poistaa niitä koskevat lakiehdotukset tai niiden keskittäminen voidaan siirtää maakuntien yhteistyöalueiden vastuulle."

Kannattaja: Jäsen Anna Vuorjoki

Vastaehdotus 17:

Jäsen Anna Vuorjoki: Kysymyksen 14 vastaus muutetaan muotoon: "Vastausvaihtoehto D Ei.

Järjestämisen ja tuottamisen erottamisesta voi seurata monia ongelmia. Palvelujen kokonaisuus voi hämärtyä ja integraatiotavoitteiden toteutuminen vaarantua, kun tuotanto pirstoutuu monille eri tuottajille. Vaarana on yhtiöiden osaoptimointi, vastuun ja kustannusten siirtely, yli- ja alihoito sekä palveluketjujen pirstoutuminen. Demokratia päätöksenteossa heikkenee, jos maakuntavaltuustoille jää vain tilaajan rooli, eikä niille jää valtaa vaikuttaa palveluiden tuotantoon ja sisältöön."

Kannattaja: Jäsen Miina Kajos

Vastaehdotus 18:

Jäsen Anna Vuorjoki: Kysymyksen 15 vastaus muutetaan muotoon: "Vastausvaihtoehto D Ei.

Yhtiöittäminen siirtäisi julkiset palvelut osakeyhtiölain piiriin. Sen mukaan yhtiön johdon on edistettävä yhtiön etua, joten kokonaisvaltaisen hyvän huomioiminen on vaikeaa. Yhtiön kannalta järkevä toiminta ei välttämättä ole yhteiskunnan kokonaisedun näkökulmasta järkevää. Yhtiöittäminen vähentää demokratiaa ja maakuntavaltuustojen valtaa. Jos yhtiöittämistä päätetään edellyttää, säännökset julkisuuslain ulottamisesta sote-palveluja tuottaviin yhtiöihin ovat tärkeitä. Lisäksi maakunnan palvelukeskuksen alaisten yhtiöiden hallituksissa tulisi olla poliittinen edustus."

Kannattaja: Miina Kajos

Vastaehdotus 19 :

Puheenjohtaja Maija Anttila: Kysymyksen 15 vastaus korvataan seuraavalla kappaleella. "Helsinki varaa mahdollisuuden ottaa kantaa koko valinnan vapaus käsitteeseen ja sen toteuttamisen eri tapoihin, kun ministeriö lähettää tätä koskevat lakiehdotukset lausunnoille. Nyt asiassa on liian monta avointa kysymystä."

Vastaehdotus 19 raukesi kannattamattomana.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto syntyi seuraavien äänestysten tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Vastaehdotus 6: Jäsen Sirpa Asko-Seljavaara: Kysymyksen 2 vastauksen toisen kappaleen ensimmäistä lausetta muokataan seuraavasti: "Tavoitteena tulee olla integroitu ja yksikanavarahoitteinen palvelujärjestelmä, jossa asiakasmaksut eivät merkittävästi nouse."

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 5: Jäsen Sami Heistaro: Kysymyksen 2 vastauksen seuraava kappale poistetaan kokonaan: "Tavoitteena tulee olla integroitu ja yksikanavarahoitteinen palvelujärjestelmä. Työterveyshuollon tulee olla osa maakuntauudistusta ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisuudistusta. Myös aikuisikäisten työssä käyvien palvelut on nähtävä osana samaa palvelukokonaisuutta sekä palvelujen järjestämisen ja tuottamisen että rahoituksen näkökulmasta."

Jaa-äännet: 11

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Gunvor Brettschneider, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Leena Riittinen, Marko Rosenholm, Tuula Salo, Markku Vuorinen, Anna Vuorjoki

Ei-äännet: 2

Sami Heistaro, Seija Muurinen

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Sirpa Asko-Seljavaaran vastaehdotuksen äänin 11 - 2.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 6: Jäsen Sirpa Asko-Seljavaara: Kysymyksen 2 vastauksen toisen kappaleen ensimmäistä lausetta muokataan seuraavasti: "Tavoitteena tulee olla integroitu ja yksikanavarahoitteinen palvelujärjestelmä, jossa asiakasmaksut eivät merkittävästi nouse."

10.10.2016

Kj/1

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 11

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Gunvor Brettschneider, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Leena Riittinen, Marko Rosenholm, Tuula Salo, Markku Vuorinen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 2

Sami Heistaro, Seija Muurinen

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Sirpa Asko-Seljavaaran vastaehdotuksen äänin 11 - 0 (tyhjiä 2).

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 7: Jäsen Anna Vuorjoki: Kysymyksen 2 vastauksen loppuun lisätään: "Kustannussäästöt eivät saa johtaa asiakasmaksujen nousemiseen eivätkä palvelutason heikentymiseen, jotta uudistus ei kasvata eriarvoisuutta eikä uhkaa palveluiden yhdenvertaista saatavuutta eri sosioekonomisissa ryhmissä."

Jaa-äännet: 4

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Seija Muurinen, Markku Vuorinen

Ei-äännet: 9

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Leena Riittinen, Marko Rosenholm, Tuula Salo, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotuksen äänin 9 - 4.

4 äänestys

JAA-ehdotus: Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Ei-ehdotus: Puheenjohtaja Maija Anttila: Kysymyksen 2 vastauksen viimeisen kappaleen neljättä virkettä muokataan seuraavasti: "Maakuntia tulisikin olla selvästi esitettyä vähemmän, siksi lakiesitystä tulisi korjata niin, että maakuntien lukumäärä olisi asiantuntijoiden suosittelemat 12. Se antaisi lakiesitystä paremmat edellytykset suunnitella päivystykset, turvata pitkälle koulutettujen ammattiosaajien monipuolinen saanti jne."

10.10.2016

Kj/1

Jaa-äännet: 2

Sami Heistaro, Seija Muurinen

Ei-äännet: 8

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Leena Riittinen, Marko Rosenholm, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 3

Gunvor Brettschneider, Tuula Salo, Markku Vuorinen

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi puheenjohtaja Maija Anttilan vastaehdotuksen äänin 8 - 2 (tyhjiä 3).

5 äänestys

JAA-ehdotus: Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 9: Puheenjohtaja Maija Anttila: Kysymyksen 7 vastauksen toisen kappaleen toisen lauseen jälkeen lisätään: "Maakuntalain tulee olla kuntalain tapaan joustava ja mahdollistava niin, että kuntien ja maakuntien yhteistyö ja mahdollisuus sopia palvelujen hoitamisesta turvataan. Maakuntalakiin tulee lisätä säännös, joka mahdollistaa maakunnan ja kuntien välisen yhteistyön ja sopimisen sekä tehtävien hoitamisen samaan tapaan kuin yhteistyö kuntien kesken on kuntalain mukaan mahdollista. Maakuntien ja kuntien joustava mahdollisuus sopia tehtävistä on perusteltua myös siksi, että se mahdollistaa maakuntien keskuskaupunkien ja suurempien kaupunkiseutujen erityisroolin huomioon ottamisen annettavassa lainsäädännössä. Kunnilla tulee olla mahdollisuus sosiaali- ja terveydenhuollon valinnan vapauden piirissä olevien palvelujen tuottamiseen joko omana toimintana tai omistamissaan yhtiöissä."

Jaa-äännet: 3

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Seija Muurinen

Ei-äännet: 10

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Leena Riittinen, Marko Rosenholm, Tuula Salo, Markku Vuorinen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi puheenjohtaja Maija Anttilan vastaehdotuksen äänin 10 - 3.

10.10.2016

Kj/1

6 äänestys

JAA-ehdotus: Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 10: Puheenjohtaja Maija Anttila: Kysymyksen 7 vastauksen neljännessä kappaleesta poistetaan seuraava virke: "Järjestämisen ja tuottamisen erottamista voidaan pitää kannatettavana, kun varmistutaan siitä, ettei se vaaranna asiakkaan oikeusturvaa tai palvelujen yhteensovittamista."

Jaa-äännet: 4

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Seija Muurinen, Markku Vuorinen

Ei-äännet: 7

Maija Anttila, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Leena Riittinen, Marko Rosenholm, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 2

Gunvor Brettschneider, Tuula Salo

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi puheenjohtaja Maija Anttilan vastaehdotuksen äänin 7 - 4 (tyhjiä 2).

7 äänestys

JAA-ehdotus: Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 11:

Jäsen Anna Vuorjoki: Kysymyksen 10 vastauksen toinen kappale muutetaan seuraavasti: "Suuremmat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelukokonaisuudet tehostavat toimintaa yhdenmukaistamalla toimintatapoja, keventämällä rakenteita ja edistämällä digitalisaatiota. Palvelujen saatavuuden aluekohtaisia eroja voidaan suuremmissa kokonaisuuksissa tasoittaa. Digitalisaatio, etäpalvelut ja asiakkaiden lähelle jalkautuvat palvelut edistävät palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta. Lisäksi on tärkeää, että ne palvelupisteet, joissa on asioitava usein, sijaitsevat lähellä asiakkaita."

Jaa-äännet: 2

Sami Heistaro, Seija Muurinen

Ei-äännet: 10

Sirpa Asko-Seljavaara, Gunvor Brettschneider, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Leena Riittinen, Marko Rosenholm, Tuula Salo, Markku Vuorinen, Anna Vuorjoki

10.10.2016

Kj/1

Tyhjä: 1
Maija Anttila

Poissa: 0

Sosiaali- ja tervelautakunta hyväksyi jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotuksen äänin 10 - 2 (tyhjää 1).

8 äänestys

JAA-ehdotus: Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan
Ei-ehdotus: Vastaehdotus 12: Jäsen Anna Vuorjoki: Kysymyksen 12 vastaus muutetaan muotoon: "Vastausvaihtoehto C Ei pääosin.

Valinnanvapauslainsäädäntö ja palveluiden avaaminen kilpailulle estäisivät integraatiotavoitteiden toteuttamista, koska palveluiden tuotanto hajautuisi useille eri tahoille. Lain vaatimus integroiduista palveluketjuista ei riittävästi takaa sujuvaa yhteistyötä asiakkaan kanssa työskentelevien eri ammattilaisten kesken, jos nämä toimivat eri organisaatioissa. Tuotantovastuun avaamisesta kilpailulle tuleekin luopua ja sen sijaan palauttaa sote-uudistuksen keskiöön alkuperäiset tavoitteet sosiaali- ja terveystalouden sekä perus- ja erikoistason integraation parantamisesta ja saumattomien palveluketjujen luomisesta."

Jaa-äännet: 7

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Gunvor Brettschneider, Sami Heistaro, Seija Muurinen, Tuula Salo, Markku Vuorinen

Ei-äännet: 6

Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Leena Riittinen, Marko Rosenholm, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveystalouden lautakunta hyväksyi esittelijän muutetun ehdotuksen äänin 7 - 6.

9 äänestys

JAA-ehdotus: Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan
Ei-ehdotus: Vastaehdotus 13: Puheenjohtaja Maija Anttila: "Kysymyksen 13 vastausvaihtoehdoksi muutetaan C (ei pääosin)."

Jaa-äännet: 5

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Seija Muurinen, Tuula Salo, Markku Vuorinen

Ei-äännet: 8

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Leena Riittinen, Marko Rosenholm, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi puheenjohtaja Maija Anttilan vastaehdotuksen äänin 8 - 5.

10 äänestys

JAA-ehdotus: Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 14: Puheenjohtaja Maija Anttila: Kysymyksen 13 vastauksen toisen ja kolmannen kappaleen tilalle muutetaan uusi perustelu: "Maakuntien itsehallinnon ja valtion tiukan ohjauksen välinen suhde on arvioitava uudelleen. Järjestämislain mukainen esitys rajoittaa käytännössä maakuntien itsehallinnon lähes tyystin ja luo epä-tarkoituksenmukaista byrokratiaa. Valtion ja maakuntien välinen ohjaussuhde pitää muokata uudelleen niin, että se tukee maakuntien itsehallintoa, mutta jättää kuitenkin maakuntien ja valtion keskinäiselle yhteistyölle ja toimintojen koordinaatiolle riittävät edellytykset, mikä on palvelujen saatavuuden ja yhdenvertaisuuden kannalta tärkeätä."

Jaa-äännet: 4

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Seija Muurinen, Tuula Salo

Ei-äännet: 8

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Leena Riittinen, Marko Rosenholm, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 1

Markku Vuorinen

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi puheenjohtaja Maija Anttilan vastaehdotuksen äänin 8 - 4 (tyhjää 1).

11 äänestys

JAA-ehdotus: Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 15: Puheenjohtaja Maija Anttila: Kysymyksen 13 vastauksen neljännen kappaleen ensimmäinen virke muutetaan seuraavasti: "Järjestämislaisissa esitetty rahoituksen järjestely valtion kautta asettaa erityisiä vaatimuksia rahoitusosuuksia säätelevien tarvetekijöiden määrittelylle."

10.10.2016

Kj/1

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 13

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Gunvor Brettschneider, Sami Heistaro, Miina Kajos, Seija Muurinen, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Leena Riittinen, Marko Rosenholm, Tuula Salo, Markku Vuorinen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi puheenjohtaja Maija Anttilan vastaehdotuksen äänestyksessä yksimielisesti.

12 äänestys

JAA-ehdotus: Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 16: Puheenjohtaja Maija Anttila: Kysymyksen 13 vastauksen viimeisen kappaleen loppuun lisätään: "Tukipalveluiden keskittämisyksiköistä pitäisi luopua ja poistaa niitä koskevat lakiehdotukset tai niiden keskittäminen voidaan siirtää maakuntien yhteistyöalueiden vastuulle."

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 13

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Gunvor Brettschneider, Sami Heistaro, Miina Kajos, Seija Muurinen, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Leena Riittinen, Marko Rosenholm, Tuula Salo, Markku Vuorinen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi puheenjohtaja Maija Anttilan vastaehdotuksen äänestyksessä yksimielisesti.

13 äänestys

JAA-ehdotus: Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 17: Jäsen Anna Vuorjoki: Kysymyksen 14 vastaus muutetaan muotoon: "Vastausvaihtoehto D Ei.

Järjestämisen ja tuottamisen erottamisesta voi seurata monia ongelmia. Palvelujen kokonaisuus voi hämärtyä ja integraatiotavoitteiden toteutuminen vaarantua, kun tuotanto pirstoutuu monille eri tuottajille. Vaarana on yhtiöiden osaoptimointi, vastuun ja kustannusten siirtely,

10.10.2016

Kj/1

yli- ja alihoito sekä palveluketjujen pirstoutuminen. Demokratia päätöksenteossa heikkenee, jos maakuntavaltuustoille jää vain tilaajan rooli, eikä niille jää valtaa vaikuttaa palveluiden tuotantoon ja sisältöön."

Jaa-äännet: 4

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Seija Muurinen, Markku Vuorinen

Ei-äännet: 7

Maija Anttila, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Leena Riittinen, Marko Rosenholm, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 2

Gunvor Brettschneider, Tuula Salo

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotuksen äänin 7 - 4 (tyhjiä 2). Jäsenet Sami Heistaro ja Seija Muurinen jättivät äänestyksen tuloksesta eriävän mielipiteen.

14 äänestys

JAA-ehdotus: Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 18: Jäsen Anna Vuorjoki: Kysymyksen 15 vastaus muutetaan muotoon: "Vastausvaihtoehto D Ei.

Yhtiöittäminen siirtäisi julkiset palvelut osakeyhtiölain piiriin. Sen mukaan yhtiön johdon on edistettävä yhtiön etua, joten kokonaisvaltaisen hyvän huomioiminen on vaikeaa. Yhtiön kannalta järkevä toiminta ei välttämättä ole yhteiskunnan kokonaisedun näkökulmasta järkevää. Yhtiöittäminen vähentää demokratiaa ja maakuntavaltuustojen valtaa. Jos yhtiöittämistä päätetään edellyttää, säännökset julkisuuslain ulottamisesta sote-palveluja tuottaviin yhtiöihin ovat tärkeitä. Lisäksi maakunnan palvelukeskuksen alaisten yhtiöiden hallituksissa tulisi olla poliittinen edustus."

Jaa-äännet: 5

Sirpa Asko-Seljavaara, Gunvor Brettschneider, Sami Heistaro, Seija Muurinen, Markku Vuorinen

Ei-äännet: 6

Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Leena Riittinen, Marko Rosenholm, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 2

Maija Anttila, Tuula Salo

10.10.2016

Kj/1

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotuksen äänin 6 - 5 (tyhjiä 2). Jäsenet Sami Heistaro ja Seija Muuri-
nen jättivät äänestyksen tuloksesta eriävän mielipiteen.

27.09.2016 Pöydälle

Opetusvirasto 30.9.2016

27.09.2016 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä

va. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Juha Jolkkonen, va. virastopäällikkö, puhelin: 310 42215
juha.jolkkonen(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 27.09.2016 § 303

HEL 2016-009636 T 03 00 00

Lausunto

Kaupunkisuunnittelulautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupungin-
hallitukselle:

Sosiaali- ja terveysministeriö sekä valtiovarainministeriö pyytävät lau-
sunnot luonnoksesta hallituksen esitykseksi maakuntauudistukseksi se-
kä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisuudistukseksi sekä niihin liit-
tyviksi laeiksi.

Hallituksen esityksellä on tarkoitus perustaa uudet maakunnat sekä
säättää maakuntien hallinnosta ja taloudesta, siirtää järjestämisvastuu
sosiaali- ja terveystaloukselta kunnilta maakunnille, säättää maakuntien
rahoituksesta, rahoituksen keräämisen veroperusteista, uudistuksen
voimaannpanosta, henkilöstön asemasta sekä omaisuusjärjestelyistä.
Muiden kuin sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien siirrosta maakunnil-
le sekä rahoituksesta hallitus valmistelee erillisen esityksen.

Lausuntopyyntöön vastataan sähköisellä kyselyllä, jossa on kohdennet-
tuja kysymyksiä. Kaupunginhallitus pyytää erityisesti vastauksia kysy-
mykseen numero 5: "Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan
tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen
tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen? Kaupunkisuunnitte-

luvirstolle on kohdennettu vastattavaksi erityisesti Maakuntalain 2 luvun 6 § maakunnan tehtävälait momentit 11-15. Kaupunkisuunnittelu-lautakunta antaa lausuntonsa pääosin näihin kysymyksiin.

Maakunnan suunnittelu ja maakuntakaavoitus

Momentin 11 kohdan mukaan maakunnan tehtävälaitaan kuuluisivat maakunnan suunnittelu ja maakuntakaavoitus siten kuin niistä lailla säädettäisiin. Maakunta vastaisi nykyisin maakunnan liiton tehtäviin kuuluvasta maakuntasuunnitelman ja maakuntakaavan laatimisesta ja hyväksymisestä. Näiltä osin lakimuutos ei tuo muutosta nykyiseen käytäntöön maankäytön suunnittelussa.

ELY-keskusten tehtävät

Momentin 12 mukaan maakunnan tehtävälaitaan kuuluisivat kuntien alueiden käytön suunnittelun ja rakennustoimen järjestämisen edistäminen siten kuin niistä lailla säädettäisiin. Maakunnille ehdotetaan siirrettäväksi ELY-keskusten alueiden käytön suunnittelua koskevat tehtävät, joiden muuttamista konsultoivan roolin mukaisiksi valmistellaan parhailaan ympäristöministeriössä.

Rakennusvalvonnan järjestämisen osalta maakunnan konsultoivaan rooliin kuuluisi asiantuntija-apun tarjoaminen, ajankohtaiskoulutuksen järjestäminen sekä mm. rakennusvalvontojen yhteistyö- ja kehittämishankkeisiin osallistuminen. Lakimuutos mahdollistaa myös rakennusvalvonnan järjestämisen tehtävien siirron kunnista maakunnille, mikäli maakunta ja sen kaikki kunnat tekevät siitä sopimuksen sekä osoittavat rahoituksen maakunnalle tehtävien hoitoon.

Kuntakaavoituksen edistämiseksi maakunnan tehtävänä olisi tarjota alueen kunnille asiantuntija-apua ja ajankohtaiskoulutusta sekä osallistua ennakkolaiseen viranomaisyhteistyöhön ja kaavoitustoimen kehittämishankkeisiin. Koska maakuntien tehtäviä ei ole määritelty selkeästi näiden tehtävien osalta, on riski, että maakunta ottaa maankäytön suunnittelussa kunnille kuuluvaa roolia. Maakunnalla olisi muutoksenhakuoikeus kuntien kaavaratkaisuihin, kuten maakuntien liitoilla on nykyisin maankäyttö- ja rakennuslain mukaan. Ympäristöministeriössä viireillä olevassa hallituksen esityksessä laiksi maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta on ehdotettu, että ELY:n tehtävät painottuisivat nykyistä vahvemmin merkittäviin ja laajaa vaikutusta omaaviin asioihin. ELY:n tehtäväksi esitetään jäävän kunnan alueiden käytön suunnittelun ja rakentamisen järjestämisen edistäminen, kuten nyt maakunnalle tässä esityksessä. Maankäyttö- ja rakennuslain muutosesityksessä ei ole aukaistu sitä, mitä edistämällä tarkoitetaan. Maankäyttö- ja rakennuslain hallituksen esityksen mukaan viranomaisyhteistyö ELY:n kanssa jatkuisi valtakunnallisia tai merkittäviä maakunnallisia vaikutuksia

omaavissa asioissa. Nyt puheena oleva esitys jättää epäselvyyden siitä, mitä tarkoittaa osallistuminen ennakkolliseen viranomaisyhteistyöhön ja kaavoitustoimen kehittämishankkeisiin. Lautakunta katsoo, että myös lausunnon kohteena olevaan esitykseen tulisi kirjata, että viranomaisyhteistyötä tehtäisiin vain valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävissä asioissa.

Hallituksen esityksen mukaan muutoksenhakuoikeus kuntien kaavoihin säilyisi samana kuin nykyisellä maakuntaliitolla on voimassa olevan maankäyttö- ja rakennuslain nojalla. Esitystä ei ole aukikirjoitettu lakimuutokseen. Hallituksen esityksessä maankäytön- ja rakennuslain muuttamiseksi ELY:n valvontatehtävä esitetään rajattavaksi niihin kuntien alueidenkäyttöä ja rakentamista koskeviin ratkaisuihin, joilla on valtakunnallisia tai merkittäviä maakunnallisia vaikutuksia. Saman tulisi koskea maakuntien valitusoikeutta. Kaiken kaikkiaan ELY-keskusten ja maakuntien tehtävänjakoa tulisi selkeyttää.

Kulttuuriympäristön hoito

Momentin 13 kohdan mukaan maakunnan tehtäväalaa kuuluisi kulttuuriympäristön hoito siten kuin siitä lailla säädettäisiin. Kulttuuriympäristöllä tarkoitetaan ihmisen muovaamaa ympäristöä, kuten kulttuuri- maisemia, rakennettuja kulttuuriympäristöjä ja muinaisjäännöksiä. Maakunnan tehtävänä olisi muun muassa lisätä tietoa ja tietoisuutta kulttuuriympäristöistä, edistää niiden kestävää hoitoa ja käyttöä, edistää alan toimijoiden yhteistyötä maakunnassa sekä seurata kulttuuriympäristöjen tilaa ja kehitystä. Kulttuuriympäristöjen hoito myös tukisi muita tehtäväaloja, esimerkiksi aluekehittämistä, maakunnallisen identiteetin edistämistä sekä maakuntaa koskevien suunnitelmien, ohjelmien ja strategioiden laatimista.

Kulttuuriympäristön tehtävä maakuntalain 2 luvun momentissa 13 parantaa oikein järjestettynä maakunnallisen identiteetin ja kulttuurin edistämistä laaja-alaisesti, mikä mahdollistaa myös maakunnan vahvuuksien tuomisen elinkeinoelämän ja koulutuksen sekä matkailun vetovoimatekijöiksi ja voimavaraksi. Tämä edellyttää riittäviä asiantuntijaresursseja. Kulttuuriympäristön tehtäväkentän toimijoiden tulisi olla tiiviissä vuorovaikutuksessa maankäytön suunnittelijoiden kanssa, jotta kulttuuriympäristön vaaliminen ja siihen liittyvä tutkimus- ja koulutus- sekä vuorovaikutus tulisivat parhaiten hyödynnetyksi ja osaksi sujuvaa kaavoitusta. Kulttuuriympäristöasioissa hyvä yhteistyö eli hyvä hallinto, asiantuntijapalveluiden laatu ja alueellinen riittävyys sekä yhteistyö asukkaiden ja yhdistysten kanssa nähdään voimavarana. Kulttuuriympäristöön liittyvän tiedon ja inventointien tulisi olla ajantasaisia ja helposti saatavilla. Maakunnan tulisi edistää toiminnan ja elämän kehittämistä kulttuuriympäristöihin.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Liikennejärjestelmä

Momentin 14 kohdan mukaan maakunnan tehtäväalaan kuuluisivat liikennejärjestelmän toimivuus, liikenneturvallisuus, tie- ja liikenneolot, alueellinen tienpito, maankäytön yhteistyö sekä toimintaympäristöä koskevien tietojen tuottaminen valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitteluun.

Lakiesityksessä aiemmin Uudenmaan ELY -keskukselle kuuluvia seudun liikennesuunnitteluun ja valtion vastuulla olevien väylien hoitoon ja kehittämiseen liittyviä tehtäviä ja vastuita siirretään maakunnalle. Kaupunkisuunnittelulautakunnalla ei ole asiaan huomautettavaa, jos muutos parantaa valtion vastuulla olevien väylien ylläpitoa ja kehittämistä sekä edistää kaupungin ja valtion viranomaisten välistä yhteistyötä liikenteen ja maankäytön kehittämisessä sovittujen valtakunnallisten ja seudullisten tavoitteiden mukaisesti.

Helsingin seudun joukkoliikenteensuunnittelusta ja järjestämisestä toimialallaan ja sen toimintaedellytysten edistämisestä sekä Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelmasta vastaa HSL, Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä. Työtä tehdään nykyisin yhteistyössä kaikkien HSL -alueen kuntien sekä Uudenmaan ELY -keskuksen kanssa. Helsingin kaupunki vastaa osaltaan alueensa liikennejärjestelmän kehittämisestä mm. kaupungin strategiaohjelman tavoitteiden ja periaatteiden mukaisesti yleis- ja asemakaavoituksessa sekä katusuunnittelussa. Lakiesitys ei tuo merkittävää muutosta nykyiseen liikennejärjestelmätyön työnjakoon ja yhteistyöhön valtion, HSL:n ja Helsingin kaupungin välillä.

Momentin 15 kohdan mukaan maakunnan tehtäväalaan kuuluisivat yksityisteitä ja liikkumisen ohjausta koskevat valtionavustustehtävät siten kuin niistä lailla säädettäisiin. Yksityisteiden tai liikkumisen ohjauksen valtionavustustehtävien hoitoon liittyvillä lakimuutoksilla ei ole vaikutusta Helsingin kaupungin toimintoihin.

Sote-palvelut ja maankäytön suunnittelu

Helsingin maankäytön suunnittelun näkökulmasta kaupunkirakenne ja saavutettavuus ovat edelleen tärkeitä sote-palveluiden sijainnille, riippumatta siitä, mikä taho palveluja järjestää ja omistaa tilat. Sosiaali- ja terveystieteiden tulee sijaita hyvin saavutettavissa paikoissa ja tuleva kaupungin kasvu ja kaavoituksen tuoma asukasmäärän lisäys on jatkossakin huomioitava palveluverkon suunnittelussa ja palveluiden sijainnissa. Hyvällä yhteistyöllä maankäytön ja palveluverkon suunnittelussa voidaan varmistaa palveluiden hyvä saavutettavuus sekä ennakoita tulevia sijainti- ja tilatarpeita kaupunkirakenteessa.

10.10.2016

Kj/1

Yhteenveto

Maakunnalle osoitettu tehtäväkokonaisuus on edellä kuvattujen momenttien osalta pääpiirteittäin tarkoituksenmukainen. Maankäytön suunnittelujärjestelmä pysyy uudistuksessa samanlaisena eikä kuntien rooliin näiltä osin tule muutosta. ELY-keskusten ja maakuntien tehtävänjakoa ja toimivaltuuksia tulee kuitenkin selkeyttää. Maakuntien roolia kuntakaavoituksen edistämisessä tulisi täsmentää, jotta ei synny tilannetta, jossa maakunnalla on maankäytön suunnittelussa kunnille kuuluvaa toimivaltaa.

20.09.2016 Poistettiin

20.09.2016 Ehdotuksen mukaan

20.09.2016 Ehdotuksen mukaan

15.09.2016 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä

yleiskaavapäällikkö
Rikhard Manninen

Lisätiedot

Anne Karlsson, johtava yleiskaavasuunnittelija, puhelin: 310 37444
anne.karlsson(a)hel.fi
Heikki Hälvä, toimistopäällikkö, puhelin: 310 37142
heikki.halva(a)hel.fi
Raisa Kiljunen-Siirola, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 37209
raisa.kiljunen-siirola(a)hel.fi
Irene Varila, lakimies, puhelin: 310 37451
irene.varila(a)hel.fi
Kaisu Tähtinen, johtava lakimies, puhelin: 310 37035
kaisu.tahtinen(a)hel.fi

10.10.2016

Kj/2

§ 867

V 9.11.2016, Helsingin kaupungin talousarvio vuodeksi 2017 ja taloussuunnitelma vuosiksi 2017 - 2019

HEL 2016-010740 T 02 02 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle 31.10.2016 asti.

Käsittely

Asian aikana kuultavana oli Ari Hietämäki. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle 31.10.2016 asti Laura Rissasen ehdotuksesta.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Mari Rajantie, erityissuunnittelija, puhelin: 310 73043
mari.rajantie(a)hel.fi
Ari Hietämäki, vs. talousarviopäällikkö, puhelin: 310 36567
ari.hietamaki(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä ehdotuksen talousarvioksi vuodeksi 2017 ja taloussuunnitelmaehdotuksen ohjeellisena vuosille 2017 - 2019.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus toteaa, että talousarvio vuodeksi 2017 ja taloussuunnitelma vuosiksi 2017 - 2019 on liitteessä 1. Vastaukset talousarvion yhteydessä käsiteltäviin valtuutettujen tekemiin talousarvioaloitteisiin on liitteessä 2.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

10.10.2016

Kj/2

Lisätiedot

Mari Rajantie, erityissuunnittelija, puhelin: 310 73043

mari.rajantie(a)hel.fi

Ari Hietämäki, vs. talousarviopäällikkö, puhelin: 310 36567

ari.hietamaki(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Talousarvio 2017 ja taloussuunnitelma 2017 - 2019
- 2 Kaupunginhallituksen vastaukset valtuutettujen tekemiin talousarvio-aloitteisiin

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

§ 868

V 26.10.2016, Kivikon ja Jakomäen urheilualan asemakaavan muuttaminen (nro 12369, Kivikon sisäampumaurheilukeskus ja agilityhalli)

HEL 2015-004141 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä 41. kaupunginosan (Suurmetsä, Jakomäki) urheilu- ja virkistyspalvelujen alueen ja 47. kaupunginosan (Mellunkylä, Kivikko) urheilu- ja virkistyspalvelujen sekä erityis-, lähivirkistys- ja katualueiden asemakaavan muutosehdotuksen 17.11.2015 päivätyn ja 13.9.2016 muutetun piirustuksen numero 12369 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein. Asemakaavan muutoksella muodostuu uusi kortteli 47084.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 31036683
hannu.hyttinen(a)hel.fi
Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro12369 kartta, päivätty 17.11.2015, muutettu 13.9.2016
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12369 selostus, päivätty 17.11.2015, muutettu 13.9.2016
- 3 Vuorovaikutusraportti 17.11.2015, täydennetty 13.9.2016
- 4 Osa päätöshistoriaa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä
Helsingin poliisilaitos
Finavia Oyj
Puolustusvoimat 1. logistiikkarykmentti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Alue sijaitsee Kivikossa Lahdenväylän itäpuolella noin 11 km etäisyydellä Helsingin keskustasta.

Asemakaavan muutos mahdollistaa Kivikon ulkoilupuiston ja liikuntapuiston toimintojen monipuolistumisen ampumaurheilulle ja agilityharrastukselle tarkoitettujen sisähallien muodossa. Sisäämpumaurheilukeskukselle on osoitettu 30 000 k-m² ja agilityhallille 2 050 k-m². Nykyiselle pyöräilyradalle voidaan rakentaa pysyvä huoltorakennus 150 km². Pilaantumattomien maa-ainesten kierrätysalueelle osoitetaan alue Lahdenväylän varteen.

Kaavamuutoksessa varaudutaan pyöräilyn laatukäytävän sijoittumiseen Lahdenväylän varteen ja Lahdenväylän ylittävän, Malmin lentokenttäalueen ja Kivikon ulkoilupuiston yhdistävän jalankulku- ja pyöräilyliikenteen sillan sijoittumiseen Kivikossa.

Kaavaratkaisun toteuttamisen myötä Kivikon alueen harrastustarjonta monipuolistuu, pyöräilyn olosuhteet paranevat ja maa-ainesten kierrätystoiminnalle voidaan toteuttaa pysyvä alue. Kivikon teollisuusalueen julkisivu Lahdenväylälle täydentyy ja ensimmäisen maailmansodan linnoitealueen arvot säilyvät.

Esittelijän perustelut

Ympäristöministeriön 8.11.2006 vahvistamassa Uudenmaan maakuntakaavassa suunnittelualue on taajama-alueetta, virkistysalueetta ja pohjoisosassa myös pohjavesialueetta. Lahdenväylä ja Porvoonväylä ovat moottoriväyliä.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Ympäristöministeriön 30.10.2014 vahvistamassa Uudenmaan 2. vaihe-
maakuntakaavassa suunnittelualue on lentomelualuetta ja pohjoisosa
on kulttuuriympäristön vaalimisen kannalta tärkeitä valtakunnallisesti
merkittävää aluetta (RKY 2009).

Helsingin yleiskaava 2002:ssa alue on virkistysaluetta. Nyt laadittu ase-
makaavan muutos poikkeaa yleiskaavasta siten, että maa-ainesten
kierrätysalue sijoittuu virkistysalueelle. Lahdenväylän liikenteen aiheut-
tamasta melusta johtuen alueelle ei ole tarkoituksenmukaista sijoittaa
ulkoliikuntatoimintoja. Helsingin uudessa yleiskaavaehdotuksessa (kau-
pungisuunnittelulautakunta 14.6.2016) keskeinen Kivikon ulkoilupuiston
alue on säilytetty virkistysalueena. Suunnittelualan pohjoinen osa on
merkitty osittain virkistys- ja viheralueeksi ja osittain toimitila-alueeksi.
Malmin ja Kivikon välille on osoitettu pyöräilyn laatukäytävä, viheryh-
teys ja pikaraitiotie. Yleiskaavaehdotuksessa on myös Lahdenväylän
suuntainen pyöräilyn laatukäytävä. Nyt laadittu kaavaratkaisu on uuden
yleiskaavaehdotuksen mukainen.

Helsingin maanalaisen yleiskaavan nro 11830 mukaan pohjoinen alue
on osittain maanalaisten tilojen rakentamiseen soveltuvaa kallioresurs-
sialuetta ja pieneltä osin alue kuuluu maanalaisille tiloille suunniteltuun
alueeseen. Nyt laadittu asemakaavan muutos on maanalaisen yleis-
kaavan mukainen.

Alueella on voimassa asemakaavat numero 9885 ja 11670 vuosilta
1993 ja 2007.

Kivikon liikuntapuiston yleissuunnitelma on vuodelta 2012 ja liikuntavi-
rasto on tarkistanut sitä tämän kaavamuutoshankkeen yhteydessä
vuonna 2015.

Asemakaavan toteuttamisesta aiheutuu kaupungille kustannuksia Kivi-
konlaidan pohjoisosan kääntöpaikan rakentamisesta ja kevyen liiken-
teen reittien toteuttamisesta ilman arvonlisäveroa noin 100 000 euroa.
Kustannuksissa ei ole huomioitu pyöräilyn laatukäytävän rakentamista.

Suunnittelun vaiheet ja vuorovaikutus

Kaavoitustyö on käynnistetty liikuntaviraston aloitteesta. Helsingin kau-
punki omistaa alueen.

Osallistuminen ja vuorovaikutus on järjestetty osallistumis- ja arviointi-
suunnitelman mukaisesti.

Asemakaavan muutosluonnoksesta on jätetty 11 kaavamuutokselle
myönteistä mielipidettä.

Asemakaavan muutosehdotus on ollut julkisesti nähtävillä 11.12.2015 - 18.1.2016. Ehdotuksesta ei tehty muistutuksia. Ehdotuksesta saatiin Helen Sähköverkko Oy:n, Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän, Helsingin poliisilaitoksen, Finavia Oyj:n, Puolustusvoimien 1. logistiikkarykmentin, Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen, kaupunginmuseon, kiinteistöviraston, liikuntalautakunnan, pelastuslautakunnan, yleisten töiden lautakunnan ja ympäristölautakunnan lausunnot.

Lausunnot

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunnossa esitettiin, että

- Lahdenväylän liikennealueen (LT-alue) laajuus tulee tarkistaa kaavakartalle tiesuunnitelmaluonnoksen mukaiseksi.
- Kaavakartan lähivirkistysalue tulee muuttaa kaavassa suojaviheralueeksi siltä osin kuin melun ohjeavot täyttyvät alueella.
- Tattarisuon pohjavesialue tulee merkitä kaavakartalle korttelikohtaisena merkintänä ja antaa sille oma kaavamääräys.
- E-1-korttelialueen sijoittamisen osalta kaava-aineistoa tulee täydentää selvityksellä maa-ainesten kierrätystoiminnan sijoittamisesta, laadusta, vaikutuksista ja ympäristöriskien torjunnasta ja kaavamääräyksiä tulee täydentää selvityksen johtopäätösten pohjalta.

Muissa lausunnoissa kiinnitettiin huomioita mm. pohjaveden suojeluun (HSY), lentoaseman korkeusrajoitusten huomioimiseen (Finavia), maa-kaapeleihin ja tuulivoimaloiden rakentamiseen (puolustusvoimat), harjoitustilatarpeeseen ja liikenteeseen (Helsingin Poliisilaitos) joukkoliikenteen palveluihin sekä jalankulku- ja pyöräily-yhteyksiin (HSL). Lisäksi esitettiin YU-kaavamerkinnän muuttamista muotoon KTY/YU (kiinteistövirasto). VU-alueen ajoyhteys esitettiin järjestettäväksi Kivikonkujalta ja pysäköintipaikat VU-alueella sekä ajoyhteys hiihtohallitontin kautta esitettiin poistettavaksi (liikuntalautakunta).

Lausunnot ilmenevät kokonaisuudessaan päätöshistoriasta ja niiden referaatit sekä niihin annetut vastineet ovat vuorovaikutusraportissa (liite 3).

Asemakaavan muutosehdotukseen tehdyt muutokset

ELY-keskuksen lausunnon johdosta kaavakartan maantien alue (LT) on muutettu tiesuunnitelmaluonnoksen mukaiseksi. Tiesuunnitelmaluonnoksen meluselvityksen perusteella kaavaehdotuksen lähivirkistysalue on muutettu suojaviheralueeksi (EV). Kaavaselostukseen on lisätty rakennusviraston teettämä selvitys maa-ainesten kierrätystoiminnasta ja sen perusteella E-1-merkintä on täydennetty muotoon "Eryty-

salue pilaantumattomien maa-ainesten kierrätystoimintaa varten." Tatarisuon pohjavesialuetta ei ole osoitettu korttelikohtaisena merkintänä, sillä kaava on sanallisine määräyksineen ohjausvaikutukseltaan riittävä pohjaveden määrän ja laadun turvaamiseksi kaavan jälkeisessä jatko-suunnittelussa. YU-tontin pohjavedensuojelu tullaan toteuttamaan rakennusvalvontaviraston ohjeen mukaisesti. Rakennusvirasto laatii E-1-tontille toteutussuunnitelmat, jotka käsittävät tontilla tehtävän toiminnan edellyttämät pohjaveden suojelutoimenpiteet. Tehdyistä muutoksista on neuvoteltu ELY-keskuksen kanssa.

Lisäksi kaavaselostusta on täydennetty ja kaavakarttaan on tehty teknisiä korjauksia, jotka eivät muuta ehdotuksen sisältöä.

Tehdyt muutokset eivät ole olennaisia, joten ehdotusta ei ole tarpeen asettaa uudelleen nähtäville.

Päätösehdotus on kaupunkisuunnitteluviraston tarkistetun ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 31036683
hannu.hyttinen(a)hel.fi
Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro12369 kartta, päivätty 17.11.2015, muutettu 13.9.2016
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12369 selostus, päivätty 17.11.2015, muutettu 13.9.2016
- 3 Vuorovaikutusraportti 17.11.2015, täydennetty 13.9.2016
- 4 Osa päätöshistoriaa

Oheismateriaali

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Otteet

Ote

Otteen liitteet

10.10.2016

Kaj/1

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä
Helsingin poliisilaitos
Finavia Oyj
Puolustusvoimat 1. logistiikkarykmentti

Tiedoksi

Kaupunginmuseo
Kaupunkisuunnittelulautakunta
Kaupunkisuunnitteluvirasto
Kiinteistövirasto
Liikuntalautakunta
Pelastuslautakunta
Yleisten töiden lautakunta
Ympäristölautakunta

Päätöshistoria

Kaupunkisuunnitteluvirasto 13.9.2016

HEL 2015-004141 T 10 03 03

Ksv 0746_3, karttaruutu 667788-99

Kaupunkisuunnitteluvirasto on tarkistanut 17.11.2015 päivättyä 41. kaupunginosan (Suurmetsä, Jakomäki) urheilu- ja virkistyspalvelujen alueen ja 47. kaupunginosan (Mellunkylä, Kivikko) urheilu- ja virkistyspalvelujen sekä erityis-, lähivirkistys- ja katualueiden asemakaavan (muodostuu uusi kortteli 47084) muutosehdotusta nro 12369. Kaavaehdotukseen 13.9.2016 tehdyt muutokset ilmenevät yksityiskohtaisesti liitteestä ja kaavaselostuksesta.

Kaupunkisuunnitteluviraston mielestä kaavaehdotukseen tehdyt muutokset eivät ole olennaisia, joten ehdotusta ei ole tarpeen asettaa uudelleen nähtäville. Muutoksista on neuvoteltu asianomaisten hallintokuntien kanssa ja niitä, joiden etua muutokset koskevat, on kuultu erikseen.

Tiivistelmä

Asemakaavan muutos mahdollistaa Kivikon ulkoilupuiston ja liikuntapuiston toimintojen monipuolistumisen ampumaurheilulle ja agilityharrastukselle tarkoitettujen sisähallien muodossa. Sisäämpumaurheilukeskukselle on osoitettu 30 000 k-m² ja agilityhallille 2 050 k-m². Nykyiselle pyöräilyradalle voidaan rakentaa pysyvä huoltorakennus 150 k-m². Pilaantumattomien maa-ainesten kierrätysalueelle osoitetaan alue Lahdenväylän varteen.

Kaavamuutoksessa varaudutaan pyöräilyn laatukäytävän sijoittumiseen Lahdenväylän varteen ja Lahdenväylän ylittävän, Malmin lentokenttäalueen ja Kivikon ulkoilupuiston yhdistävän jalankulku- ja pyöräilyliikenteen sillan sijoittumiseen Kivikossa.

Kaavaratkaisun toteuttaminen vaikuttaa erityisesti siten, että Kivikon alueen harrastustarjonta monipuolistuu, pyöräilyn olosuhteet paranevat ja maa-ainesten kierrätystoiminnalle voidaan toteuttaa pysyvä alue. Kivikon teollisuusalueen julkisivu Lahdenväylälle täydentyy ja ensimmäisen maailmansodan linnoitealueen arvot säilyvät.

Helsingin kaupunki omistaa alueen. Kaavaratkaisu on tehty liikuntaviraston aloitteesta.

Kaupunkisuunnittelulautakunta esitti kaavaehdotuksen hyväksymistä. Kaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä ja siitä saatiin lausunnot. Esitetyt huomautukset kohdistuivat mm. kaavaehdotuksen tiealuevaraukseen, virkistysalueen ja ampumaurheilukeskuksen kaavamerkintöihin, pohjaveden suojeluun, maa-ainesten kierrätysalueeseen, lentoaseman korkeusrajoituksiin, sekä eteläisen kaava-alueen osan ajoyhteys- ja pysäköintijärjestelyihin. Kaavaehdotukseen tehtiin muutoksia, jotka on esitetty yksityiskohtaisesti kaavaselostuksen viimeisessä luvussa.

Muistutuksia ei esitetty.

Kaavaratkaisu on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukainen. Se poikkeaa oikeusvaikutteisesta yleiskaavasta siten, että maa-ainesten kierrätysalue sijoittuu virkistysalueelle. Lahdenväylän liikenteen aiheuttamasta melusta johtuen alueelle ei ole tarkoituksenmukaista sijoittaa ulkoliikuntatoimintoja.

Nyt laadittu kaavaratkaisu on uuden yleiskaavaehdotuksen mukainen.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Suunnittelualueen pohjoinen osa on Lahdenväylään rajoittuvaa metsäistä aluetta, jota ulkoilutiet rajaavat idässä ja pohjoisessa sekä esiraennetut teollisuustontit etelässä. Alue on Tattarisuon pohjavesialuetta.

Suunnittelualueen eteläisessä osassa on pyöräilyn BMX-rata ja agilitykenttä sekä kallioaluetta ja täyttömaata. Suunnittelualueen pohjoisessa osassa sekä molempien osien lähiympäristössä on ensimmäisen maailmansodan linnoitekaivantoja ja tykkitietä.

Alueella on voimassa asemakaavat vuosilta 2007-1993.

Pohjoinen alue on asemakaavoissa urheilu- ja virkistyspalvelualue, jonka rakennusoikeus 4500 k-m², katu- ja lähivirkistysaluetta sekä erityisaluetta multasekoittamoa varten. Eteläinen alue on urheilu- ja virkistyspalvelujen aluetta, jolla on ohjeellinen pallokenttä ja 100 k-m² rakennusoikeutta huoltorakennusta varten. Huoltoajoyhteys alueelle on osoitettu Saviekonttieltä kaava-alueen eteläpuolisen tontin (Kivikon hiihtohalli) kautta.

Ensimmäisen maailmansodan linnoitteita on asemakaavoissa osoitettu suojelumerkinnöillä.

Vuorovaikutus kaavan valmisteluajana

Liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa esitetään yhteenvedot kaavan valmisteluajana saaduista kannanotoista, mielipiteistä ja lausunnoista sekä vastineet niihin.

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo (MRL 65 §)

Kaupunkisuunnittelulautakunta esitti kaavaehdotuksen hyväksymistä 17.11.2015 ja sen jälkeen kaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä 11.12.2015–18.1.2016.

Lausunnot

Kaavaehdotuksesta saatiin lausunnot seuraavilta tahoilta:

- Helen Sähköverkko Oy
- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY)
- Helsingin poliisilaitos
- Finavia Oyj
- Puolustusvoimat 1. Logistiikkarykmentti

- Uudenmaan ELY-keskus
- kaupunginmuseo
- kiinteistövirasto
- liikuntalautakunta
- pelastuslautakunta
- yleisten töiden lautakunta
- ympäristölautakunta

ELY- keskuksen lausunnossa esitettiin, että

- Lahdenväylän liikennealueen (LT-alue) laajuus tulee tarkistaa kaavakartalle tiesuunnitelmaluonnoksen mukaiseksi.
- kaavakartan lähivirkistysalue tulee muuttaa kaavassa suojaviheralueeksi siltä osin kuin melun ohjeavot täyttyvät alueella.
- Tattarisuon pohjavesialue tulee merkitä kaavakartalle korttelikohtaisena merkintänä ja antaa sille oma kaavamääräys.
- E-1-korttelialueen sijoittamisen osalta kaava-aineistoa tulee täydentää selvityksellä maa-ainesten kierrätystoiminnan sijoittamisesta, laadusta, vaikutuksista ja ympäristöriskien torjunnasta ja kaavamääräyksiä tulee täydentää selvityksen johtopäätösten pohjalta.

Kaavakartan maantien alue (LT) on muutettu tiesuunnitelmaluonnoksen mukaiseksi. Tiesuunnitelmaluonnoksen meluselvityksen perusteella kaavaehdotuksen lähivirkistysalue on muutettu suojaviheralueeksi (EV). Kaavaselostukseen on lisätty rakennusviraston teettämä selvitys maa-ainesten kierrätystoiminnasta ja sen perusteella E-1-merkintä on täydennetty muotoon "Eriyisalue pilaantumattomien maa-ainesten kierrätystoimintaa varten."

Tattarisuon pohjavesialuetta ei ole osoitettu korttelikohtaisena merkintänä, sillä kaava on sanallisine määräyksineen ohjausvaikutukseltaan riittävä pohjaveden määrän ja laadun turvaamiseksi kaavan jälkeisessä jatkosuunnittelussa. YU-tontin pohjavedensuojelu tullaan toteuttamaan rakennusvalvontaviraston ohjeen mukaisesti. Rakennusvirasto laatii E-1-tontille toteutussuunnitelmat, jotka käsittävät tontilla tehtävän toiminnan edellyttämät pohjaveden suojelutoimenpiteet.

Tehdyistä muutoksista on neuvoteltu ELY-keskuksen kanssa hyvässä yhteisymmärryksessä.

Muissa lausunnoissa kiinnitettiin huomioita mm. pohjaveden suojeluun (HSY), lentoaseman korkeusrajoitusten huomioimiseen (Finavia), maa-kaapeleihin ja tuulivoimaloiden rakentamiseen (puolustusvoimat), harjoitustilatarpeeseen ja liikenteeseen (Helsingin Poliisilaitos) joukkoliikenteen palveluihin sekä jalankulku- ja pyöräily-yhteyksiin (HSL) sekä esitettiin YU-kaavamerkinnän muuttamista muotoon KTY/YU (kiinteistö-

virasto). VU-alueen ajoyhteys esitettiin järjestettäväksi Kivikonkujalta ja pysäköintipaikat VU-alueella sekä ajoyhteys hiihtohallitontin kautta esitettiin poistettavaksi (liikuntalautakunta).

Muissa lausunnoissa joko puollettiin kaavaehdotusta tai siitä ei ollut huomautettavaa.

Toimenpiteet julkisen nähtävillälöön jälkeen

Lausunnoissa esitetyt asiat on otettu huomioon mahdollisuuksien mukaan. Vastineet lausuntoihin on esitetty vuorovaikutusraportissa.

Kaavaehdotukseen on tehty muutoksia, jotka on esitetty yksityiskohtaisesti liitteessä ja kaavaselostuksen viimeisessä luvussa. Kaavaselostusta on täydennetty suunnittelu- ja käsittelyvaiheiden sekä muutosten ja liitteiden osalta. Kaavakarttaan on tehty teknisluonteisia korjauksia, jotka on esitetty yksityiskohtaisesti liitteessä ja kaavaselostuksen viimeisessä luvussa.

Vuorovaikutusraportti on liitteenä.

Julkisen nähtävillälöön jälkeinen vuorovaikutus

Tehdyistä muutoksista on neuvoteltu ELY-keskuksen kanssa hyvässä yhteisymmärryksessä.

Tarkemmat perustelut

Tarkemmat kaavaratkaisun perustelut ilmenevät liitteenä olevasta asemakaavaselostuksesta.

Kaavaratkaisun kustannukset

Asemakaavan toteuttamisesta aiheutuu kustannuksia kaupungille Kivikonlaidan pohjoisosan kääntöpaikan rakentamisesta ja kevyen liikenteen reittien toteuttamisesta ilman arvonnäisäveroä noin 100 000 euroä, kustannuksissa ei ole huomioitu baanaverkon rakentamista.

Lisätiedot

Kaisa Karilas, arkkitehti, puhelin: 310 37315

kaisa.karilas(a)hel.fi

Jussi Jääskä, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37129

jussi.jaaska(a)hel.fi

Peik Salonen, insinööri, puhelin: 310 37248

peik.salonen(a)hel.fi

Mervi Nicklen, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 37221

mervi.nicklen(a)hel.fi

Liikuntalautakunta 04.02.2016 § 30

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

HEL 2015-004141 T 10 03 03

Lausunto

Liikuntalautakunta antoi seuraavan lausunnon Kivikon sisäämpumaurheilukeskuksen ja agilityhallin asemakaavan muutoksesta (nro 12369):

Käsittely

04.02.2016 Ehdotuksen mukaan

Kirsti Laine: Esittelijä muutti esitystään kolmanteen kappaleeseen seuraavasti: liikenteelle tulee rakentaa uusi ajoväylä lännen puolelta. Liikuntalautakunta päätti asiasta esittelijän muutetun esityksen mukaisesti.

Esittelijä

osastopäällikkö
Kirsti Laine

Lisätiedot

Hanna Lehtiniemi, arkkitehti, puhelin: 310 87723

Kiinteistövirasto 3.2.2016

HEL 2015-004141 T 10 03 03

Pyydettyinä lausuntona kiinteistövirasto toteaa, että kaava-alueen omistaa Helsingin kaupunki.

Asemakaavan muutos mahdollistaa uuden enintään kolmekerroksisen ja 30 000 k-m²:n suuruisen rakennuksen.

Muutoksen kohteena olevalla alueella ei tällä hetkellä ole osoitettu rakennusoikeutta.

Kaavamuutos on tullut vireille liikuntaviraston aloitteesta. Muodostettavalle tontille on suunniteltu sisäämpumaurheilukeskusta.

Kiinteistövirasto esittää, että asemakaavan muutosehdotuksessa esitellylle urheilutoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueelle (YU) sallittaisiin myös liike- ja tuotantotilan toteuttaminen ja tontin kaavamerkinäksi tulisi KTY/YU.

Kiinteistövirastolla ei ole muutoin huomauttamista itse kaavamuutosehdotukseen.

Lisätiedot

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Henna Vennonen, tonttiasiamies, puhelin: 310 36464
henna.vennonen(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 02.02.2016 § 42

HEL 2015-004141 T 10 03 03

Lausunto

Ympäristölautakunta antoi seuraavan lausunnon.

Ympäristölautakunnalla ei ole huomauttamista asemakaavan muutos-
sehdotukseen.

12.01.2016 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Anu Haahla, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 28916
anu.haahla(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 19.01.2016 § 21

HEL 2015-004141 T 10 03 03

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunkisuunnitteluvirastolle seuraava-
van lausunnon:

Teollisuusalueen katuja, jonka nimi on Kivikonlaita, jatketaan. Kadun
pään rakennetaan kääntöpaikka. Pyöräliikenteen laatukäytävälle
(baanalle) on varattu tila Lahdenväylän varteen. Näin nopea alueen läpi
kulkeva pyöräily voidaan erottaa nykyistä paremmin muusta ulkoilusta.
Malmin lentokenttäalueen Kivikkoon yhdistävälle jalankulun ja pyöräilyn
sillalle on varaus. Lahdenväylän parannustoimenpiteiden tilavaatimuk-
set on otettu kaavaehdotuksessa huomioon, samoin linnoitealueen
suojelukohteet.

Lähivirkistysalueelle (VL) on merkitty nykyiset ja niitä täydentävät uudet
yhteydet. Maa-ainesten kierrätysalueen ympärille on myös virkistysalu-
een puolelle osoitettu puin ja pensain istutettava suojavyöhyke.

Asemakaavan toteuttamisesta aiheutuu kustannuksia rakennusvirastol-
le Kivikonlaidan pohjoisosan kääntöpaikan rakentamisesta ja jalanku-
lun ja pyöräilyn reittien toteuttamisesta ilman arvonlisäveroä noin

10.10.2016

100 000 euroa. Kustannuksissa ei ole huomioitu pyöräliikenteen laatu-
käytävää, maa-ainesten kierrätysaluetta eikä mahdollista siltaa.

Yleisten töiden lautakunta puoltaa asemakaavan muutosta nro 12369.

Esittelijä

kaupunginarkkitehti
Jukka Kauto

Lisätiedot

Nina Mouhu, aluesuunnittelija, puhelin: 310 39838
nina.mouhu(a)hel.fi
Silja Hurskainen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38939
silja.hurskainen(a)hel.fi

Kaupunginmuseo Kulttuuriympäristöyksikkö 7.1.2016

HEL 2015-004141 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluviraston lausuntopyyntö 27.11.2015

Kaupunkisuunnitteluvirasto on pyytänyt kaupunginmuseon lausuntoa
Kivikon (47.KO) asemakaavan muutosehdotuksesta nro 12369, Kivikon
sisäämpumaratakeskus ja agilityhalli.

Kaupunginmuseo lausuu asiasta kulttuuriympäristön vaalimisen näkö-
kulmasta.

Kaupunginmuseo on lausunut 15.6.2015 osallistumis- ja arviointisuun-
nitelmasta, asemakaavan muutoksesta, sisäämpumarata- ja agilityhal-
lit, jossa oli jo tehty tarvittavat muutokset alueen 1. maailmansodan ai-
kaisten linnoitteiden sm-rajoihin.

Kaupunginmuseolla ei ole huomautettavaa asemakaavan muutosehdo-
tuksesta.

Kaupunginmuseo Kulttuuriympäristöyksikkö 15.6.2015

Lisätiedot

Markku Heikkinen, tutkija, puhelin: +358 9 310 71552
markku.heikkinen(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 15.12.2015 § 141

HEL 2015-004141 T 10 03 03

Lausunto

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Pelastuslautakunta antoi seuraavan lausunnon Kivikon sisäämpumaurheilukeskuksen ja agilityhallin asemakaavan muutoksesta (nro 12369):

Pelastuslautakunnalla ei ole huomautettavaa asemakaavan muutoksesta. Asemakaavan muutoksella ei ole vaikutusta pelastuslaitoksen toimintaan.

Esittelijä

vs. pelastuskomentaja
Jorma Lilja

Lisätiedot

Katja Seppälä, vanhempi palotarkastaja, puhelin: 310 31236
katja.seppala(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 17.11.2015 § 345

HEL 2015-004141 T 10 03 03

Ksv 0746_3, Kivikko, Jakomäki, karttaruutu 682502-03

Esitys

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle

- 17.11.2015 päivätyn 41. kaupunginosan (Suurmetsä, Jakomäki) urheilu- ja virkistyspalvelujen alueen ja 47. kaupunginosan (Mellunkylä, Kivikko) urheilu- ja virkistyspalvelujen sekä erityis-, lähivirkistys- ja katualueiden asemakaavan muutosehdotuksen (muodostuu uusi kortteli 47084) nro 12369 hyväksymistä
- asemakaavan muutosehdotuksen asettamista nähtäville 30 päiväksi maankäyttö- ja rakennusasetuksen 27 §:n mukaisesti.

Samalla lautakunta päätti

- antaa vuorovaikutusraportin mukaiset vastineet esitettyihin mielipiteisiin
- että kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää ehdotuksesta tarvittavat lausunnot
- valtuuttaa kaupunkisuunnitteluviraston tekemään ehdotukseen vähäisiä muutoksia ja tarkistuksia, jotka eivät olennaisesti muuta ehdotuksen sisältöä.

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Lisätiedot

Kaisa Karilas, arkkitehti, puhelin: 310 37315

kaisa.karilas(a)hel.fi

Jussi Jääskä, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37129

jussi.jaaska(a)hel.fi

Mervi Nicklen, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 37221

mervi.nicklen(a)hel.fi

Peik Salonen, insinööri, teknistaloudellinen suunnittelu, puhelin: 310 37248

peik.salonen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveystieteiden osasto 22.6.2015

HEL 2015-004141 T 10 03 03

Sosiaali- ja terveystieteiden osastolta on pyydetty lausuntoa Kivikko ja Suurmet-
sä, sisäampumarata- ja agilityhallit asemakaavan muutoksen osallistu-
mis- ja arviointisuunnitelmasta.

Suunnitteluala muodostuu kahdesta osasta, joista pohjoiseen osaan,
Kivikon teollisuusalueen pohjoispuolelle, on suunnitteilla ampumarata-
halli ja eteläiseen osaan sisähallit koiraurheilua varten.

Sosiaali- ja terveystieteiden osastolla ei ole lausuttavaa hankkeista.

Lisätiedot

Juha Lempinen, arkkitehti, puhelin: 310 24504

juha.lempinen(a)hel.fi

Rakennusvirasto 9.6.2015

HEL 2015-004141 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää rakennusviraston kannanottoa osal-
listumis- ja arviointisuunnitelmasta 1214-00/15, Kivikon (47.ko) asema-
kaavan muutoksesta (sisäampumarata- ja agilityhallit) 3.7.2015 men-
nessä.

Alueelle on suunnitteilla sisähallit koiraurheilua ja ampumaratatoimintaa
varten. Agilityhallia suunnitellaan Kivikon liikuntapuistoon nykyisen koi-
raharjoittelukentän viereen. Sisäampumaratahallia suunnitellaan Kivi-
kon teollisuusalueen pohjoispuolelle.

Suunnittelussa tulee ottaa huomioon kaavassa jo olevan multasekoitta-
moalueen tarpeet sekä Malmin ja Kivikon välinen pyöräilyn ja jalanku-
lun yhteystarve.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

10.10.2016

Kaj/1

Rakennusviraston yhteyshenkilöt kaavayhteistyössä ovat lisätiedonantajat.

Lisätiedot

Nina Mouhu, aluesuunnittelija, puhelin: 310 39838
nina.mouhu(a)hel.fi

Silja Hurskainen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38939
silja.hurskainen(a)hel.fi

10.10.2016

Stj/1

§ 869

V 26.10.2016, Sosiaali- ja terveystieteiden lasten foniatrian työryhmän siirtäminen liikkeenluovutuksena Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymälle

HEL 2016-003671 T 00 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä liitteenä 1 olevan sopimuksen lasten foniatrian työryhmän siirtämisestä liikkeenluovutuksena 1.1.2017 lukien sosiaali- ja terveystieteiden sairaanhoitopiirin kuntayhtymälle.

Käsittely

Esittelijä muutti esitystään siten, että toimintojen integroituminen lukuun lisätään seuraava kappale:

Kaupungin henkilöstötoimikunta käsitteli asiaa kokouksessaan 10.10.2016 ja päätti merkitä sen tiedoksi.

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sopimus foniatrian poliklinikan luovutuksesta
- 2 Siirtyvä henkilöstö 1.1.2017
- 3 Liikkeenluovutussopimuksen henkilöstön asemaa koskeva liite
- 4 Irtaimistoluettelo_Lasten foniatrian tiimi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

10.10.2016

Stj/1

Siirtyvä henkilöstö

Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 4
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto
Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 4

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä liitteenä 1 olevan sopimuksen lasten foniatrian työryhmän siirtämisestä liikkeenluovutuksena 1.1.2017 lukien sosiaali- ja terveystieteiden keskeisistä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymälle.

Esittelijän perustelut

Taustaa

Sosiaali- ja terveyslautakunta esittää (13.9.2016) lasten foniatrian työryhmän siirtämistä liikkeenluovutuksena Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymälle 1.1.2017 lukien. Esitys sisältyy päätöshistoriaan.

Sosiaali- ja terveystieteiden keskeisten vuoden 2015 käyttösuunnitelman mukaisesti perhe- ja sosiaalipalvelut -osasto laati selvityksen lasten foniatrian työryhmän toiminnasta osana Helsingin kaupungin ja toisaalta HUSin tuottaman erikoissairaanhoidon päällekkäisyyksien tarkastelua. Osana tätä selvitystyötä ja siitä saatuihin tuloksiin perustuen Helsingin kaupungin lasten foniatrian työryhmä tulisi integroida HUSin foniatrian yksikköön 1.1.2017 liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti.

Selvitystyön toteutus ja tulokset

Selvitystä valmistelleeseen työryhmään kuuluivat sosiaali- ja terveystieteiden keskeisten perhepalvelujen johtaja, perheiden erityispalveluiden päällikkö, lasten foniatrian apulaisyliääkärinä sekä johtava puheterapeutti. HUSin foniatrian yksikköä työryhmässä edusti yksikön ylilääkäri sekä foniatrian erikoislääkäri. Työryhmä tuotti selvitykset sekä Helsingin sosiaali- ja terveystieteiden keskeiseen kuuluvan lasten foniatrian työryhmän että HUSin foniatrian yksikön toiminnasta tarkastellen selvityksissä yksiköiden nykyisiä tehtäväjakoja ja toimintamalleja.

Helsingin kaupungin lasten foniatrian työryhmä on osa lasten foniatrian ja puheterapian poliklinikkaa, joka toimii sosiaali- ja terveystieteiden perhe- ja sosiaalipalvelut -osaston lapsiperheiden hyvinvointi ja terveys -toimiston perheiden erityispalvelut -jaoksessa. Toiminnallisesti lasten foniatrian ja puheterapian poliklinikka muodostuu perusterveydenhuoltoon kuuluvista puheterapian palveluista sekä erikoissairaanhoidon kuuluvista lasten foniatrian työryhmän tuottamista palveluista. Helsingin kaupungin lasten foniatrian työryhmä on ainoa kunnallinen lasten foniatrian poliklinikka Suomessa. Poliklinikka palvelee 0–16 -vuotiaita helsinkiläisiä lapsia ja nuoria, joilla on todettu tai epäillään puheen tuottamiseen ja/tai ymmärtämiseen painottuvaa kielellistä erityisvaikeutta tai puheen ja kielellisen kehityksen viivästymistä, äänihäiriötä, kielellisen vuorovaikutuksen ongelmia, vaikea-asteista lukihäiriötä tai kielellisesti painottuvia oppimisvaikeuksia. Palveluja tarjotaan suomen ja ruotsin kielellä. Lisäksi yksikössä palvelee puheen ja kielen kehityksen häiriöissä myös suomea tai ruotsia vieraana kielenä oppivia kaksi- tai monikielisiä asiakkaita.

Lasten foniatrian työryhmään kuuluu kaksi foniatria, joista toinen on poliklinikan apulaisylilääkäri sekä lisäksi neuropsykologi, kaksi psykologia ja yksi terveydenhoitaja. Lasten foniatrian työryhmän tulosbudjetti vuodelle 2016 on 744 872 euroa sisältäen lääkinnällisen kuntoutuksen maksusitoumusosotot 215 000 euroa. Laskennallinen käyntihinta foniatrian työryhmässä vuonna 2016 on 312 euroa sisältäen konsultoinnit. HUSin foniatrian yksikössä ensikäynnin hinta on 240 euroa ja uusintakäyntien hinta 210 euroa, minkä lisäksi konsultoinnista laskutetaan 235 euroa / kerta. Siirron on katsottu olevan kustannusneutraali.

Vuonna 2015 foniatrian poliklinikalla oli 924 potilasta. Vastaanottokäyntejä toteutui yhteensä 1 633, joista 673 oli foniatrian vastaanottokäyntejä ja 960 muun henkilökunnan vastaanottokäyntejä. Lisäksi toteutui 1 059 käyntiä korvaavaa hoitopuhelua. Ensimmäinen tutkimuskäynti on pääsääntöisesti toteutunut hoitotakuun edellyttämänä aikana.

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin foniatrian yksikkö tuottaa lasten ja aikuisten foniatrian palveluja alueen kunnille. Poikkeuksena tästä on Helsinki, jossa lasten läheteet ohjataan kunnan omalle lasten foniatrian työryhmälle.

HUSin foniatrian yksikössä työskentelee moniammatillinen työryhmä, johon kuuluu neljä foniatria sekä yksi erikoistuva lääkäri, johtava puheterapeutti ja neljä puheterapeuttia, toimintaterapeutti, kolme neuropsykologia, sosiaalityöntekijä, erityislastentarhanopettaja sekä kommunikaatioapuvälineistä vastaava AAC-ohjaaja. Lisäksi yksikössä työskentelee toimisto- ja hoitohenkilökuntaa (sairaanhoitajia ja perushoitajia). Yksikkö vastaa sekä aikuisten että lasten foniatriasta tutkimuksista ja

kuntoutuksesta. Suurin osa yksikön foniatreista työskentelee lasten kehityksellisten puheen ja kielen häiriöiden parissa.

HUSin foniatriinen työryhmä tekee läheteiden pohjalta diagnostiset tutkimukset ja laatii niiden perusteella kuntoutussuunnitelman. Puheterapeuttiset kuntoutuspalvelut toteutuvat pääsääntöisesti julkisessa terveydenhuollossa kuntien toimesta. Näitä palveluita täydentävät erikoissairaanhoidon kautta HUSin ostopalvelusopimuksin toteutuvat tai Kelan kustantamat yksityissektorin tuottamat kuntoutuspalvelut.

Toimintojen integroituminen

Helsingin kaupungin lasten foniatrian työryhmän integroiminen HUSin foniatrian yksikköön yhdenmukaistaa palvelujärjestelmän lasten foniatrian osalta koko HUS-alueella, edistää helsinkiläisten lasten joustavampaa hoitoon pääsyä sekä vahvistaa foniatrian alan toimintaedellytyksiä ja palvelee myös valmistautumista sote-muutokseen.

Tavoitteena on vahvempi ja toimintakykyisempi yksikkö, joka parantaa palvelujen saatavuutta ja foniatrian erikoisalan houkuttelevuutta erikoislääkäreiden rekrytoinnissa.

Siirron yhteydessä kiinnitetään huomioita läheteohjauksen kehittämiseen ja turvataan Helsingin puheterapiapalvelujen ja lasten foniatrian tiiviiden ja toimivien yhteistyösuhteiden sekä konsultaatiomahdollisuuksien jatkuvuus.

Lasten foniatrian työryhmän integrointia HUSin foniatrian yksikköön on käsitelty henkilöstön kanssa yhteistoimintakokouksissa, perhe- ja sosiaalipalvelujen henkilöstötoimikunnassa ja sosiaali- ja terveystieteiden henkilöstötoimikunnassa. Kaupungin henkilöstötoimikunta käsittelee asiaa kokouksessaan 10.10.2016 ja sen antama lausunto lisätään esityslistalle.

Liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti henkilöstö siirtyy vanhoina työntekijöinä entisiin palvelussuhteen ehdoin (siirtyvä henkilöstö liitteessä 2). Henkilöstön siirtymisestä HUS-kuntayhtymän työntekijöiksi on laadittu liikkeenluovutussopimuksen mukainen henkilöstön asemaa koskeva liite (liite 3) yhteistyössä pääsopijajärjestöjen edustajien kanssa.

HUSin foniatrian yksikössä ei ole tarvetta vahvistaa hoitohenkilöstön määrää, mistä syystä työryhmään kuuluva terveydenhoitaja sijoitetaan uudelleen sijoituksen periaatteiden mukaisesti uuteen tehtävään Helsingin sosiaali- ja terveystieteiden osastossa.

Liikkeenluovutuksessa on kyse siirtyvästä henkilöstöstä sekä foniatrian työryhmän käyttämien välineiden, mm. Kay Pentax Digital Strobe -äänentuoelinten, kurkunpään ja äänihuulten tutkimuksissa käytetyn laitteiston, psykologioiden ja neuropsykologioiden testien sekä henkilöstön käytössä olevien toimistokalusteiden ja työvälineiden siirrosta (liite 4). Em. laitteiden arvo on noin 5 000 euroa. Muu irtain luovutetaan vastikkeetta. Muuta taseeseen kuuluvaa, esim. tiloja ei liikkeenluovutuksessa siirry. Toiminnan siirron arvo on 692 567 euroa, josta henkilöstön siirron osuus on 368 567 euroa. Lasten foniatrian työryhmän välittömistä toimintakuluista on vähennetty terveydenhoitajan palkkakustannukset, koska kyseinen vakanssi on rajattu siirron ulkopuolelle.

Toiminnallista muutosta vastaavat määrärahamuutokset tuodaan valtuuston päätettäväksi myöhemmin tilikauden aikana.

Asia on valmisteltu yhteistyössä kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston, henkilöstöosaston ja oikeuspalvelujen kanssa.

Kaupunginhallituksen johtosäännön 7 §:n 14 kohdan mukaan kaupunginvaltuuston tehtävänä on päättää perusterveydenhuollon jonkin osa-alueen ja erikoissairaanhoidossa jonkin erikoisalalan sekä tietyn, suuruudeltaan merkittävän väestönosan joidenkin terveyspalvelujen tuottamisen aloittamisesta ja lopettamisesta kaupungin omana toimintana.

Kaupunginhallituksen tarkoituksena on, mikäli kaupunginvaltuusto hyväksyy päätösehdotuksen, valtuuston päätöksen täytäntöönpanon yhteydessä kehottaa sosiaali- ja terveystointa johtavaa apulaiskaupunginjohtajaa allekirjoittamaan liikkeenluovutussopimuksen ja oikeuttaa kaupunginkanslian oikeuspalvelut tekemään sopimukseen tarvittavat tekniset ja vähäiset muutokset.

Helsingin kaupungin ja HUS-kuntayhtymän foniatrian yksikön välinen liikkeenluovutus on hyväksyttävä HUS-kuntayhtymän hallintoelimissä. Tiedossa oleva käsittelyaikataulu on seuraava:

- HYKS-sairaanhoitoalueen yhteistyötoimikunnan kokous 31.10.2016
- HYKS-sairaanhoitoalueen lautakunnan kokous 8.11.2016
- HUSin hallituksen kokous 28.11.2016.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Lasten ja nuorten foniatrian työryhmän siirto HUSin foniatrian yksikköön vahvistaa lasten ja nuorten tasavertaista palvelua ja palvelujen laatua sekä saatavuutta ja siten edistää helsinkiläisten lasten ja nuorten terveyttä ja hyvinvointia. Integrointi turvaa nykyistä paremmin siirtyvän henkilöstön osaamisen kehittämisen, vahvistaa foniatrian erikoisa-

10.10.2016

Stj/1

lan houkuttelevuutta sekä vähentää palvelun haavoittuvuutta, mikä heijastuu myönteisesti palveluijn laatuun ja jatkuvuuteen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sopimus foniatrian poliklinikan luovutuksesta
- 2 Siirtyvä henkilöstö 1.1.2017
- 3 Liikkeenluovutus sopimuksen henkilöstön asemaa koskeva liite
- 4 Irtaimistoluetelo_Lasten foniatrian tiimi

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä

Siirtyvä henkilöstö

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto
Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 4
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto
Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 4

Tiedoksi

Sosiaali- ja terveyslautakunta
Sosiaali- ja terveysvirasto
Kaupunginkanslia
Taloushallintopalvelut-liikelaitos

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 13.09.2016 § 208

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

10.10.2016

Stj/1

HEL 2016-003671 T 00 01 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti hyväksyä omalta osaltaan lasten foniatrian työryhmän siirron Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymälle 1.1.2017 alkaen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti ja esitti siirron hyväksymistä kaupunginhallitukselle.

30.08.2016 Pöydälle

Esittelijä

va. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Katja Niemelä, vs. perheiden erityispalvelujen päällikkö, puhelin: 310 43420
katja.niemela(a)hel.fi
Maarit Sulavuori, vs. osastopäällikkö, puhelin: 310 62401
maarit.sulavuori(a)hel.fi

10.10.2016

Kj/3

§ 870

Tasa-arvotoimikunnan varajäsenen valinta

HEL 2014-014287 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti

- myöntää Juhani Saarelle eron tasa-arvotoimikunnan varajäsenen luottamustoimesta ja
- valita Teppo Eskelisen Riikka Korpinurmen henkilökohtaiseksi varajäseneksi tasa-arvotoimikuntaan kaupunginhallituksen toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi.

Lisäksi kaupunginhallitus päätti tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi

Liitteet

1 Juhani Saaren eronpyyntö

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote
Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet
Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus valitsi 19.1.2015 (§ 69) Juhani Saaren tasa-arvotoimikuntaan varajäseneksi. Juhani Saari pyytää eroa 13.9.2016 eroa toimikunnan varajäsenen luottamustoimesta.

10.10.2016

Kj/3

Kuntalain (365/1995) 38 §:n mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää se toimielin, jonka valittavana luottamushenkilö on.

Kesken toimikautta avoimeksi tulleeseen luottamustoimeen valitaan toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi uusi luottamushenkilö. Valittavan henkilön tulee olla vaalikelpoinen toimikuntaan kuntalain 33 ja 36 §:n mukaisesti.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi

Liitteet

1 Juhani Saaren eronpyyntö

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote
Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet
Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Tasa-arvotoimikunta

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 19.01.2015 § 69

HEL 2014-014287 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti asettaa toimikaudekseen 10-jäsenisen tasa-arvotoimikunnan, jonka tarkoitus on sukupuolten tasa-arvon edistäminen.

Sukupuolten välisen tasa-arvon toteutumiseksi toimikunta

- seuraa ja arvioi sukupuolten välisen tasa-arvon toteutumista kaupungin tarjoamien palvelujen osalta, valitsemiensa painopisteiden mukaisesti
- toimii yhteistyössä hallintokuntien kanssa käsittelemällä tasa-arvon suunnitelmallista edistämistä niiden toiminnassa tasa-arvolain ja kaupunginvaltuuston päättämien tavoitteiden pohjalta.
- seuraa, että tilastoja ja tietoa sukupuolten välisestä tasa-arvosta on sekä päättäjien että kuntalaisten käytössä.
- tekee esityksiä tasa-arvon edistämiseksi ja toteuttamiseksi
- raportoi toiminnallisen tasa-arvon toteutumisesta ja seuraa kaupungin henkilöstöön liittyvää tasa-arvotyötä toimikunnan määrittelemillä kohdealueilla

Samalla kaupunginhallitus päätti nimetä tasa-arvotoimikunnan puheenjohtajaksi ja jäseniksi:

Varsinainen jäsen

Marianne Laxén
Welat Nehri
Leena Ruusuvuori
Sait Aydar
Laura Mäntylä
Aaro Horsma
Pia Kopra
Lotte Granberg-Haakana
Abdirahim Hussein
Riikka Korpinurmi

Varajäsen

Tarkko Laurinen
Carita Bardacki
Ossi Mäntylähti
Anna Brchisky
Merja Kähkönen
Aleksi Meriläinen
Sampsu Riikonen
Henrik Litonius
Tuula Heikkinen
Juhani Saari

Lisäksi kaupunginhallitus päätti nimetä toimikunnan puheenjohtajaksi Marianne Laxénin ja varapuheenjohtajaksi Leena Ruusuvuoren.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Hanna Maidell, erityissuunnittelija, puhelin: 310 45072
hanna.maidell(a)hel.fi

10.10.2016

Kj/4

§ 871

Määrärahan myöntäminen kiinteistövirastolle alueiden käyttöönoton edellyttämiin toimenpiteisiin

HEL 2016-009130 T 02 02 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti myöntää kiinteistövirastolle vuoden 2016 talousarvion alakohdasta 8 01 02 11, Alueiden käytön edellyttämät toimenpiteet, Khn käytettäväksi

- 400 000 euroa Hermannin rantatie 6:ssa sijaitsevan tontin maaperän puhdistamiseen ja
- 75 000 euroa Haagan pelastusaseman tontin puhdistamiseen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Juha Viljakainen, hankepäällikkö, puhelin: 310 36276
juha.viljakainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Kiinteistöviraston esitys, 18.8.2016

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Hermannin rantatien tontti

Helsingin kaupunki on myynyt Lindström Oy:lle osoitteessa Hermannin rantatie 6 tontin 10576/1 (aikaisemmin tontti 10272/24). Uuden toimitilatontin rakennusoikeus on 12 000 k-m². Tontin maaperä on pilaantunut 1900-luvun alkupuolelta alkaen alueella olleen sekalaisen teollisen toiminnan seurauksena.

Tontin vuokrasopimus päättyi 5.2.2016. Koska ei ollut mahdollista osoittaa, että maaperä olisi pilaantunut kokonaan vuokralaisen hallinnan aikana, vuokralaisen ja kaupungin välisissä neuvotteluissa sovittiin maaperän puhdistamisen vastuujaoista. Kiinteistölautakunta hyväksyi

10.10.2016

17.12.2015 § 643 kunnostusvastuun periaatteet, joiden mukaan kunnostusvastuu on vuokralaisella vanhan rakennuksen kohdalla 2,5 metrin syvyyteen ja piha-alueella metrin syvyyteen asti. Syvemmältä kaivettavat pilaantuneet maat ovat kaupungin vastuulla.

Kunnostuksen kokonaiskustannusarvio on 600 000 - 1 000 000 euroa ja kaupungin osuus siitä noin 400 000 euroa.

Kunnostusta varten tarvitaan siten 400 000 euron määräraha.

Haagan pelastusaseman tontti

Haagan pelastusaseman tontilta (29084/1) osoitteessa Vanha Turun maantie 2 saneerauksen yhteydessä yllättäen löytynyt öljyllä ja torjunta-aineilla pilaantunut maa on puhdistettava, että laajennusosan rakentaminen ja salaojaverkoston saneeraustyö voidaan toteuttaa.

Maaperässä oleva öljy on peräisin öljysäiliövuodosta ja torjunta-aineet alueella ennen pelastusasemaa olleiden kasvihuoneiden toiminnasta.

Kiinteistövirasto vastaa maaperän puhdistamisesta, koska alueen haltija on kaupungin pelastuslaitos.

Pelastusaseman pilaantuneen maan kunnostusta varten tarvitaan 75 000 euron määräraha.

Määrärahaesitys

Kiinteistövirasto esittää, että kaupunginhallitus myöntäisi kiinteistöviraston tonttiosastolle vuoden 2016 talousarvion alakohdasta 8 01 02 11, Alueiden käyttöönoton edellyttämät toimenpiteet yhteensä 475 000 euroa (alv 0 %) Hermanin rantatien tontin ja Haagan pelastusaseman tontin pilaantuneen maaperän puhdistamiseen.

Esittelijä toteaa, että yhteensä 475 000 euron määräraha tulisi myöntää talousarvion alakohdasta 8 01 02 11, Alueiden käyttöönoton edellyttämät toimenpiteet.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Juha Viljakainen, hankepäällikkö, puhelin: 310 36276
juha.viljakainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Kiinteistöviraston esitys, 18.8.2016

10.10.2016

Kj/4

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Kiinteistövirasto
Kaupunginkanslia
Taloushallintopalvelu -liikelaitos

10.10.2016

Kj/5

§ 872

Sopimus kansainvälistä suojelua hakevien ja tilapäistä suojelua saavien vastaanoton järjestämisestä

HEL 2016-009848 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Veronika Honkasalon ehdotuksesta.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Ilkka Haahtela, maahanmuutto- ja työllisyysasioiden päällikkö, puhelin: 09 310 25565
ilkka.haahtela(a)hel.fi
Anna-Maija Aalto, palvelupäällikkö, puhelin: 310 36369
annamaija.aalto(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää hyväksyä Helsingin kaupungin ja Maahanmuuttoviraston välisen sopimuksen kansainvälistä suojelua hakevien ja tilapäistä suojelua saavien vastaanoton järjestämisestä (liite 1) sekä oikeuttaa kaupunginkanslian elinkeinojohtajan allekirjoittamaan sopimuksen.

Samalla kaupunginhallitus päättää kehottaa sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskusta päättämään sopimuksessa kaupungin järjestämisvastuulle kuuluvien palvelujen järjestämisen tavoista.

Lisäksi kaupunginhallitus päättää oikeuttaa kaupunginkanslian sopimaan vastaanottokeskuksen toiminnan pysyvistä tai tilapäisistä laajentamisesta ja supistamisesta sopimuksessa määriteltyjen paikkamäärien rajoissa.

Sopimus korvaa voimaan tullessaan sopijaosapuolten 12.9.2012 (Khs 18.6.2012, 750 §) allekirjoittaman sopimuksen kansainvälistä suojelua hakevien vastaanoton ja säilöönnoton järjestämisestä.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Esittelijän perustelut

Helsingin kaupungin ylläpitämä kansainvälistä suojelua hakevien vastaanottotoiminta perustuu toistaiseksi voimassaolevaan Helsingin kaupungin ja Maahanmuuttoviraston 12.9.2012 allekirjoittamaan sopimukseen kansainvälistä suojelua hakevien vastaanoton ja säilöönnoton järjestämisestä.

Lisäksi kaupunginhallitus päätti 28.9.2015 (Khs 28.9.2015, 918 §) Helsingin vastaanottokeskuksen toiminnan tilapäisestä laajentamisesta. Kaupunginhallitus päätti laajentaa Helsingin vastaanottotoiminnan järjestämistä vuoden 2016 loppuun asti Koskelan vanhan sairaalan kiinteistöön sekä Metsälän Kaukokiidon motelli-kiinteistöön.

Samalla kaupunginhallitus päätti, että Helsingin kaupungin ylläpitämän vastaanottotoiminnan majoituspalveluita lisätään enintään 1286 vastaanottopaikkaan sekä 40 säilöönottopaikkaan. Lisäksi kaupunginhallitus valtuutti 28.9.2015 päätöksessään kaupunginkanslian yhteistyössä sosiaali- ja terveystieteiden kanssa tekemään uuden yhteistyösopimuksen Maahanmuuttoviraston kanssa.

Vastaanottokeskustoiminnan tarve muuttuu turvapaikanhakijoiden määrän mukaisesti jatkuvasti. Maahanmuuttovirasto pyrkii malliin, jossa vastaanottokeskuskapasiteettia pystytään muuttamaan hyvin nopeasti tarpeen muuttuessa. Helsingin kaupungin vastaanottotoiminta on tarkoitettu transit-toiminnaksi, jossa turvapaikanhakijat siirtyvät turvapaikakupuhuttelun jälkeen pois Helsingin kaupungin vastaanottokeskuksista. Sopimuksella turvataan transit-vaiheen kapasiteetti Helsingissä. Kapasiteetti on neuvoteltu Maahanmuuttoviraston kanssa ja perustuu heidän tarpeisiinsa.

Helsingin kaupunki ja Maahanmuuttovirasto muuttavat aiempaa sopimusta siten, että majoituskapasiteettia vähennetään ja sopimuksesta tehdään määräaikainen. Vastaanoton majoituspalvelut järjestetään vastaanottokeskustoimintana samanaikaisesti enintään 446 turvapaikanhakijalle 31.5.2019 saakka ja 246 turvapaikanhakijalle ajalla 1.6.2019–24.10.2021. Helsingin kaupunki tuottaa vastaanottopalvelut Kaarlenkadun toimipisteessä 31.5.2019 saakka ja Uudenmaankadun toimipisteessä 24.10.2021 saakka.

Määräaikainen sopimus perustuu vastaanottokeskustoiminnan vuokrasopimusten määräaikaisuuksiin.

Äkillisessä kriisitilanteessa sopimuksessa mainittu kiintiö voidaan ylittää sopimuksen puitteissa enintään 100 henkilöllä 31.5.2019 saakka ja enintään 50 henkilöllä ajalla 1.6.2019–24.10.2021.

Metsäläntien toimipiste ja sen palvelut enintään 500 turvapaikanhakijalle päättyvät Helsingin kaupungin operoimana 31.12.2016 mennessä.

Helsingin kaupungin tuottamat säilöönottopalvelut siirretään Maahanmuuttovirastolle vuoden 2017 aikana. Siirto Maahanmuuttovirastolle edellyttää, että säilöönoton määrärahat hyväksytään valtion talousarviossa Maahanmuuttoviraston toimintamenoihin. Siirtymäaikataulu sovitetaan tämän sopimuksen osapuolien kanssa erikseen, kuitenkin niin että Helsingin kaupungin tuottamat säilöönottopalvelut päättyvät viimeistään 31.12.2017. Siirron toteutuessa myös Niittylänpolun 46-paikaisen vastaanottokeskuksen toiminta kaupungin ylläpitämänä päättyy.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Ilkka Haahtela, maahanmuutto- ja työllisyysasioiden päällikkö, puhelin: 09 310 25565
ilkka.haahtela(a)hel.fi
Anna-Maija Aalto, palvelupäällikkö, puhelin: 310 36369
annamaija.aalto(a)hel.fi

Liitteet

1 Sopimus kansainvälistä suojelua hakevien ja tilapäistä suojelua saavien vastaanoton järjestämisestä 28.9.2016

Oheismateriaali

1 Sopimus kansainvälistä suojelua hakevien vastaanoton ja säilöönoton järjestämisestä 21.9.2012

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Migri

Tiedoksi

Kaupunginkanslia
Sosiaali- ja terveystieteiden virasto

10.10.2016

Kj/6

§ 873

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 40 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

Kh:n puheenjohtaja

jaostot

- konserni
- johtamisen
- tietotekniikka

3.10.2016

tarkastuslautakunta yleishallinnon osalta

johtokunnat

- Taloushallintopalvelu

keskusvaalilautakunta yleishallinnon osalta

apulaiskaupunginjohtajat

- rakennus- ja ympäristötointa johtava
- sivistystointa johtava
- kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtava
- sosiaali- ja terveystointa johtava

kaupunginkanslia

- kansliapäällikkö
- elinkeinojohtaja
- hallintojohtaja
- henkilöstöjohtaja
- kaupunginlakimies
- rahoitusjohtaja
- tietotekniikka- ja viestintäjohtaja
- tietotekniikkapäällikkö
- viestintäpäällikkö

Taloushallintopalvelu -liikelaitos

- toimitusjohtaja

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

10.10.2016

Kj/6

---

henkilöstökassatoimikunta

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

10.10.2016

Kj/7

§ 874

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 40 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

kaupunginjohtaja
- johtajiston asiat
- muut asiat

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

10.10.2016

Ryj/1

§ 875

Lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle ympäristölupahakemuksesta Vuosaaren pilaantuneiden maiden loppusijoitusalueen toiminnan muuttamiseksi

HEL 2016-008742 T 11 01 00 00

ESAVI/9786/2015

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa Etelä-Suomen aluehallintovirastolle ympäristölupahakemuksesta Vuosaaren pilaantuneiden maiden loppusijoitusalueen toiminnan muuttamiseksi seuraavan lausunnon:

Kaupunginhallitus toteaa, että Helsingin kaupungin ympäristölautakunta on 20.9.2016 antanut Etelä-Suomen aluehallintovirastolle lausunnon ympäristölupahakemuksesta Vuosaaren pilaantuneiden maiden loppusijoitusalueen toiminnan muuttamiseksi.

Kaupunginhallitus viittaa ympäristölautakunnan lausuntoon ja toteaa puoltavansa hakemusta ympäristölautakunnan lausunnossa esitetyn mukaisesti. Kaupunginhallitus pitää hyvänä pyrkimystä laajentaa alueen käyttöä niille massoille, joiden sijoittaminen alueelle on ympäristön kannalta hyväksyttävää ja taloudellisesti järkevää. Täytön toteutuksessa tulee ottaa huomioon alueen ympäristösuunnitelmat ja toteuttaa täyttö tavoitellun lopputilanteen kannalta edullisella tavalla. Loppusijoitusalueen täytön stabiliteettiin tulee kiinnittää riittävää huomiota. Alueen tulee toiminnan lopettamisen jälkeen soveltua lähivirkistysalueeksi.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 ESAVIN lausuntopyyntö Helsingin kaupungille, Vuosaaren pilaantuneiden maiden loppusijoitusalue
- 2 Ympäristölupahakemus Vuosaaren loppusijoitusalue
- 3 Lupahakemuksen täydennys Vuosaaren loppusijoitusalue

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

Ote

Etelä-Suomen aluehallintoviraston ympäristölupavastuualue

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Lausuntopyyntö

Etelä-Suomen aluehallintovirasto pyytää Helsingin kaupungin ja kaupungin ympäristön- ja terveydensuojeluviranomaisen lausuntoa Helsingin kaupungin rakentamispalvelu Staran ympäristölupahakemuksesta Vuosaaren pilaantuneiden maiden loppusijoitusalueen toiminnan muuttamiseksi. Lausuntoa on pyydetty 23.9.2016 mennessä. Lausunnon antamiselle on annettu lisäaikaa 18.10.2016 asti.

Hakemuksen pääasiallinen sisältö

Toiminta

Uudenmaan ympäristökeskus on myöntänyt Vuosaaren loppusijoitusalueelle vuonna 1999 ympäristöluvan No YS 497/5.8.1999, jota on muutettu vuonna 2007 päätöksellä No YS 285, 28.2.2007, dnro UUS-2005-Y-263-111. Lupa on voimassa toistaiseksi.

Helsingin kaupungin rakentamispalvelu Staran hakee muutosta ympäristöluvan määräykseen 2.1., jotta Vuosaaren loppusijoitusalueelle voitaisiin sijoittaa tavanomaisiksi jätteiksi luokiteltavia pilaantuneita maa-aineksia myös ilman kiinteyttämistä ja kaupallisilla sideaineilla, kuten sementillä, stabiloituja ruoppausmassoja. Loppusijoitusalue on luokiteltu tavanomaisen jätteen kaatopaikaksi. Loppusijoitettavien jätteiden kokonaismäärään ei haeta muutosta.

Hankkeen kiireellisyyden takia ympäristöluvan muutokseen sisältyville töille haetaan ympäristönsuojelulain (527/2014) 199 §:n mukaista päätöksen täytäntöönpanoa muutoksenhausta huolimatta.

Vuosaaren täyttömäen laajentamisesta on laadittu ympäristövaikutusten arviointiselostus vuonna 1998. Arviointiselostuksessa on otettu huomioon myös täyttömäen eteläosaan sijoittuva pilaantuneiden maiden loppusijoitusalue. Ympäristöluvan muutoshakemusta varten Uudenmaan ELY-keskukselta pyydettiin lausuntoa YVA-menettelyn soveltamisen tarpeesta, jos pilaantunutta maa-ainesta sijoitetaan alueelle ilman kiinteytystä siten, että kaatopaikan luokka kuitenkin säilyy tavanomaisen jätteen kaatopaikkana, jolloin massojen tulee täyttää luokituk-

sen mukaiset liukoisuusraja-arvot. Uudenmaan ELY-keskus katsoo lausunnossaan, että jos loppusijoitettavien maamassojen ympäristövaikutukset eivät ole merkittävästi haitallisempia kuin kiinteitettyjen maamassojen vaikutukset, kyseessä ei ole hankkeen olennainen muutos, joka edellyttäisi uutta YVA-menettelyä. ELY-keskus toteaa lisäksi, että suunnitellun hankkeen ominaisuudet, sijainti tai vaikutusten luonne eivät ole sellaisia, että arviointimenettelyn soveltaminen yksittäistapauksessa olisi tarpeen.

Vuosaaren loppusijoitusalue sijaitsee Helsingin kaupungin omistamalla kiinteistöllä 91-417-4-31. Loppusijoitusalue sijoittuu voimassa olevan asemakaavan nro 10640 (25.1.2002) alueelle pintavesien tasausallasta lukuun ottamatta, joka sijoittuu asemakaavan nro 11730 (9.10.2009) alueelle. Loppusijoitusalue on asemakaavassa merkitty lähivirkistysalueeksi (VL). Lisäksi loppusijoitusalue on merkitty alueen osaksi, jolle saa sijoittaa kiinteitettyjä saastuneita maamassoja (e-mm).

Loppusijoitusalueen pinta-ala on noin 1,5 hehtaaria ja se sijaitsee Vuosaaren täyttömäen eteläosassa. Loppusijoitusalueen länsipuolella sijaitsee Vuosaaren entinen kaatopaikka ja eteläpuolella Satamakaaren katualue ja Vuosaaren kivihiilen varmuusvarasto. Lähimmät liikerakennukset sijaitsevat noin 170 metrin päässä ja lähimmät asuinrakennukset noin 700 metrin päässä loppusijoitusalueesta.

Toimintahistoria

Vuosaaren loppusijoitusalue on aloittanut toimintansa vuonna 2000. Loppusijoitusalueelle on sijoitettu kiinteitettyjä pilaantuneita maa-aineksiä yhteensä 103 848 tonnia vuosina 2000–2002, 2004 ja 2006. Ympäristölupapäätöksen mukaisesti alueelle saa sijoittaa kiinteytyviä massoja kaikkiaan 100 000 m³.

Alueella ei ole ollut pitkäaikaista pilaantuneiden maiden varastointia, vaan varastointi on ollut vain lyhytkestoista työaikaista varastointia. Vastaanotetut pilaantuneet maa-ainekset ja niiden kiinteytykseen käytetyt sideaineet on sekoitettu alueelle tuodulla siirrettävällä sekoituslaitteistolla kertaluontoisina urakoina. Muuta toimintaa ei alueella ole ollut.

Loppusijoitusalueen pohjarakenne ja vesienhallinta

Loppusijoitusalueen pohjarakenne on toteutettu rakennekerroksilla, jotka vastaavat tavanomaisen jätteen kaatopaikan pohjarakenteelle asetettuja vaatimuksia ympäristölupapäätöksen mukaisesti. Lisäksi loppusijoitusalueelta on poistettu kokoonpuristuvat savikerrokset, jotka on korvattu murskeella ja louheella tehdyllä pengertäytöllä. Kenttä on ra-

kennettu siten, että kentän pinta on vähintään 1,0 metrin etäisyydellä pohjaveden pinnasta. Pengertäytön päälle on lisäksi rakennettu vähintään 200 mm:n paksuinen tiivistyskerros moreenista, 300 mm:n paksuinen kantava kerros murskeesta, johon on asennettu salaojaputkisto mahdollisten kentän läpi suotautuvien vesien kokoamiseksi. Pohjarakenteen pintatiivistyskerros (keinotekoinen eriste) on tehty kahdesta 40 mm:n paksuisesta tiiviistä asfalttikerroksesta. Kentän alareunoille on tehty pintavesien kokoamiseksi ympäröiset, jotka on päällystetty kentän tapaan kahdella 40 mm:n paksuisella asfalttikerroksella. Liikennöintiä varten on tiivisasfaltin päälle rakennettu työnaikainen suojakerros tavallisesta asfaltista tai kiviaineksesta.

Pohjarakenteeseen ei ole toteutettu 0,5 metrin paksuista rakennettua tiivistyskerrosta, koska alueelle sijoitetun kiinteitetyn materiaalin läpi ei käytännössä suotaudu kaatopaikkavettä ja keinotekoisena eristeenä oleva 0,08 metriä paksu asfalttibetoni on vedenläpäisevyydeltään tiiviimpi materiaali kuin normaalisti tavanomaisen jätteen kaatopaikalle toteutettava 0,5 metriä paksu mineraalinen tiivistyskerros. Koska loppusijoitetusta kiinteitetystä materiaalista ei käytännössä suotaudu lainkaan vettä ja koska rakenteen toimivuuden ja vesienhallinnan kannalta, kahden tiiviin kerroksen väliin ei ole mielekästä rakentaa hyvin vettä johtavaa kerrosta, niin tavanomaisen jätteen kaatopaikan pohjarakenteeseen normaalisti kuuluvaa kuivatuskerrosta ei ole toteutettu loppusijoitusalueella. Täyttövaiheen aikana alueella muodostuvat pintavedet johdetaan pinnan kallistuksilla ympäröisöihin, josta vedet johdetaan tiivispohjaiseen tasausaltaaseen.

Alueen ulkopuoliset valumavedet pidetään erillään kenttäalueella muodostuvista haitta-ainepitoisista vesistä. Louhesalaojiin kertyvät ympäristön vedet johdetaan Satamakaaren sadevesiviemäriin. Kiinteitetyn massan päältä ja kenttäalueelta tulevat mahdollisesti haitta-aineita sisältävät vedet kerätään ympäröisöiden kautta tasausaltaaseen ja johdetaan pumppaamon kautta jätevesiviemäriin. Kentän tiiviin pintarakenteen tai kiinteitetyn massiivirakenteen läpi mahdollisesti suotautuvat vedet kerätään alapuolisten salaojien kautta tarkkailukaivoon, josta ne pumpataan jätevesiviemäriin.

Perustilaselvitys

Loppusijoitusalueelle tehtiin perustilaselvitys ja siihen liittyvät ympäristötekniset selvitykset syksyllä 2015. Alueella ei ole aiemmin tehty maaperätutkimuksia. Perustilaselvityksessä määritettiin alueen maaperän ja pohjaveden kemiallinen perustila. Haitta-ainetutkimukset tehtiin loppusijoitusalueen etelä- ja länsipuolella, koska näytteenottoa ei voitu tehdä loppusijoitusalueen tiiviiden pohja- ja kenttärakenteiden läpi rikkomatta rakenteita.

Selvityksessä ei todettu loppusijoitusalueen toiminnasta suoranaisesti aiheutunutta maaperän tai pohjaveden kuormitusta haitta-aineilla. Pohjaveden ja maaperän tila ei kuitenkaan ole luonnontilainen lähialueella pitkään toimineen ja vuosia sitten päättyneen kaatopaikkatoiminnan takia. Loppusijoitusaluetta ympäröivässä maaperässä todettiin pieniä, kynnsarvotasoisia pitoisuuksia arseenia ja dikloorimetaania. Pohjavedessä todettiin pohjaveden ympäristölaatonormit ylittäviä pitoisuuksia arseenia, kobolttia, nikkeliä, sinkkiä, kloridia ja sulfaattia sekä määritysrajatasolla olevia pitoisuuksia eri PAH-yhdisteitä (polyaromaattiset hiilivedyt). Pohjaveden pitoisuuksien ei voida osoittaa olevan peräisin pilaantuneiden maiden loppusijoitusalueen toiminnasta, vaan todennäköisesti haitta-aineet ovat peräisin kaatopaikka- ja täyttömäkitoiminnasta.

Perustilaselvityksessä ei tullut ilmi sellaisia asioita, joiden perusteella alueella tarvittaisiin nykytilanteessa maaperän pilaantuneisuuden tai puhdistustarpeen arviointia tai puhdistustoimenpiteitä.

Perustilaselvitystä voidaan käyttää vertailuaineistona Vuosaaren pilaantuneiden maiden loppusijoitusalueella tehtävissä selvityksissä toiminnan aikana ja toiminnan päättyessä.

Pohja-, pinta- ja suotovedet

Loppusijoitusalueen pohja-, pinta- ja suotovesien laatua on tarkkailtu kohteen ympäristöluvan määräysten ja Vuosaaren yhteistarkkailuohjelman mukaisesti.

Pohjavedessä on todettu pieniä PAH-yhdisteiden pitoisuuksia. Ammoniumtyypen ympäristölaatonormin ylitys viittaa entiseen Vuosaaren kaatopaikkaan. Pintavesien näytteenottopisteissä veden laatuun vaikuttavat myös alueen muut toiminnot, joten loppusijoitusalueen vaikutus veden laatuun on epäselvä. Suotovesinäytteissä ei ole todettu merkittäviä muutoksia tarkkailujakson 2012–2014 aikana. Veden haitta-ainepitoisuudet ovat olleet alhaisia.

Muutosta koskevan toiminnan kuvaus

Loppusijoitusalueelle on vuosina 2000–2006 urakkapapereiden mukaan sijoitettu pilaantuneita maa-aineksia kiinteytettynä yhteensä noin 103 848 tonnia eli 64 095 m³itd (irtokuutiometri). Maa-ainekset on kiinteytetty ja tiivistetty alueelle, jolloin todellinen rakennetilavuus on noin 46 731 m³rtd (rakennetodellinen kuutiometri).

Ympäristölupapäätöksen mukaan loppusijoitusalueelle saa sijoittaa kiinteitä massoja kaikkiaan 100 000 m³. Siten sijoituskapasiteettia

on jäljellä 54 268 m³rtd, joka vastaa noin 48 841 m³rtr (rakenneteoreettinen kuutiometri) ja 75 433 m³itd.

Muutoshakemuksen suunnitelmien mukaan loppusijoitusalueella on täyttötilavuutta jäljellä aluerajauksesta riippuen 45 000–51 000 m³rtr.

Ympäristölupaan haetaan muutosta, jotta alueelle voidaan sijoittaa tavanomaisiksi jätteiksi luokiteltavia pilaantuneita maa-aineksia myös ilman kiinteyttämistä ja kaupallisilla sideaineilla stabiloituja sedimenttejä.

Loppusijoitettavien materiaalien on oltava maanrakentamiseen soveltuvia ja tiivistämiskelpoisia. Materiaalit eivät saa sisältää suuria kiviä tai lohkareita, lunta, jäätä tai jäätyneitä maa- tai muita kokkareita.

Massat kuljetetaan loppusijoitusalueelle kuorma-autoilla. Loppusijoitusalueen portilla tarkastetaan siirtoasiakirja ja muut kuormaa koskevat asiakirjat. Portilla kuormat myös tarkastetaan aistinvaraisesti ja jätteen lajista, laadusta, määrästä, alkuperästä, toimitusajankohdasta ja tuottajasta sekä tuojasta pidetään kirjaa. Vastaava hoitaja tai loppusijoitusalueen valvoja osoittaa kuormille tyhjennyspaikan joko välivarastokasaan tai suoraan täyttöalueelle. Jos kuormassa olevan massan laatu ei vastaa sovittua, ilmoitetaan siitä välittömästi kuorman toimittajalle, josta pyydetään poistamaan poikkeava materiaali loppusijoitusalueelta. Asiasta ilmoitetaan myös valvontaviranomaiselle.

Loppusijoitusalueelle ei sijoiteta humuspitoisia pilaantuneita maa-aineksia, joissa kokonaisorgaanisen hiilen määrä (TOC) tai hehkutushäviö (LoI) ≥ 10 %. Loppusijoitusalueelle sijoitetaan vain pilaantuneita maa-aineksia kiinteyttämättä ja mahdollisesti stabiloituja ruoppausmassoja, joita ei tarvitse sijoittaa erilleen toisistaan. Pilaantuneet maa-ainekset voivat sisältää pieniä määriä (< 10 %) mineraalista rakennusjätettä ja tuhkaa.

Loppusijoitettu kiinteyttämätön pilaantunut maa-aines peitetään suodatinkankaalla ja/tai 0,2 metrin paksuisella pilaantumattomalla maakerroksella, mikäli täyttötöyöhön tulee viikon kestävä tauko.

Pilaantuneita maa-aineksia esikäsitellään alueella vain poistamalla massoista kaivinkoneella mahdolliset suuret kivet. Ruoppausmassojen mahdollista stabilointia ei tehdä loppusijoitusalueella, vaan sedimentit tuodaan alueelle valmiiksi stabiloituina.

Kentän pohjarakenteen ja vesien keräilyjärjestelmän muutokset

Kiinteytetyn massan päältä ja alueelle kiinteyttämättä sijoitettavista pilaantuneista maista rakennusaikana muodostuvien suotovesien keräämiseksi rakennetaan kuivatuskerros loppusijoitusalueen kaakkoiso-

saan, jonne ei ole aiemmin sijoitettu pilaantuneita maita. Kuivatuskerros tehdään suoraan nykyisen tiivisasfalttikentän päälle esimerkiksi 200 mm:n paksuisesta kalliomurskekerroksesta, josta vedet kulkeutuvat kentän eteläreunan painanteeseen, josta ne ohjataan tasausaltaaseen ja edelleen Viikinmäen jätevedenpuhdistamolle. Merkittävin viemäritävien suotovesien kuormitus muodostuu ennen loppusijoitusalueen maisemointia.

Lopputilanteessa, kun pintarakenteen edellyttämä reunapenger ja siihen liittyvä ympärysoja on rakennettu, asfalttikentän alimpaan kohtaan asennetaan salaoja, josta vedet johdetaan tarkkailukaivojen kautta lopuksi jätevesiviemäriin.

Jätevesien viemäroinnissä noudatetaan HSY:n antamia ohjeita ja määräyksiä.

Pintarakenteen valmistumisen jälkeen nykyinen tasausallas jää pois käytöstä ja pintarakenteen kuivatuskerroksesta ja ympärysojasta kerättävät hulevedet johdetaan uuden kaivon kautta olemassa olevaan sadevesikaivoon.

Pintarakenne

Kun täyttöpenger on saavuttanut lopullisen korkeutensa, rakennetaan loppusijoitusalueelle pintarakenne alhaalta ylöspäin seuraavasti:

- kiinteytetty tai kiinteyttämätön massa
- esipeittokerros kantavuuden parantamiseksi tarvittaessa alueille, jonne on sijoitettu kiinteyttämättömiä massoja
- tiivistyskerros bentoniittimatolla
- kuivatuskerros salaojamatolla
- pintakerros 1,0 metriä, jonka yläosassa 200–300 mm paksu puistosuunnitelman mukainen kuivalle niitylle soveltuva kasvukerros

Loppusijoitettujen massojen ominaisuuksien takia kaasunkeräyskerrosta ei tarvita, koska loppusijoitetuissa materiaaleissa ei ole biohajoavaa ainesta tai sen määrä on niin vähäinen, ettei biohajoamisen seurauksena muodostu merkittävää määrää kaasuja.

Muutosten aiheuttamien ympäristö- ja terveysvaikutusten kokonaisarviointi

Pilaantuneiden maiden loppusijoitusalue on aidattu ja varustettu asianmukaisin varoituskyltein, joten ihmiset eivät vahingossa pääse alueelle, eivätkä voi altistua haitta-aineille maata syömällä, hengittämällä tai koskettamalla.

Alueelle tuotavista jätteistä haitta-aineet voivat kulkeutua ympäristöön veteen liuenneena tai ilmassa pölyn mukana. Alueelle ei vastaanoteta haihtuvia haitta-aineita merkittävänä pitoisuuksina sisältäviä pilaantuneita maita, joten haitta-aineiden haihtuminen ei ole merkittävää.

Loppusijoitusalueelle on rakennettu tiiviit kaatopaikka-asetuksen mukaiset pohjarakenteet, joten haitta-aineet voivat kulkeutua maaperään tai pohjaveteen vain, jos pohjarakenteet vaurioituvat. Loppusijoitusalueelle sijoitetun kiinteytetyn pilaantuneen maan vedenläpäisevyys on hyvin alhainen, joten käytännössä sen läpi ei suotaudu kaatopaikkavettä. Lisäksi muodostuvat suotovedet johdetaan jätevesiviemäriin. Mikäli vedet eivät ole viemäröntikelpoisia, voidaan vedet esikäsitellä tai viedä imuautolla muualle luvanvaraiseen sijoituspaikkaan.

Loppusijoitusalueen pohjavesillä ei ole hydrologista yhteyttä Vuosaaren pohjavesialueeseen, eikä loppusijoitusalueen pohjavesi ole talousvesikäytössä, joten pohjaveden kautta ei aiheudu ihmisille terveysriskiä.

Haitta-aineiden leviäminen jättemateriaaleista pölyämällä on vähäistä työn aikana, koska jätteet peitetään nopeasti tiivistämisen jälkeen. Loppusijoitusalueen pintarakenteen valmistumisen jälkeen pölyäminen ei ole mahdollista.

Seuranta ja tarkkailu

Loppusijoitusalueelle nimetään vastaava hoitaja, joka vastaa massojen loppusijoittamisesta ja lupapäätöksen määräysten noudattamisesta. Loppusijoitusalueella on sen aukioloaikoina valvoja, joka tarkastaa tulevat kuormat ja niitä koskevat siirto- ja muut asiakirjat sekä osoittaa alueella massojen sijoituspaikan. Alueella noudatetaan työturvallisuuslain mukaista työnantajan yleistä velvollisuutta mm. työhön perehdyttämisestä, jossa otetaan huomioon alueen erityispiirteet.

Vastaanotettavien jätteiden laatua tarkkaillaan aistinvaraisesti.

Loppusijoitusalueen pinta-, pohja- ja suotovesiä tarkkaillaan Uudenmaan ympäristökeskuksen myöntämän ympäristöluvan määräysten mukaisesti osana Vuosaaren alueen yhteistarkkailua.

Hakija esittää, että ympäristönsuojelulain 15 §:n mukaista varautumissuunnitelmaa ei tarvita, koska loppusijoitusalueelle sijoitetaan vain tavanomaiseksi jätteeksi luokiteltavaa pilaantunutta maa-ainesta. Maa-ainesten haitta-ainepitoisuudet ja liukoisuudet tutkitaan ensisijaisesti niiden kaivualueilla, joten massojen laatu tiedetään tarkasti ennen kuin ne kuljetetaan loppusijoitusalueelle. Loppusijoitusalueelle ei sijoiteta vaarallisia jätteitä eikä terveys- tai ympäristöriskejä tai onnettomuuksien vaaraa aiheuttavia jätteitä.

Hakemuksessa on esitetty kiinteyttämättä sijoitettavien pilaantuneiden maiden ja stabiloitujen sedimenttien sijoittamisesta mahdollisesti aiheutuvat poikkeukselliset tilanteet ja niiden hallinta.

Aikataulu ja päätöksen täytäntöönpano muutoksenhausta huolimatta

Alustavan arvion mukaan rakennushankkeen kesto on noin viisi vuotta, jolloin loppusijoitusalueen sulkeminen ja maisemointi tehtäisiin samaan aikaan Vuosaaren vanhan kaatopaikan kanssa.

Rakennushankkeen kiireellisyyden takia ympäristöluvan muutokseen sisältyville töille haetaan ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaista päätöksen täytäntöönpanoa muutoksenhausta huolimatta. Muutosalue voidaan ennallistaa, jos muutosta koskeva lupapäätös kumotaan tai sen lupamääräyksiä muutetaan. Töiden aloittamisen lykkääntyminen aiheuttaisi hakijalle merkittävää taloudellista menetystä, ja pilaantuneiden massojen lisääntyneet kuljetusmatkat kuormittaisivat ympäristöä ja kulluttaisivat luonnonvaroja. Lisäksi loppusijoitusalueen loppuun täyttämisen on tärkeää alueen vesien hallinnan kannalta. Jos täyttö jätetään nykyiselleen, lopulliset vesienhallintatoimenpiteet ja pintarakenteiden toteuttaminen ovat hankalampia täyttämättä jääneen asfalttikentän takia.

Ympäristölautakunta puoltaa Helsingin kaupungin rakentamispalvelun Vuosaaren pilaantuneiden maiden loppusijoitusalueen toiminnan olennaista muuttamista koskevan ympäristölupahakemuksen hyväksymistä.

Saadut lausunnot

Esittelijä toteaa, että ympäristölautakunta on antanut Etelä-Suomen aluehallintovirastolle lausunnon 20.9.2016. Ympäristölautakunta puoltaa yksimielisesti Helsingin kaupungin rakentamispalvelun Vuosaaren pilaantuneiden maiden loppusijoitusalueen toiminnan olennaista muuttamista koskevan ympäristölupahakemuksen hyväksymistä.

Rakennusvirasto toteaa lausunnossaan, että kaupungilla ei ole tällä hetkellä omaa sijoituspaikkaa pilaantuneille maa-aineksille sekä meriläjitykseen soveltumattomille ruoppausedimenteille. Hankkeella luodaan kaupungin vastuulla oleville maa-aineksille sijoituskapasiteettia, jolloin säästetään kustannuksia maa-ainesten vastaanottomaksuissa ja kuljetuksissa sekä vähennetään kuljetuksista aiheutuvia päästöjä. Rakennusvirasto puoltaa hankkeen toteutusta.

Kaupunkisuunnitteluvirasto pitää hyvänä pyrkimystä laajentaa alueen käyttöä niille massoille, joiden sijoittaminen alueelle on hyväksyttävää ja taloudellisesti järkevää. Asemakaavan mukaisen lopullisen käyttötarkoituksen kannalta esitetty muutos on e-mm osa-alueella mahdollinen,

mikäli sijoitus toteutetaan ympäristön kannalta hyväksyttävästi siten, että kaavamerkinnän mukaisella massojen kiinteyttämällä tavoiteltu haitta-aineiden kulkeutumattomuus loppusijoituspaikalta saavutetaan muilla keinoin. Alueen tulee olla toiminnan lopettamisen jälkeen soveltuva lähivirkistysalueeksi. Täytön toteutuksessa tulee ottaa huomioon alueen ympäristösuunnitelmat ja toteuttaa täyttö myös tavoitellun lopputilanteen kannalta edullisella tavalla. Loppusijoitusalueen täytön stabiliteettiin tulee kiinnittää riittävää huomiota. Alueen tulee olla soveltuva ja turvallinen ihmisten oleskeluun ja liikkumiseen sijoitustoiminnan päätyttyä. Loppusijoittamisen tulee olla hyvin valvottua ja riittävästi dokumentoitua. Eri jakeiden sijoituspaikat täytössä on syytä merkitä asiakirjoihin ja paikkatietoihin siten, että täyttöön voidaan tarvittaessa puuttua tulevaisuudessa ja tiedot ovat käytettävissä ylläpidon ja mahdollisten tulevien hankkeiden tarpeisiin. Kaupunkisuunnitteluvirasto pitää esitetyjä päästöjen tarkkailutoimia riittävinä. Kaupunkisuunnitteluvirasto puoltaa ympäristöluvan muuttamista edellyttäen, että sen esittämät näkökohdat otetaan lupaharkinnassa ja toteutuksessa huomioon.

Kiinteistövirasto on ilmoittanut, ettei sillä ole huomautettavaa hakemuksesta.

Esittelijän kannanotto

Esittelijä viittaa saatuihin lausuntoihin ja puoltaa hakemuksen hyväksymistä lausunnoissa esitetyn mukaisesti.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 ESAVIN lausuntopyyntö Helsingin kaupungille, Vuosaaren pilaantuneiden maiden loppusijoitusalue
- 2 Ympäristölupahakemus Vuosaaren loppusijoitusalue
- 3 Lupahakemuksen täydennys Vuosaaren loppusijoitusalue

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Etelä-Suomen aluehallintoviraston ympäristölupavastuualue

Päätöshistoria

Ympäristölautakunta 20.09.2016 § 303

HEL 2016-008742 T 11 01 00 00

ESAVI/9786/2015

Lausunto

Ympäristölautakunta, joka on kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen ja terveydensuojeluviranomainen, antoi seuraavan lausunnon Etelä-Suomen aluehallintovirastolle ja kaupunginhallitukselle Helsingin kaupungin rakentamispalvelun Staran ympäristölupahakemuksesta, joka koskee Vuosaaren pilaantuneiden maiden loppusijoitusalueen toiminnan muuttamista ja toiminnan aloittamislupaa.

Toiminta

Uudenmaan ympäristökeskus on myöntänyt Vuosaaren loppusijoitusalueelle vuonna 1999 ympäristöluvan No YS 497/5.8.1999, jota on muutettu vuonna 2007 päätöksellä No YS 285, 28.2.2007, dnro UUS-2005-Y-263-111. Lupa on voimassa toistaiseksi.

Helsingin kaupungin rakentamispalvelu Stara hakee muutosta ympäristöluvan määräykseen 2.1., jotta Vuosaaren loppusijoitusalueelle voitaisiin sijoittaa tavanomaisiksi jätteiksi luokiteltavia pilaantuneita maa-aineksia myös ilman kiinteyttämistä ja kaupallisilla sideaineilla, kuten sementillä, stabiloituja ruoppausmassoja. Loppusijoitusalue on luokiteltu tavanomaisen jätteen kaatopaikaksi. Loppusijoitettavien jätteiden kokonaismäärään ei haeta muutosta.

Hankkeen kiireellisyyden takia ympäristöluvan muutokseen sisältyville töille haetaan ympäristönsuojelulain (527/2014) 199 §:n mukaista päätöksen täytäntöönpanoa muutoksenhausta huolimatta.

Vuosaaren täyttömäen laajentamisesta on laadittu ympäristövaikutusten arviointiselostus vuonna 1998. Arviointiselostuksessa on otettu huomioon myös täyttömäen eteläosaan sijoittuva pilaantuneiden maiden loppusijoitusalue. Ympäristöluvan muutoshakemusta varten Uudenmaan ELY-keskukselta pyydettiin lausuntoa YVA-menettelyn soveltamisen tarpeesta, jos pilaantunutta maa-ainesta sijoitetaan alueelle ilman kiinteytystä siten, että kaatopaikan luokka kuitenkin säilyy tavanomaisen jätteen kaatopaikkana, jolloin massojen tulee täyttää luokituksen mukaiset liukoisuusraja-arvot. Uudenmaan ELY-keskus katsoo lausunnossaan, että jos loppusijoitettavien maamassojen ympäristövaikutukset eivät ole merkittävästi haitallisempia kuin kiinteytettyjen maamassojen vaikutukset, kyseessä ei ole hankkeen olennainen muutos,

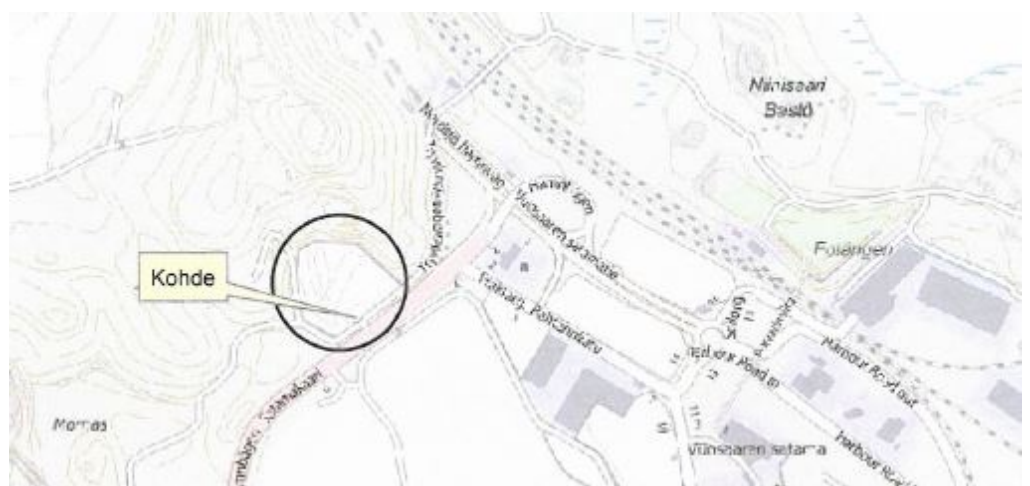

joka edellyttäisi uutta YVA-menettelyä. ELY-keskus toteaa lisäksi, että suunnitellun hankkeen ominaisuudet, sijainti tai vaikutusten luonne eivät ole sellaisia, että arviointimenettelyn soveltaminen yksittäistapauksessa olisi tarpeen.

Vuosaaren loppusijoitusalue sijaitsee Helsingin kaupungin omistamalla kiinteistöllä 91-417-4-31. Loppusijoitusalue sijoittuu voimassa olevan asemakaavan nro 10640 (25.1.2002) alueelle pintavesien tasausallasta lukuun ottamatta, joka sijoittuu asemakaavan nro 11730 (9.10.2009) alueelle. Loppusijoitusalue on asemakaavassa merkitty lähivirkistysalueeksi (VL). Lisäksi loppusijoitusalue on merkitty alueen osaksi, jolle saa sijoittaa kiinteytettyjä saastuneita maamassoja (e-mm).

Loppusijoitusalueen pinta-ala on noin 1,5 hehtaaria ja se sijaitsee Vuosaaren täyttömaän eteläosassa. Loppusijoitusalueen länsipuolella sijaitsee Vuosaaren entinen kaatopaikka ja eteläpuolella Satamakaaren katualue ja Vuosaaren kivihillen varmuusvarasto. Lähimmät liikerakennukset sijaitsevat noin 170 metrin päässä ja lähimmät asuinrakennukset noin 700 metrin päässä loppusijoitusalueesta.

Vuosaaren loppusijoitusalueen sijainti on esitetty alla olevassa kartassa.

Toimintahistoria

Vuosaaren loppusijoitusalue on aloittanut toimintansa vuonna 2000. Loppusijoitusalueelle on sijoitettu kiinteytettyjä pilaantuneita maa-aineksia yhteensä 103 848 tonnia vuosina 2000–2002, 2004 ja 2006. Ympäristölupapäätöksen mukaisesti alueelle saa sijoittaa kiinteytyviä massoja kaikkiaan 100 000 m³.

Alueella ei ole ollut pitkäaikaista pilaantuneiden maiden varastointia, vaan varastointi on ollut vain lyhytkestoista työnaikaista varastointia.

Vastaanotetut pilaantuneet maa-ainekset ja niiden kiinteytykseen käytetyt sideaineet on sekoitettu alueelle tuodulla siirrettävällä sekoituslaitteistolla kertaluontoisina urakoina. Muuta toimintaa ei alueella ole ollut.

Loppusijoitusalueen pohjarakenne ja vesienhallinta

Loppusijoitusalueen pohjarakenne on toteutettu rakennekerroksilla, jotka vastaavat tavanomaisen jätteen kaatopaikan pohjarakenteelle asetettuja vaatimuksia ympäristölupapäätöksen mukaisesti. Lisäksi loppusijoitusalueelta on poistettu kokoonpuristuvat savikerrokset, jotka on korvattu murskeella ja louheella tehdyllä pengertäytöllä. Kenttä on rakennettu siten, että kentän pinta on vähintään 1,0 metrin etäisyydellä pohjaveden pinnasta. Pengertäytön päälle on lisäksi rakennettu vähintään 200 mm:n paksuinen tiivistyskerros moreenista, 300 mm:n paksuinen kantava kerros murskeesta, johon on asennettu salaojaputkisto mahdollisten kentän läpi suotautuvien vesien kokoamiseksi. Pohjarakenteen pintatiivistyskerros (keinotekoinen eriste) on tehty kahdesta 40 mm:n paksuisesta tiiviistä asfalttikerroksesta. Kentän alareunoille on tehty pintavesien kokoamiseksi ympäröivät, jotka on päällystetty kentän tapaan kahdella 40 mm:n paksuisella asfalttikerroksella. Liikennöintiä varten on tiivisasfaltin päälle rakennettu työnaikainen suojakerros tavallisesta asfaltista tai kiviaineksesta.

Pohjarakenteeseen ei ole toteutettu 0,5 metrin paksuista rakennettua tiivistyskerrosta, koska alueelle sijoitetun kiinteytetyn materiaalin läpi ei käytännössä suotaudu kaatopaikkavettä ja keinotekoisena eristeenä oleva 0,08 metriä paksu asfalttibetoni on vedenläpäisevyydeltään tiiviimpi materiaali kuin normaalisti tavanomaisen jätteen kaatopaikalle toteutettava 0,5 metriä paksu mineraalinen tiivistyskerros. Koska loppusijoitetusta kiinteytetystä materiaalista ei käytännössä suotaudu lainkaan vettä ja koska rakenteen toimivuuden ja vesienhallinnan kannalta, kahden tiiviin kerroksen väliin ei ole mielekästä rakentaa hyvin vettä johtavaa kerrosta, niin tavanomaisen jätteen kaatopaikan pohjarakenteeseen normaalisti kuuluvaa kuivatuskerrosta ei ole toteutettu loppusijoitusalueella. Täyttövaiheen aikana alueella muodostuvat pintavedet johdetaan pinnan kallistuksilla ympäröijään, josta vedet johdetaan tiivispohjaiseen tasausaltaaseen.

Vuoden 2001 keväällä ennen alueella tehtyä toista kiinteytysurakkaa rakennettiin Vuosaaren täyttömäen puoleisille reunoille tukipenger louheesta. Kiinteytystä on tehty tämän jälkeen tukipengertä vasten. Tukipenkereen ja kiinteytettävän massan väliin on rakennettu tiivistyskerros maabentoniitista massojen kiinteytyksen yhteydessä.

Alueen ulkopuoliset valumavedet pidetään erillään kenttäalueella muodostuvista haitta-ainepitoisista vesistä. Louhesalaojiin kertyvät ympäris-

tön vedet johdetaan Satamakaaren sadevesiviemäriin. Kiinteitetyn massan päältä ja kenttäalueelta tulevat mahdollisesti haitta-aineita sisältävät vedet kerätään ympärysojien kautta tasausaltaaseen ja johdetaan pumppaamon kautta jätevesiviemäriin. Kentän tiiviin pintarakenteen tai kiinteytyneen massiivirakenteen läpi mahdollisesti suotautuvat vedet kerätään alapuolisten salaojien kautta tarkkailukaivoon, josta ne pumpataan jätevesiviemäriin.

Perustilaselvitys

Loppusijoitusalueelle tehtiin perustilaselvitys ja siihen liittyvät ympäristötekniset selvitykset syksyllä 2015. Alueella ei ole aiemmin tehty maaperätutkimuksia. Perustilaselvityksessä määritettiin alueen maaperän ja pohjaveden kemiallinen perustila. Haitta-ainetutkimukset tehtiin loppusijoitusalueen etelä- ja länsipuolella, koska näytteenottoa ei voitu tehdä loppusijoitusalueen tiiviiden pohja- ja kenttärakenteiden läpi rikkomatta rakenteita.

Selvityksessä ei todettu loppusijoitusalueen toiminnasta suoranaisesti aiheutunutta maaperän tai pohjaveden kuormitusta haitta-aineilla. Pohjaveden ja maaperän tila ei kuitenkaan ole luonnontilainen lähialueella pitkään toimineen ja vuosia sitten päättyneen kaatopaikkatoiminnan takia. Loppusijoitusaluetta ympäröivässä maaperässä todettiin pieniä, kynnysarvotasoisia pitoisuuksia arseenia ja dikloorimetaania. Pohjavedessä todettiin pohjaveden ympäristölaatu normit ylittäviä pitoisuuksia arseenia, kobolttia, nikkeliä, sinkkiä, kloridia ja sulfaattia sekä määritysrajatasolla olevia pitoisuuksia eri PAH-yhdisteitä (polyaromaattiset hiilivedyt). Pohjaveden pitoisuuksien ei voida osoittaa olevan peräisin pilaantuneiden maiden loppusijoitusalueen toiminnasta, vaan todennäköisesti haitta-aineet ovat peräisin kaatopaikka- ja täyttömäkitoiminnasta.

Perustilaselvityksessä ei tullut ilmi sellaisia asioita, joiden perusteella alueella tarvittaisiin nykytilanteessa maaperän pilaantuneisuuden tai puhdistustarpeen arviointia tai puhdistustoimenpiteitä.

Perustilaselvitystä voidaan käyttää vertailuaineistona Vuosaaren pilaantuneiden maiden loppusijoitusalueella tehtävissä selvityksissä toiminnan aikana ja toiminnan päättyessä.

Pohja-, pinta- ja suotovedet

Loppusijoitusalueen pohja-, pinta- ja suotovesien laatua on tarkkailtu kohteen ympäristöluvan määräysten ja Vuosaaren yhteistarkkailuohjelman mukaisesti.

Pohjavedessä on todettu pieniä PAH-yhdisteiden pitoisuuksia. Ammoniumtyypen ympäristölaatonormin ylitys viittaa entiseen Vuosaaren kaatopaikkaan. Pintavesien näytteenottopisteissä veden laatuun vaikuttavat myös alueen muut toiminnot, joten loppusijoitusalueen vaikutus veden laatuun on epäselvä. Suotovesinäytteissä ei ole todettu merkittäviä muutoksia tarkkailujakson 2012–2014 aikana. Veden haitta-ainepitoisuudet ovat olleet alhaisia.

Muutosta koskevan toiminnan kuvaus

Loppusijoitusalueelle on vuosina 2000–2006 urakkapapereiden mukaan sijoitettu pilaantuneita maa-aineksia kiinteytettynä yhteensä noin 103 848 tonnia eli 64 095 m³itd (irtokuutiometri). Maa-ainekset on kiinteytetty ja tiivistetty alueelle, jolloin todellinen rakennetilavuus on noin 46 731 m³rtd (rakennetodellinen kuutiometri).

Ympäristölupapäätöksen mukaan loppusijoitusalueelle saa sijoittaa kiinteytyviä massoja kaikkiaan 100 000 m³. Siten sijoituskapasiteettia on jäljellä 54 268 m³rtd, joka vastaa noin 48 841 m³rtr (rakenneteoreettinen kuutiometri) ja 75 433 m³itd.

Muutoshakemuksen suunnitelmien mukaan loppusijoitusalueella on täyttötilavuutta jäljellä aluerajauksesta riippuen 45 000–51 000 m³rtr.

Ympäristölupaun haetaan muutosta, jotta alueelle voidaan sijoittaa tavanomaisiksi jätteiksi luokiteltavia pilaantuneita maa-aineksia myös ilman kiinteyttämistä ja kaupallisilla sideaineilla stabiloituja sedimenttejä.

Loppusijoitettavien materiaalien on oltava maanrakentamiseen soveltuvia ja tiivistämiskelpoisia. Materiaalit eivät saa sisältää suuria kiviä tai lohkareita, lunta, jäätä tai jäätyneitä maa- tai muita kokkareita.

Massat kuljetetaan loppusijoitusalueelle kuorma-autoilla. Loppusijoitusalueen portilla tarkastetaan siirtoasiakirja ja muut kuormaa koskevat asiakirjat. Portilla kuormat myös tarkastetaan aistinvaraisesti ja jätteen lajista, laadusta, määrästä, alkuperästä, toimitusajankohdasta ja tuottajasta sekä tuojasta pidetään kirjaa. Vastaava hoitaja tai loppusijoitusalueen valvoja osoittaa kuormille tyhjennyspaikan joko välivarastokasaan tai suoraan täyttöalueelle. Jos kuormassa olevan massan laatu ei vastaa sovittua, ilmoitetaan siitä välittömästi kuorman toimittajalle, jota pyydetään poistamaan poikkeava materiaalierä loppusijoitusalueelta. Asiasta ilmoitetaan myös valvontaviranomaiselle.

Loppusijoitusalueelle ei sijoiteta humuspitoisia pilaantuneita maa-aineksia, joissa kokonaisorgaanisen hiilen määrä (TOC) tai hehkutushäviö (LoI) ≥ 10 %. Loppusijoitusalueelle sijoitetaan vain pilaantuneita maa-aineksia kiinteyttämättä ja mahdollisesti stabiloituja ruoppausmassoja,

joita ei tarvitse sijoittaa erilleen toisistaan. Pilaantuneet maa-ainekset voivat sisältää pieniä määriä (< 10 %) mineraalista rakennusjätettä ja tuhkaa.

Loppusijoitettu kiinteyttämätön pilaantunut maa-aines peitetään suodatinkankaalla ja/tai 0,2 metrin paksuisella pilaantumattomalla maakerroksella, mikäli täyttötyöhön tulee viikon kestävä tauko.

Pilaantuneita maa-aineksia esikäsitellään alueella vain poistamalla massoista kaivinkoneella mahdolliset suuret kivet. Ruoppausmassojen mahdollista stabilointia ei tehdä loppusijoitusalueella, vaan sedimentit tuodaan alueelle valmiiksi stabiloituina.

Kentän pohjarakenteen ja vesien keräilyjärjestelmän muutokset

Kiinteytetyn massan päältä ja alueelle kiinteyttämättä sijoitettavista pilaantuneista maista rakennusaikana muodostuvien suotovesien keräämiseksi rakennetaan kuivatuskerros loppusijoitusalueen kaakkoisosaan, jonne ei ole aiemmin sijoitettu pilaantuneita maita. Kuivatuskerros tehdään suoraan nykyisen tiivisasfalttikentän päälle esimerkiksi 200 mm:n paksuisesta kalliomurskekerroksesta, josta vedet kulkeutuvat kentän eteläreunan painanteeseen, josta ne ohjataan tasausaltaaseen ja edelleen Viikinmäen jätevedenpuhdistamolle. Merkittävin viemäritäviin suotovesien kuormitus muodostuu ennen loppusijoitusalueen maisemointia.

Lopputilanteessa, kun pintarakenteen edellyttämä reunapenger ja siihen liittyvä ympärysoja on rakennettu, asfalttikentän alimpaan kohtaan asennetaan salaoja, josta vedet johdetaan tarkkailukaivojen kautta lopuksi jätevesiviemäriin.

Jätevesien viemäroinnissä noudatetaan HSY:n antamia ohjeita ja määräyksiä.

Pintarakenteen valmistumisen jälkeen nykyinen tasausallas jää pois käytöstä ja pintarakenteen kuivatuskerroksesta ja ympärysojasta kerätävät hulevedet johdetaan uuden kaivon kautta olemassa olevaan sadevesikaivoon.

Pintarakenne

Kun täyttöpenger on saavuttanut lopullisen korkeutensa, rakennetaan loppusijoitusalueelle pintarakenne alhaalta ylöspäin seuraavasti:

- kiinteytetty tai kiinteyttämätön massa

- esipeittokerros kantavuuden parantamiseksi tarvittaessa alueille, jonne on sijoitettu kiinteyttämättömiä massoja

- tiivistyskerros bentoniittimatolla
- kuivatuskerros salaojamatolla
- pintakerros 1,0 metriä, jonka yläosassa 200–300 mm paksu puisto-suunnitelman mukainen kuivalle niitylle soveltuva kasvukerros

Loppusijoitettujen massojen ominaisuuksien takia kaasunkeräyskerrosta ei tarvita, koska loppusijoitetuissa materiaaleissa ei ole biohajoavaa ainesta tai sen määrä on niin vähäinen, ettei biohajoamisen seurauksena muodostu merkittävää määrää kaasuja.

Muutosten aiheuttamien ympäristö- ja terveysvaikutusten kokonaisarviointi

Pilaantuneiden maiden loppusijoitusalue on aidattu ja varustettu asianmukaisin varoituskyltein, joten ihmiset eivät vahingossa pääse alueelle, eivätkä voi altistua haitta-aineille maata syömällä, hengittämällä tai koskettamalla.

Alueelle tuotavista jätteistä haitta-aineet voivat kulkeutua ympäristöön veteen liuenneena tai ilmassa pölyn mukana. Alueelle ei vastaanoteta haihtuvia haitta-aineita merkittävänä pitoisuuksina sisältäviä pilaantuneita maita, joten haitta-aineiden haihtuminen ei ole merkittävää.

Loppusijoitusalueelle on rakennettu tiiviit kaatopaikka-asetuksen mukaiset pohjarakenteet, joten haitta-aineet voivat kulkeutua maaperään tai pohjaveteen vain, jos pohjarakenteet vaurioituvat. Loppusijoitusalueelle sijoitetun kiinteitetyn pilaantuneen maan vedenläpäisevyys on hyvin alhainen, joten käytännössä sen läpi ei suotaudu kaatopaikkavettä. Lisäksi muodostuvat suotovedet johdetaan jätevesiviemäriin. Mikäli vedet eivät ole viemärintikelpoisia, voidaan vedet esikäsitellä tai viedä imuautolla muualle luvanvaraiseen sijoituspaikkaan.

Loppusijoitusalueen pohjavesillä ei ole hydrologista yhteyttä Vuosaaren pohjavesialueeseen, eikä loppusijoitusalueen pohjavesi ole talousvesikäytössä, joten pohjaveden kautta ei aiheudu ihmisille terveysriskiä.

Haitta-aineiden leviäminen jättemateriaaleista pölyämällä on vähäistä työn aikana, koska jätteet peitetään nopeasti tiivistämisen jälkeen. Loppusijoitusalueen pintarakenteen valmistumisen jälkeen pölyäminen ei ole mahdollista.

Seuranta ja tarkkailu

Loppusijoitusalueelle nimetään vastaava hoitaja, joka vastaa massojen loppusijoittamisesta ja lupapäätöksen määräysten noudattamisesta. Loppusijoitusalueella on sen aukioloaikoina valvoja, joka tarkastaa tulevat kuormat ja niitä koskevat siirto- ja muut asiakirjat sekä osoittaa alu-

eella massojen sijoituspaikan. Alueella noudatetaan työturvallisuuslain mukaista työnantajan yleistä velvollisuutta mm. työhön perehdyttämisestä, jossa otetaan huomioon alueen erityispiirteet.

Vastaanotettavien jätteiden laatua tarkkaillaan aistinvaraisesti.

Loppusijoitusalueen pinta-, pohja- ja suotovesiä tarkkaillaan Uudenmaan ympäristökeskuksen myöntämän ympäristöluvan määräysten mukaisesti osana Vuosaaren alueen yhteistarkkailua.

Hakija esittää, että ympäristönsuojelulain 15 §:n mukaista varautumissuunnitelmaa ei tarvita, koska loppusijoitusalueelle sijoitetaan vain tavanomaiseksi jätteeksi luokiteltavaa pilaantunutta maa-ainesta. Maa-ainesten haitta-ainepitoisuudet ja liukoisuudet tutkitaan ensisijaisesti niiden kaivualueilla, joten massojen laatu tiedetään tarkasti ennen kuin ne kuljetetaan loppusijoitusalueelle. Loppusijoitusalueelle ei sijoiteta vaarallisia jätteitä eikä terveys- tai ympäristöriskejä tai onnettomuuksien vaaraa aiheuttavia jätteitä.

Hakemuksessa on esitetty kiinteyttämättä sijoitettavien pilaantuneiden maiden ja stabiloitujen sedimenttien sijoittamisesta mahdollisesti aiheutuvat poikkeukselliset tilanteet ja niiden hallinta.

Aikataulu ja päätöksen täytäntöönpano muutoksenhausta huolimatta

Alustavan arvion mukaan rakennushankkeen kesto on noin viisi vuotta, jolloin loppusijoitusalueen sulkeminen ja maisemointi tehtäisiin samaan aikaan Vuosaaren vanhan kaatopaikan kanssa.

Rakennushankkeen kiireellisyyden takia ympäristöluvan muutokseen sisältyville töille haetaan ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaista päätöksen täytäntöönpanoa muutoksenhausta huolimatta. Muutosalue voidaan ennallistaa, jos muutosta koskeva lupapäätös kumotaan tai sen lupamääräyksiä muutetaan. Töiden aloittamisen lykkääntyminen aiheuttaisi hakijalle merkittävää taloudellista menetystä, ja pilaantuneiden massojen lisääntyneet kuljetusmatkat kuormittaisivat ympäristöä ja kuluttaisivat luonnonvaroja. Lisäksi loppusijoitusalueen loppuun täyttämisen on tärkeää alueen vesien hallinnan kannalta. Jos täyttö jätetään nykyiselleen, lopulliset vesienhallintatoimenpiteet ja pintarakenteiden toteuttaminen ovat hankalampia täyttämättä jääneen asfalttikentän takia.

Ympäristölautakunnan lausunto

Ympäristölautakunta puoltaa Helsingin kaupungin rakentamispalvelun Vuosaaren pilaantuneiden maiden loppusijoitusalueen toiminnan olennaista muuttamista koskevan ympäristölupahakemuksen hyväksymistä.

Ympäristölautakunta katsoo, että Vuosaaren kiinteitettyjen pilaantuneiden maiden loppusijoitusalue soveltuu hyvin myös ilman kiinteytystä sijoitettavien pilaantuneiden maa-ainesten ja kaupallisilla sideaineilla kiinteitettyjen ruoppausmassojen loppusijoituspaikaksi, koska loppusijoitusalueen pohjarakenteet ja suotovesien käsittelyjärjestelmä on tehty siten, että alueelle sijoitettavista haitta-ainepitoisista massoista ei pääse leviämään haitta-aineita ympäristöön veden mukana tai muilla keinoin, erityisesti loppusijoitusalueen pintarakenteiden valmistumisen jälkeen. Vuosaaren loppusijoitusalueen lähiympäristössä ei myöskään sijaitse sellaisia herkkiä kohteita, kuten asuinrakennuksia, joille loppusijoitusalueen toiminnoista voisi aiheutua haittaa.

Loppusijoitusalue rajautuu entiseen Vuosaaren täyttömäkeen ja kaatopaikkaan. Täyttömäen alue on jo lopullisesti maisemoitu virkistyskäyttöön ja kaatopaikka-alueen kunnostaminen on käynnissä, jonka jälkeen myös kaatopaikka-alue maisemoidaan virkistyskäyttöön. Vuosaaren loppusijoitusalue kuuluu osana täyttömäen ja kaatopaikan muodostamaan kokonaisuuteen, joten myös loppusijoitusalue maisemoidaan lopuksi täyttömäen ja kaatopaikan kanssa yhteneväksi virkistysalueeksi. Tästä syystä on tärkeää, että alue täytetään siten, että koko muodostuva virkistysalue saadaan maisemoitua loppuun kaatopaikka-alueen maisemoinnin yhteydessä.

Koska viereisen täyttömäen alue on jo virkistyskäytössä, ympäristölautakunta edellyttää, että loppusijoitusalueen käytön aikana kiinnitetään erityistä huomiota pölyn torjuntaan, jotta haitta-ainepitoista maa-ainesta ei pääse leviämään pölyn mukana ympäristöön ja alueen ympäristössä ulkoilevat ihmiset eivät altistu pölyämisen kautta haitta-aineille.

Lisäksi ympäristölautakunta muistuttaa, että massojen vastaanoton huolelliseen valvontaan tulee kiinnittää erityistä huomiota ja että massat tulee olla ennakkoon riittävästi tutkittuja, erityisesti orgaanisten epäpuhtauksien suhteen, jotta alueelle ei sijoiteta sellaisia massoja, jotka eivät sinne sovellu.

Sellaisista poikkeuksellisista tilanteista, joista aiheutuu päästöjä ympäristöön, aiheutuu jätteen määrän tai ominaisuuksien vuoksi erityisiä toimia jätehuollossa tai aiheutuu ympäristön pilaantumisen vaaraa, tulee viipymättä ilmoittaa myös Helsingin kaupungin ympäristökeskukselle.

Lopuksi ympäristölautakunta katsoo, että loppusijoitusalueen tehokasta hyödyntämistä pilaantuneiden maa-ainesten ja stabiloitujen sedimenttien loppusijoituksessa voidaan pitää sekä taloudelliselta että ympäristön kannalta hyvänä ratkaisuna.

Ympäristölautakunta katsoo, että toiminnan aloittaminen mahdollisimman nopeasti on perusteltua, jotta loppusijoitusalue saadaan tehok-

kaasti käytettyä hyödyksi ja maisemoitua virkistyskäyttöön samassa aikataulussa kuin viereinen kaatopaikka-alue. Siten ympäristölautakunta puoltaa toiminnan aloittamista muutoksenhausta huolimatta.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Erja Puntti-Hannuksela, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32006
erja.puntti-hannuksela(a)hel.fi

Kaupunkisuunnitteluvirasto 29.8.2016

HEL 2016-008742 T 11 01 00 00

ESAVI/9786/2015

Lausuntopyyntö

Etelä-Suomen aluehallintovirasto ja Helsingin hallintokeskus ovat pyytäneet kaupunkisuunnitteluviraston lausuntoa ympäristölupahakemuksista, joka koskee pilaantuneiden maiden loppusijoitusalueen toiminnan muuttamista ja toiminnan aloittamislupaa muutoksenhausta huolimatta. Luvan hakija on Helsingin kaupungin rakentamispalvelu Stara.

Lausunto on pyydetty antamaan kaupunginhallitukselle 30.8.2016 mennessä. Aluehallintoviraston määräaika lausunnonle on 23.9.2016.

Ympäristölupahakemuksessa esitetty toiminta

Vuosaassa toimii pilaantuneiden maiden loppusijoitusalue, jolla on voimassaoleva ympäristölupa ottaa vastaan, varastoida ja esikäsitellä pilaantuneita maa-aineksia, valmistaa pilaantuneista maa-aineksista kiinteitä massoja ja loppusijoittaa kiinteitä massoja yhteensä 100 000 m³. Loppusijoitusalue sijaitsee Vuosaaren täyttömäen kupeessa sen eteläosassa kiinteistöllä 91-417-4-31. Alueen eteläpuolella on Helen Oy:n Vuosaaren voimalaitos ja siihen liittyviä toimintoja.

Nykyisten toimintojen lisäksi Stara hakee lupaa vastaanottaa ja loppusijoittaa stabiloituja ruoppausmassoja sekä loppusijoittaa pilaantuneita maa-aineksia sellaisenaan, kiinteitä massoja. Lupaa haetaan myös mm. erilaisten tuhkien ja rikinpoistossa syntyvän kiinteän kalsiumpitoisen jätteen sijoittamiselle. Tuhkaa sisältäviä jakeita saattaa tulla sijoitettavaksi mm. voimalaitosalueen muutosten yhteydessä. Vastaanotettavaksi esitetään näistä massoista niitä, jotka eivät ylitä tavanomaiselle jätteelle

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

asetettavia kriteereitä. Tämä vastaa loppusijoitusalueen nykyistä luokitte-
telua. Hakemuksessa on esitetty suunnitelma eri jakeiden sijoittamisesta
siten, ettei jakeista aiheudu ympäristön kannalta epäedullisia vaikutuksia
aineiden keskinäisen kontaktin takia.

Hakija pyytää poikkeamista valtioneuvoston asetuksen mukaisista kaa-
topaikan pohja- ja pintarakenteista terveys- ja ympäristövaikutusten ko-
konaisarvioinnin perusteella.

Sijoitettavien aineiden kokonaismäärä alueelle on hakemuksessa
100 000 m³, mikä on sama kuin nykyisessä luvassa. Kapasiteetista on
vielä käyttämättä rakennetilavuutta noin 50 000 m³.

Alueen täyttämisen on arvioitu jatkuvan noin vuoteen 2020, minkä jäl-
keen alue viimeistellään ja voidaan ottaa varsinaiseen käyttötarkoituk-
seensa lähivirkistysalueeksi.

Lausunto

Kaupunkisuunnitteluvirasto pitää hyvänä pyrkimystä laajentaa alueen
käyttöä niille massoille, joiden sijoittaminen alueelle ympäristön kannalta
hyväksyttävää ja taloudellisesti järkevää esimerkiksi lyhyiden kulje-
tusmatkojen ansiosta.

Helsingin Yleiskaavassa 2002 loppusijoitusalue on virkistysaluetta. Val-
misteilla olevassa, kaupunkisuunnittelulautakunnan hyväksymässä,
yleiskaavaehdotuksessa (14.6.2016) sen käyttötarkoitus on virkistys- ja
viheralue.

Voimassa olevassa asemakaavassa nro 10640 loppusijoitusalue on
osa lähivirkistysaluetta (VL) ja sillä on merkintä "e-mm": osa-alue, jolle
saa sijoittaa kiinteitettyjä saastuneita maamassoja. Lupahakemukses-
sa mainittu, alueen eteläpuoleinen voimalaitosaluetta koskeva asema-
kaavaehdotus (12248, 4.11.2014), ei vielä ole lainvoimainen.

Kaupunkisuunnitteluvirasto toteaa, että asemakaavan mukaisen lopulli-
sen käyttötarkoituksen kannalta esitetty muutos on e-mm osa-alueella
mahdollinen, mikäli sijoitus toteutetaan ympäristön kannalta hyväksyt-
tävästi siten, että kaavamerkinnän mukaisella massojen kiinteittämisel-
lä tavoiteltu haitta-aineiden kulkeutumattomuus loppusijoituspaikalta
saavutetaan muilla keinoin. Alueen tulee olla toiminnan lopettamisen
jälkeen soveltuva lähivirkistysalueeksi.

Kaupunkisuunnitteluvirasto toteaa, että lupahakemukseen on liitetty
Vuosaaren huipun ympäristösuunnitelma vuodelta 2012. Helsingin kau-
pungin rakennusviraston suunnittelu alueella on edennyt tuon ajankoh-
dan jälkeen. Täytön toteutuksessa tulee ottaa huomioon alueen ympä-

ristösuunnitelmat ja toteuttaa täyttö myös tavoitellun lopputilanteen kannalta edullisella tavalla. Loppusijoitusalueen täytön stabiiliteettiin tulee kiinnittää riittävää huomiota. Alueen tulee olla soveltuva ja turvallinen ihmisten oleskeluun ja liikkumiseen sijoitustoiminnan päätyttyä.

Loppusijoittamisen tulee olla hyvin valvottua ja riittävästi dokumentoitua. Eri jakeiden sijoituspaikat täytössä on syytä merkitä asiakirjoihin ja paikkatietoihin siten, että täyttöön voidaan tarvittaessa puuttua tulevaisuudessa ja tiedot ovat käytettävissä ylläpidon ja mahdollisten tulevien hankkeiden tarpeisiin.

Kaupunkisuunnitteluvirasto pitää esitettyjä päästöjen tarkkailutoimia riittävinä.

Kaupunkisuunnitteluvirasto puoltaa Helsingin kaupungin rakentamispalvelu Staran ympäristöluvan muuttamista edellyttäen, että sen esittämät näkökohdat otetaan lupaharkinnassa ja toteutuksessa huomioon.

Lisätiedot

Kaarina Laakso, diplomi-insinööri, puhelin: 310 37250
kaarina.laakso(a)hel.fi

Rakennusvirasto 24.8.2016

HEL 2016-008742 T 11 01 00 00

Kaupunginhallitus on pyytänyt lausuntoa Vuosaaren pilaantuneiden maiden loppusijoitusalueen toiminnan muuttamisesta 30.8.2016 mennessä.

Helsingin kaupungilla ei ole tällä hetkellä omaa sijoituspaikkaa pilaantuneille maa-aineksille sekä meriläjitykseen soveltumattomille ruoppaus-sedimenteille. Hankkeella luodaan kaupungin vastuulla oleville maa-aineksille sijoituskapasiteettia, jolloin säästetään kustannuksia maa-ainesten vastaanottomaksuissa ja kuljetuksissa sekä vähennetään kuljetuksista aiheutuvia päästöjä. Rakennusvirasto puoltaa hankkeen toteutusta.

Lisätiedot

Juha Sorvali, projektinjohtaja, puhelin: 310 70834
juha.sorvali(a)hel.fi

§ 876

Lausunto sisäministeriölle hallituksen esitysluonnoksesta pelastustoimen järjestämistä koskevaksi laiksi

HEL 2016-009646 T 03 00 00

SM1620744 SMDnro-2015-2070

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa sisäministeriölle hallituksen esitysluonnoksesta pelastustoimen järjestämistä koskevaksi laiksi seuraavan lausunnon:

Kaupunginhallitus toteaa, että jo noin vuosikymmen sitten päädyttiin siihen, että Helsinki on oma pelastusalueensa eivätkä perusteet ratkaisulle ole muuttuneet, vaan pikemminkin korostuneet nykyisessä kaupungin ja maan kehityksessä, ja Helsinki omana alueenaan pystyy vastaamaan riittävästi niihin tavoitteisiin, joita esityksellä haetaan.

Kaupunginhallitus esittää sisäministeriölle, että pelastustoimi tulee säilyttää Helsingin kaupungin omana toimintana maan suurimman väestökeskittymän turvallisuuden varmistamiseksi. Hyvin toimivan kokonaisuuden muuttamiseen tulee olla erityisen painavat perusteet. Tämä korostuu erityisesti Helsingissä ja pääkaupunkiseudulla, missä pelastustoimella on omat erityiset haasteensa. Satama-, lentokenttä- ja muu erityistoiminta sekä kansalliset ja kansainväliset suurtapahtumat asettavat poikkeuksellisen suuria vaatimuksia niin pelastustoimelle kuin muullakin turvallisuustyölle. Lisäksi tulee ottaa huomioon metropolialueen erityispiirteet valtionhallinnon lukuisten toimipisteiden, maanalaisen ja korkean rakentamisen vuoksi. Pelastustoimella on erityinen rooli Helsingissä osana kunnan toimintaa liittyen mm. pääkaupunkiasemaan ja -instituutioon ja niiden turvallisuuskysymyksiin. Kaupungissa järjestettävät lukuisat ja suuret kansalliset ja kansainväliset tapahtumat edellyttävät tiivistä yhteistyötä pelastustoimen, kaupungin muiden toimintojen ja poliisin kanssa.

Pelastustoimen nykyinen järjestely on perusteiltaan toimiva. Ennen kaikkea se kykenee vastaamaan paikallisiin tarpeisiin ja reagoimaan nopeasti tapahtuviin muutoksiin ja tilanteisiin. Muiden kansallisten turvallisuusviranomaisten toiminta linkittyy pelastustoimen kautta luontevasti yhteistoimintaan paikallisviranomaisten oman verkoston kanssa.

Pelastustoimen kokonaisuuden toimivuutta ja sen kehittämismahdollisuuksia arvioitaessa tulee ottaa huomioon pelastustoimen kytkeytyminen muuhun kunnalliseen palvelutoimintaan ja luotuihin palvelukokonaisuuksiin.

Näin tärkeällä yhteiskunnan tehtäväalueella, jossa toiminnan lopputulos viime kädessä olennaisesti riippuu paikallisten toimijoiden onnistumisesta, ei pidä katkaista hyvin toimivaa yhteistoimintajärjestelmää.

Päätöksenteon etäännyminen vääjäämättä laskee helsinkiläisten turvallisuustasoa. Myös kunnan vaikutusmahdollisuudet omaan turvallisuustasoon ja turvallisuuspalvelujen määrään katoavat. Pääkaupungin erityisolosuhteet saattavat jäädä valtakunnallisessa järjestelmässä huomioimatta, mikä merkitsisi koko kaupungin turvallisuustason heikkenemistä. Osalle nykyisen pelastuslaitoksen hoitamia tehtäviä jouduttaisiin kaupungissa järjestämään korvaava järjestelmä, mistä johtaisi kokonaiskustannusten kasvuun. Pelastuslaitoksen nykyisin antamat lakisääteiset minimi- tai ministeriön ohjeet ylittävät palvelut kuntalaisille, yrityksille ja yhteisöille vaarantuisivat.

Ensihoidon ja pelastustoimen saumattoman yhteistyön turvaamiseksi alueella tulisi lainsäädännön mahdollistaa maakunnan ja kaupungin välinen sopimus pelastustoimen palvelujen tuottamisesta kuten nykyisin on sovittu HUS:n vastuulla olevan ensihoidon tuottamisesta.

Kaupunginhallitus toteaa, että varautumisen osalta ei ole syytä laajentaa pelastustoimen tehtäväkenttää muihin kuin pelastuslain tarkoittamiin tilanteisiin varautumiseen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sisäministeriön saatekirje 1.9.2016
- 2 HE Luonnos laiksi pelastustoimen järjestämisestä
- 3 Pelastuslautakunnan lausunto hallituksen esityksestä laiksi pelastustoimen järjestämiseksi.pdf

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Sisäministeriö

Päätösehdotus

10.10.2016

Ryj/2

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Lausuntopyyntö

Sisäministeriö pyytää Helsingin kaupungin lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi pelastustoimen järjestämistä koskevasta laista. Lausuntoa on pyydetty 11.11.2016 mennessä.

Esityksen pääasiallinen sisältö

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki pelastustoimen järjestämiseksi. Lakia sovellettaisiin pelastustoimen järjestämiseen, kehittämiseen, ohjaukseen ja valvontaan vuoden 2019 alusta lukien.

Pelastustoimi on voimassa olevan lain mukaan kuntien lakisääteistä yhteistoimintaa, jota hoitaa 22 alueellista pelastuslaitosta. Pelastustoimen järjestämistä ehdotetaan säädettäväksi viiden maakunnan tehtäväksi. Ne järjestäisivät pelastustoimen yhteistyöalueen kaikkien maakuntien alueella.

Esityksessä todetaan, että pelastustoimen voimavarojen käytön tehostaminen sekä palvelujen saatavuuden ja laadun parantaminen edellyttää pelastustoimen ja sen ohjausjärjestelmän uudelleenorganisointia maakunnissa. Uudelleenorganisoinnin yhteydessä pelastustoimen ohjausjärjestelmää esitetään tarkistettavaksi siten, että toiminnan kehittäminen voidaan toteuttaa valtakunnallisesti yhdenmukaisin perustein, taloudellisesti ja tehokkaasti. Pelastustoimen organisoiminen sosiaali- ja terveystoimen palvelurakenteen uudistamisen kanssa yhdenmukaisen aluejaon ja järjestämismallin pohjalta on välttämätöntä, koska sillä turvataan pelastustoimen mahdollisuus jatkossakin suorittaa kiireellisiä ensihoitotehtäviä ja kiireellisiä ensivastetehtäviä sen mukaan kuin sosiaali- ja terveystoimen viranomaisten kanssa erikseen sovitaan.

Esityksen mukaan pelastustoimen järjestämislain jälkeen on tarkoitus uudistaa nykyinen pelastuslaki. Tavoitteena on pelastustoimen toimintamallien kansallinen yhtenäistäminen, ohjauksen tehostaminen ja tehtäväkuvan tarkistaminen viranomaistoiminnan tiivistämisen näkökulmasta. Pelastuslain uudistus on tarkoitus toteuttaa siten, että uudistettu laki tulisi voimaan vuoden 2019 alussa maakuntien ja uudistettujen pelastuslaitosten aloittaessa toimintansa.

Saadut lausunnot

Esittelijä toteaa, että pelastuslautakunta on antanut lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi pelastustoimen järjestämislaiksi 27.9.2016. Sosiaali- ja terveysvirasto on kommentoinut hallituksen esi-

tystä laiksi pelastustoimen järjestämisestä. Kaupunginkanslian hallinto-osaston turvallisuus- ja valmiusyksikkö on osallistunut lausunnon valmisteluun.

Esittelijän kannanotto

Esittelijä toteaa, että Helsingin näkökulmasta pelastustoimi tulee säilyttää kaupungin omana toimintana maan suurimman väestökeskittymän turvallisuuden varmistamiseksi.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sisäministeriön saatekirje 1.9.2016
- 2 HE Luonnos laiksi pelastustoimen järjestämisestä
- 3 Pelastuslautakunnan lausunto hallituksen esityksestä laiksi pelastustoimen järjestämiseksi.pdf

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Sisäministeriö

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveystieteiden virasto Virastopäällikkö 29.9.2016

HEL 2016-009646 T 03 00 00

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki pelastustoimen järjestämisestä. Lakia sovellettaisiin pelastustoimen järjestämiseen, kehittämiseen, ohjaukseen ja valvontaan vuoden 2019 alusta lukien.

Tällä hetkellä pelastustoimi on kuntien lakisääteistä yhteistoimintaa, jota hoitaa 22 alueellista pelastuslaitosta. Pelastustoimen järjestämisvas-

tuu ehdotetaan säädettäväksi viiden maakunnan tehtäväksi. Ne järjestäisivät pelastustoimen yhteistyöalueen kaikkien maakuntien alueella.

Pelastustoimen voimavarojen käytön tehostaminen sekä palvelujen saatavuuden ja laadun parantaminen edellyttää esityksen perusteluiden mukaan pelastustoimen ja sen ohjausjärjestelmän uudelleenorganisoimista maakunnissa. Uudelleenorganisoinnin yhteydessä pelastustoimen ohjausjärjestelmää esitetään tarkistettavaksi siten, että toimialan kehittäminen voidaan toteuttaa valtakunnallisesti yhdenmukaisin perustein, taloudellisesti ja tehokkaasti. Pelastustoimen organisoiminen sosiaali- ja terveystoimen palvelurakenteen uudistamisen kanssa yhdenmukaisen aluejaon ja järjestämismallin pohjalta on puolestaan välttämätön, koska sillä turvataan pelastustoimen mahdollisuus jatkossakin suorittaa kiireellisiä ensihoitotehtäviä ja kiireellisiä ensivastetehtäviä sen mukaan kuin sosiaali- ja terveystoimen viranomaisten kanssa erikseen sovitaan.

Pelastustoimen järjestämislain antamisen jälkeen on tarkoitus uudistaa nykyinen pelastuslaki. Tavoitteena on pelastustoimen toimintamallien kansallinen yhtenäistäminen, ohjauksen tehostaminen ja tehtäväkuvan tarkistaminen viranomaisyhteistyön tiivistämisen näkökulmasta. Pelastuslain uudistaminen toteutettaisiin siten, että uudistettu pelastuslaki tulisi voimaan vuoden 2019 alussa maakuntien ja uudistettujen pelastuslaitosten aloittaessa toimintansa.

Sisäministeriö pyytää muun muassa Helsingin kaupungin lausuntoa esitysluonnoksesta 11.11.2016 mennessä. Helsingin pelastuslautakunta on käsitellyt asiaa 27.9.2016.

Sosiaali- ja terveystoimen kommentit

Sosiaali- ja terveystoimen osasto ottaa esitykseen kantaa ensihoidon näkökulmasta. Ensihoito on osa erikoissairaanhoidon ja kuuluu tällä hetkellä sairaanhoitopiirin järjestämisvastuulle. Helsingissä suurimman osan kiireellisistä ensihoitotehtävistä hoitaa Helsingin pelastuslaitos HUS:n kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti. Yli 80 % pelastustoimen tehtävistä on kiireellisiä ensihoito- ja ensivastetehtäviä. Näin ollen pelastustoimen tulee jatkossakin olla osana kiireellisen ensihoidon palvelutuotantoa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislakiluonnoksen 9§ mukaan ensihoidon järjestämisvastuu on Pirkanmaan, Pohjois-Pohjanmaan, Pohjois-Savon, Uudenmaan ja Varsinais-Suomen maakunnilla. Ne järjestävät ensihoidon 10 §:ssä tarkoitetun yhteistyöalueen kaikkien maakuntien alueella.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislakiluonnoksen 10§ mukaan yhteistyöalueisiin kuuluvat maakunnat säädetään valtioneuvoston asetuksella siten, että yliopistollista sairaalaa ylläpitävät maakunnat kuuluvat eri yhteistyöalueisiin.

Edellä mainituista sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislakiluonnoksen pykälistä seuraa, että Helsingin alueen ensihoidon järjestämisvastuu olisi Uudenmaan maakunnalla, joka järjestäisi ensihoidon paitsi Uudellamaalla myös Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson maakuntien alueella.

Ensihoidon ja pelastustoimen saumattoman yhteistyön turvaamiseksi on perusteltua, että pelastustoimen ja ensihoidon järjestäjätaho on sama yliopistollista keskussairaalaa ylläpitävä maakunta. Pelastustoimen tulee jatkossakin olla osana kiireellisen ensihoidon palvelutuotantoa. Tämä saattaa edellyttää ensihoidon ja pelastustoimen tuotannon organisoimista maakunnissa samaan oikeushenkilöön, tulevan maakuntalain mukaiseen maakunnan palvelulaitokseen, jotta pelastustoimi voisi toimia ensihoitopalveluiden tuottajana maakunnan sisäisenä in house –toimintana. Toisaalta maan suurimman väestökeskittymän turvallisuuden varmistaminen puoltaisi sitä, että Helsingin pelastustoimi säilyisi kaupungin omana toimintana. Tällöin lainsäädännön tulisi mahdollistaa maakunnan ja kaupungin välinen sopimus pelastustoimen palvelujen tuottamisesta kuten nykyisin on sovittu HUS:n vastuulla olevan ensihoidon tuottamisesta.

Hallituksen esityksen mukaisessa järjestämismallissa valtion itsehallinnollisiin maakuntiin kohdistuva ohjaus olisi voimakasta, kuten vastavassa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislakiesityksessä.

Lisätiedot

Jukka Pellinen, hallintoylilääkäri, puhelin: 310 42305
jukka.pellinen(a)hel.fi

10.10.2016

Ryj/3

§ 877

Helsingin Konsernihankinta Oy:n osakkeiden ostaminen Oy Gardenia-Helsinki Ab:ltä ja Helsingin kaupungin Linja-autotoiminta Oy:ltä

HEL 2016-010279 T 02 07 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti:

- hyväksyä Helsingin Konsernihankinta Oy:n osakkeiden ostamisen Oy Gardenia-Helsinki Ab:ltä ja Helsingin kaupungin Linja-autotoiminta Oy:ltä seitsemänkymmenen (70) euron kauppahinnalla liitteenä olevien kauppakirjojen mukaisilla ehdoilla. Kummaltakin yhtiöltä ostetaan niiden hallussa oleva yksi osake.
- kehottaa kaupunginkanslian oikeuspalvelut-osastoa allekirjoittamaan liitteenä olevien luonnosten mukaiset kauppakirjat ja tekemään niihin tarvittaessa teknisluonteisia tai muuten vähäisiä muutoksia ja huolehtimaan varainsiirtoveron maksamiseen liittyvistä käytännön toimenpiteistä.
- kehottaa kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosastoa maksamaan osakkeiden kauppahinnat sekä kauppaan liittyvät varainsiirtoverot talousarviotililtä 8 22 19 Arvopaperit, Khn käytettäväksi.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Oy Gardenia-Helsinki Ab on asetettu 4.9.2015 selvitystilaan yhtiön toiminnan alasajamiseksi ja tultaneen lähiaikoina purkamaan. Yhtiön selvitysmies, joka hoitaa yhtiön asioita selvitystilan aikana ja tilintarkastaja ovat antaneet hyväksynnän ehdotetulle kaupalle.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

10.10.2016

Ryj/3

Helsingin kaupungin Linja-autotoiminta Oy:n koko liiketoiminta myytiin 14.12.2015 eikä yhtiö harjoita enää varsinaista liiketoimintaa. Yhtiön hallitus päätti 30.9.2016 hyväksyä osakkeen myynnin.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Oikeuspalvelut
Talous- ja suunnitteluosasto

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

10.10.2016

Ryj/4

§ 878

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikoilla 39 ja 40 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

Liikennelaitos-liikelaitoksen johtokunta	29.9.2016
yleisten töiden lautakunta	4.10.2016

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi
Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi
Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

10.10.2016

Sj/1

§ 879

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 40 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

eläintarhan johtokunta
kaupunginmuseon johtokunta
kaupunginorkesterin johtokunta
kulttuuri- ja kirjastolautakunta
liikuntalautakunta 6.10.2016
nuorisolautakunta
opetuslautakunta 4.10.2016
opetuslautakunnan ruotsinkielinen jaosto
opetuslautakunnan suomenkielinen jaosto 4.10.2016
ruotsinkielisen työväenopiston johtokunta
suomenkielisen työväenopiston johtokunta
taidemuseon johtokunta
Henkilöstön kehittämispalvelut -johtokunta
Helsingin kaupungin työterveys -johtokunta
eläintarhan johtaja
museojohtaja
kaupunginorkesterin intendentti
ruotsinkielisen työväenopiston rehtori
suomenkielinen työväenopisto:
- rehtori
- apulaisrehtori
- osastopäällikkö (asiakaspalveluosasto)
- osastopäällikkö (hallinto-osasto)
taidemuseon johtaja
tietokeskus:
- johtaja
- tutkimuspäällikkö
- tietohuoltopäällikkö
- kehittämispäällikkö
työterveysjohtaja
Henkilöstön kehittämispalvelut
- toimitusjohtaja
Työterveys Helsinki

10.10.2016

Sj/1

- toimitusjohtaja

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi
Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi
Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 880

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 40 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

asuntotuotantotoimikunta	5.10.2016
kaupunkisuunnittelulautakunta	4.10.2016
rakennuslautakunta	4.10.2016
asuntotuotantotoimisto	
- toimitusjohtaja	3., 4., 6. ja 7.10.2016

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 31036683
hannu.hyttinen(a)hel.fi
Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 31036683
hannu.hyttinen(a)hel.fi
Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 881

Lausunnon antaminen sosiaali- ja terveysministeriölle hallituksen esitysluonnoksesta laiksi sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottamisesta

HEL 2016-009624 T 03 00 00

STM057:00/2016

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle kahdeksi viikoksi.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle kahdeksi viikoksi Silvia Modigin ehdotuksesta.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää antaa sosiaali- ja terveysministeriölle seuraavan lausunnon hallituksen esitysluonnoksesta laiksi sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottamisesta:

Lausuntonaan kaupunginhallitus vastaa lausuntopyynnön numeroituihin kysymyksiin.

4. Onko lain soveltaminen samanlaisena kaikkiin palveluntuottajiin niiden oikeudellisesta muodosta ja toiminnan tarkoituksesta huolimatta perusteltu ratkaisu (2§, 3§ 1 kohta)?

- Kyllä (avotila)
- Kyllä pääosin (avotila)
- Ei kaikilta osin (avotila)
- Ei (avotila)
- Ei kantaa (avotila)

Palvelujen juridisen ja toiminnallisen kehittämisen näkökulmista lain soveltaminen samanlaisena kaikkiin palveluntuottajiin on perusteltua ja tärkeää. Väestön valinnanvapausjärjestelmän näkökulmasta on hyvä, että kaikkia palveluntuottajia kohdellaan samalla tavalla. Maakunta palvelujen järjestäjänä vastaa palveluntuottajien kanssa laadittavasta sopimuksesta ja sen seurannasta. Tuottajien yhdenmukainen kohtelu yksinkertaistaa palvelujen tuottamista palvelusopimuksen perusteella.

5. Parantavatko palvelun tuottajalle asetetut ehdot asiakas- ja potilasturvallisuutta (5 - 9§, 13§)?

- Kyllä (avotila)
- Kyllä pääosin (avotila)
- Ei kaikilta osin (avotila)
- Ei (avotila)
- Ei kantaa (avotila)

Palveluntuottajille asetettavat yhtenäiset ehdot taloudellisista edellytyksistä, toimitiloista, toimintaympäristöstä ja välineistä, henkilöstöstä, vastuusta palvelujen laadusta ja omavalvonnasta varmistavat palvelutoiminnan laatua ja asiakas- ja potilasturvallisuutta.

On tarpeen edellyttää palveluntuottajaa jatkossa ohjaamaan ja valvomaan omaa toimintaansa omavalvonnan keinoin. On hyvä, että omavalvontasuunnitelmien tekemistä koskevat erilaiset veloitteet yhtenäistyvät, ja laajenevat koko sosiaali- ja terveydenhuoltoon. Perusteluosassa on esitetty, että tämän pykälän toteutumisen varmistamiseksi Valvira antaisi pykälässä mainittuja määräyksiä omavalvontasuunnitelman laatimisesta, sisällöstä ja seurannasta.

Lakiluonnoksen 13 §:n 3 momentin 15 kohdassa määrittelyyn asiamiehistä on tarpeen lisätä yksityisiä sosiaalipalveluja tuottaville velvoite oman sosiaaliasiamiehen nimeämisestä tapauksissa, jossa palvelukonaisuus määritellään suureksi tai joissakin tapauksissa järjestää jaettu sosiaaliasiamies.

6. Vähentääkö palvelun tuottajan ja sen palveluyksiköiden erillinen rekisteröinti, palveluyksiköiden siirtokelpoisuus ja riskiperusteinen hyväksymismenettely palvelun tuottajan ja viranomaisen hallinnollista työtä (13 §, 15 § ja 17 §)?

- Kyllä (avotila)
- Kyllä pääosin (avotila)
- Ei kaikilta osin (avotila)
- Ei (avotila)
- Ei kantaa (avotila)

Ennakkotarkastuksien harkinnanvaraisuus vähentää viranomaisen hallinnollista työtä. On tärkeää, että viranomainen voi tarvittaessa pyytää tuottajaa täydentämään tietoja ja että viranomaisella muutenkin on laaja harkintavalta toiminnan mahdollisia riskejä arvioidessaan. Palvelun tuottajan hallinnollinen työ osittain lisääntyy, kun vastuu tietojen tuottamisesta on entistä enemmän palvelun tuottajalla.

Palveluntuottajan ilmoitus viranomaiselle tuottajan vaihtumisesta vähentää viranomaisen hallinnollista työtä. Siirtolanteessa on viranomaisella kuitenkin mahdollisuus arvioida, tarvitaanko erillistä rekisteröintiä. Palveluntuottajan rekisteröinti on erillään palveluyksiköiden rekisteröinnistä. Tällöin oikeus tuottaa palveluja arvioitaisiin erikseen ja lähtökohteisesti rekisteröidyllä tuottajalla olisi oikeus tuottaa palveluja valtakunnallisesti.

7. Vähentääkö yhteisen palveluyksikön käyttömahdollisuus palvelun tuottajan ja viranomaisen hallinnollista työtä ja parantaako se mahdollisuuksia valvoa toimintaa kokonaisuutena (3 § 5 kohta, 18 §)?

- Kyllä (avotila)
- Kyllä pääosin (avotila)
- Ei kaikilta osin (avotila)
- Ei (avotila)
- Ei kantaa (avotila)

Yhteisen palveluyksikön käyttömahdollisuus vähentää palveluntuottajan hallinnollista työtä, kun jokaisen palveluntuottajan ei erikseen tarvitse ilmoittaa omia tietojaan viranomaiselle. Samaan kokonaisuuteen liittyvät palveluyksiköiden rekisteröinnit käsiteltäisiin samanaikaisesti, mikä tehostaa hallintoa ja vähentää tältä osin palveluyksiköiden omaa hallinnollista työtä ja säästää aikaa. Viranomaisen hallinnollista työtä menettely vähentää myös, kun monta osaa voidaan käsitellä yhtenä kokonaisuutena eikä erillisinä. Järjestely oletettavasti tehostaa myös valvontaa, kun kokonaisuutta voidaan valvoa yhtenä hallintoasiana eikä erillisinä.

8. Onko vastuullisen palveluntuottajan käsite ja tehtävät perusteltuja (3 § 5 kohta, 18 §)?

- Kyllä (avotila)
- Kyllä pääosin (avotila)
- Ei kaikilta osin (avotila)
- Ei (avotila)
- Ei kantaa (avotila)

Käsitteellä tarkoitetaan viranomaisyhteistyöstä ja rekisterinpidosta vastaavaa roolia. Käsitteestä voi saada käsityksen, että vastuullinen palveluntuottaja vastaisi muustakin toiminnasta vaikka näin ei olisi. Tehtävät sinänsä on hyvin perusteltu lain perustelutekstissä.

9. Onko vastuullisen palveluntuottajan käsitteelle muita vaihtoehtoja?

- Kyllä (avotila)
- Ei (avotila)
- Ei kantaa (avotila)

Palveluntuottajan edustaja rekisteri- ja valvontaviranomaisasioissa.

10. Ovatko valvovan viranomaisen keinot, mukaan lukien laiminlyöntimaksu ja rekisteristä poistaminen, riittävät asiakas- ja potilasturvallisuuden kannalta (4 luku)?

- Kyllä (avotila)
- Kyllä pääosin (avotila)
- Ei kaikilta osin (avotila)
- Ei (avotila)
- Ei kantaa (avotila)

Valvovalla viranomaisella tulisi olemaan mahdollisuus tarkastaa palveluyksikön toiminta, tilat ja välineet silloin, kun tarkastuksen tekemiseen on perusteltu syy. Lisäksi lupa- ja valvontavirasto voi määrätä aluehallintoviraston tekemään puolestaan edellä mainitun tarkastuksen. Aluehallintovirasto tai lupa- ja valvontavirasto voi antaa määräyksen havaittujen puutteiden korjaamisesta tai epäkohtien poistamisesta. Määräys voidaan antaa sakon uhalla tai uhalla, että toiminta keskeytetään. Lisäksi palveluntuottaja voidaan poistaa tuottajien rekisteristä, jos toiminta ei enää täytä säädettyjä rekisteröinnin edellytyksiä. Edellä mainitut viranomaisen keinot ovat riittäviä ohjauksen ja valvonnan välineitä asiakas- ja potilasturvallisuuden edistämiseksi.

11. Muut vapaamuotoiset huomiot laista sosiaali- ja terveystalvölujuen tuottamisesta?

Lain tarkoituksen toteutuessa se asettaa kaikki tuottajat samanarvoiseen asemaan eikä huononna palvelujen laatua tai asiakas- ja potilasturvallisuutta. Viranomaisen etukäteisvalvonta vähenee palveluntuottajan omavalvonnan vuoksi.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Ehdotettu säätely turvaa omalta osaltaan laadukkaat sosiaali- ja terveyspalvelut ja tätä kautta edistää väestön terveyttä ja hyvinvointia, ja varmistaa asiakas- ja potilasturvallisuutta.

Esittelijän perustelut

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt 9.11.2016 mennessä lausuntoa esitysluonnoksesta laiksi sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottamisesta (liitteet 1 ja 2).

Lausuntopyynnön asiakirjojen mukaan hallituksen esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottamista koskeva laki. Se koskee oikeutta tuottaa maakunnan järjestämisvastuuseen kuuluvia sosiaali- ja terveyspalveluja sekä yksityisiä sosiaali- ja terveyspalveluja. Uudistuksessa on tarkoitus kumota voimassa olevat yksityisistä sosiaalipalveluista ja terveyspalveluista annetut lait. Uudistuksen tarkoitus on varmistaa sosiaali- ja terveyspalveluja käyttävän asiakkaan tai potilaan asiakas- ja potilasturvallisuus, varmistaa laadultaan hyvät palvelut sekä edistää palvelun tuottajan ja viranomaisten välistä yhteistyötä. Nykyisestä lupa- ja ilmoitusmenettelystä luovuttaisiin. Palveluntuottajaa koskevan rekisteröitymisvelvoitteen täytyttyä palvelu voitaisiin aloittaa viranomaisen päätöksenteon jälkeen. Rekisteri- ja valvontaviranomaisina toimisivat sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira) ja aluehallintovirastot. Viranomaiset tarkastaisivat mm. kaikkien palveluntuottajien palvelutoiminnan taloudelliset edellytykset.

Asia on valmisteltu yhteistyössä kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston kanssa.

Lausuntoehdotus perustuu päätöshistoriassa olevaan sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoon.

Kaupunginkanslia huolehtii lausuntopyyntöön vastaamisesta sähköisesti (lausuntopyyntökysely liitteenä 3) kaupunginhallituksen päätöksenteon jälkeen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntö 31.8.2016
- 2 HEL 2016-009624 Liite esityksen pääasiallinen sisältö
- 3 HEL 2016-009624 Lausuntopyyntökysely 31 8 2016

10.10.2016

Stj/1

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Sosiaali- ja terveysministeriö

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Sosiaali- ja terveyslautakunta
Sosiaali- ja terveysvirasto
Kaupunginkanslia

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 04.10.2016 § 236

HEL 2016-009624 T 03 00 00

STM057:00/2016

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle lausuntonaan vastaukset seuraaviin sosiaali- ja terveysministeriön esitysluonnoksesta laiksi sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottamisesta esitettyihin kysymyksiin.

"Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää lausuntoa valmiilla sähköisellä kyselylomakkeella ja kysymysten numerointeja on käytetty tämän lausunnon pohjana. Kysymyksessä on lakiluonnos siitä, että kaikki palveluntuottajat olisivat jatkossa samassa asemassa riippumatta palvelujen tuottamistavasta. Jatkossa palveluntuottajat rekisteröityisivät viranomaiselle ilmoittamalla vaadittavat tiedot ja saisivat sen jälkeen toimintaluvan. Palveluntuottajia voisivat olla laitos, yksityinen henkilö, yhtiö, osuuskunta, yhdistys, säätiö tai joku muu yhteisö.

(Vastaukset lähetetään sähköisellä kyselylomakkeella)

STM:n sähköisen kyselylomakkeen kysymys 4:

Onko lain soveltaminen samanlaisena kaikkiin palveluntuottajiin niiden oikeudellisesta muodosta ja toiminnan tarkoituksesta huolimatta perusteltu ratkaisu (2§, 3§ 1 kohta)?

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

- Kyllä (avotila)
- Kyllä pääosin (avotila)
- Ei kaikilta osin (avotila)
- Ei (avotila)
- Ei kantaa (avotila)

Palvelujen juridisen ja toiminnallisen kehittämisen näkökulmista lain soveltaminen samanlaisena kaikkiin palveluntuottajiin on perusteltua ja tärkeää. Väestön valinnanvapausjärjestelmän näkökulmasta on hyvä, että kaikkia palveluntuottajia kohdellaan samalla tavalla. Maakunta palvelujen järjestäjänä vastaa palveluntuottajien kanssa laadittavasta sopimuksesta ja sen seurannasta. Tuottajien yhdenmukainen kohtelu yksinkertaistaa palvelujen tuottamista palvelusopimuksen perusteella.

STM:n sähköisen kyselylomakkeen kysymys 5:

Parantavatko palvelun tuottajalle asetetut ehdot asiakas- ja potilasturvallisuutta (5-9§, 13§)?

- Kyllä (avotila)
- Kyllä pääosin (avotila)
- Ei kaikilta osin (avotila)
- Ei (avotila)
- Ei kantaa (avotila)

Palveluntuottajille asetettavat yhtenäiset ehdot taloudellisista edellytyksistä, toimitiloista, toimintaympäristöstä ja välineistä, henkilöstöstä, vastuusta palvelujen laadusta, ja omavalvonnasta, varmistavat palveluiminnan laatua ja asiakas- ja potilasturvallisuutta.

On tarpeen edellyttää palveluntuottajaa jatkossa ohjaamaan ja valvomaan omaa toimintaansa omavalvonnan keinoin. On hyvä, että omavalvontasuunnitelmien tekemistä koskevat erilaiset veloitteet yhtenäistyvät, ja laajenevat koko sosiaali- ja terveydenhuoltoon. Perusteluosassa on esitetty, että tämän pykälän toteutumisen varmistamiseksi Valvira antaisi pykälässä mainittuja määräyksiä omavalvontasuunnitelman laatimisesta, sisällöstä ja seurannasta.

Lakiluonnoksen 13§ 3 momentin 15 kohdassa määrittelyyn asiamiehistä on tarpeen lisätä yksityisiä sosiaalipalveluja tuottaville velvoite oman sosiaaliasiamiehen nimeämisestä tapauksissa, jossa palvelukokonaisuus määritellään suureksi tai joissakin tapauksissa järjestää jaettu sosiaaliasiamies.

STM:n sähköisen kyselylomakkeen kysymys 6:

Vähentääkö palvelun tuottajan ja sen palveluyksiköiden erillinen rekisteröinti, palveluyksiköiden siirtokelpoisuus ja riskiperusteinen hyväksymismenettely palvelun tuottajan ja viranomaisen hallinnollista työtä (13§, 15§, ja 17§)?

- Kyllä (avotila)
- Kyllä pääosin (avotila)
- Ei kaikilta osin (avotila)
- Ei (avotila)
- Ei kantaa (avotila)

Ennakkotarkastuksien harkinnanvaraisuus vähentää viranomaisen hallinnollista työtä. On tärkeää että viranomainen voi tarvittaessa pyytää tuottajaa täydentämään tietoja, ja että viranomaisella muutenkin on laaja harkintavalta toiminnan mahdollisia riskejä arvioidessaan. Palvelun tuottajan hallinnollinen työ osittain lisääntyy, kun vastuu tietojen tuottamisesta on entistä enemmän palvelun tuottajalla.

Palveluntuottajan ilmoitus viranomaiselle tuottajan vaihtumisesta vähentää viranomaisen hallinnollista työtä. Siirtotilanteessa on viranomaisella kuitenkin mahdollisuus arvioida, tarvitaanko erillistä rekisteröintiä. Palveluntuottajan rekisteröinti on erillään palveluyksiköiden rekisteröinnistä. Tällöin oikeus tuottaa palveluita arvioitaisiin erikseen, ja lähtökohteisesti rekisteröidyillä tuottajalla olisi oikeus tuottaa palveluita valtakunnallisesti.

STM:n sähköisen kyselylomakkeen kysymys 7:

Vähentääkö yhteisen palveluyksikön käyttömahdollisuus palvelun tuottajan ja viranomaisen hallinnollista työtä ja parantaako se mahdollisuuksia valvoa toimintaa kokonaisuutena (3§ 5 kohta, 18§)?

- Kyllä (avotila)
- Kyllä pääosin (avotila)
- Ei kaikilta osin (avotila)
- Ei (avotila)
- Ei kantaa (avotila)

Yhteisen palveluyksikön käyttömahdollisuus vähentää palveluntuottajan hallinnollista työtä, kun jokaisen palveluntuottajan ei erikseen tarvitse ilmoittaa omia tietojaan viranomaiselle. Samaan kokonaisuuteen liittyvät palveluyksiköiden rekisteröinnit käsiteltäisiin samanaikaisesti, mikä tehostaa hallintoa ja vähentää tältä osalta palveluyksiköiden omaa hallinnollista työtä ja säästää aikaa. Viranomaisen hallinnollista työtä menettely vähentää myös, kun monta osaa voidaan käsitellä yhtenä kokonaisuutena eikä erillisinä. Järjestely oletettavasti tehostaa myös

valvontaa, kun kokonaisuutta voidaan valvoa yhtenä hallintoasiana, eikä erillisinä.

STM:n sähköisen kyselylomakkeen kysymys 8:

Onko vastuullisen palveluntuottajan käsite ja tehtävät perusteltuja (3§ 5 kohta, 18§)?

- Kyllä (avotila)
- Kyllä pääosin (avotila)
- Ei kaikilta osin (avotila)
- Ei (avotila)
- Ei kantaa (avotila)

Käsitteellä tarkoitetaan viranomaisyhteistyöstä ja rekisterinpidosta vastaavaa roolia. Käsitteestä voi saada käsityksen, että vastuullinen palveluntuottaja vastaisi muustakin toiminnasta, vaikka näin ei olisi. Tehtävät sinänsä on hyvin perusteltu lain perustelutekstissä.

STM:n sähköisen kyselylomakkeen kysymys 9:

Onko vastuullisen palveluntuottajan käsitteelle muita vaihtoehtoja?

- Kyllä (avotila)
- Ei (avotila)
- Ei kantaa (avotila)

Palveluntuottajan edustaja rekisteri- ja valvontaviranomaisasioissa.

STM:n sähköisen kyselylomakkeen kysymys 10:

Ovatko valvovan viranomaisen keinot, mukaan lukien laiminlyöntimaksu ja rekisteristä poistaminen, riittävät asiakas- ja potilasturvallisuuden kannalta (4 luku)?

- Kyllä (avotila)
- Kyllä pääosin (avotila)
- Ei kaikilta osin (avotila)
- Ei (avotila)
- Ei kantaa (avotila)

Valvovalla viranomaisella tulisi olemaan mahdollisuus tarkastaa palveluyksikön toiminta, tilat ja välineet silloin, kun tarkastuksen tekemiseen on perusteltu syy. Lisäksi lupa- ja valvontavirasto voi määrätä aluehallintoviraston tekemään puolestaan edellä mainitun tarkastuksen. Aluehallintovirasto tai lupa- ja valvontavirasto voi antaa määräyksen havaittujen puutteiden korjaamisesta tai epäkohtien poistamisesta. Määräys voidaan antaa sakon uhalla tai uhalla, että toiminta keskeytetään. Li-

säksi palveluntuottaja voidaan poistaa tuottajien rekisteristä, jos toiminta ei enää täytä säädettyjä rekisteröinnin edellytyksiä. Edellä mainitut viranomaisen keinot ovat riittäviä ohjauksen ja valvonnan välineitä asiakas- ja potilasturvallisuuden edistämiseksi.

STM:n sähköisen kyselylomakkeen kysymys 11:

Muut vapaamuotoiset huomiot laista sosiaali- ja terveystalvvelujen tuottamisesta?

Lain tarkoituksen toteutuessa se asettaa kaikki tuottajat samanarvoiseen asemaan eikä huononna palvelujen laatua tai asiakas- ja potilasturvallisuutta. Viranomaisen etukäteisvalvonta vähenee palveluntuottajan omavalvonnan vuoksi.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Ehdotettu säätely turvaa omalta osaltaan laadukkaat sosiaali- ja terveystalvvelut ja tätä kautta edistää väestön terveyttä ja hyvinvointia, ja varmistaa asiakas- ja potilasturvallisuutta."

Käsittely

04.10.2016 Ehdotuksen mukaan

Hallintoylilääkäri Jukka Pellinen oli kutsuttuna asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

27.09.2016 Pöydälle

Esittelijä

va. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Jouko Ranta, laatuasiantuntija, puhelin: 310 76510
jouko.ranta(a)hel.fi

10.10.2016

Stj/2

§ 882

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 40 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

sosiaali- ja terveyslautakunta	4.10.2016
- toinen jaosto	6.10.2016

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi
Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi
Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

10.10.2016

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 864, 865, 866, 867, 868, 869, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881 ja 882 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 91 §

2

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 870 ja 871 §:t.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi-saannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusanajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

10.10.2016

Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupunginhallitus.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)
(09) 310 13701 (Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi)
(09) 310 13702 (Rakennus- ja ympäristötoimi)
(09) 310 13703 (Sivistystoimi)
(09) 310 13704 (Sosiaali- ja terveystoimi)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

10.10.2016

Kaupunginhallitus

Tatu Rauhamäki
puheenjohtaja

Lauri Menna
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Mirka Vainikka

Arja Karhuvaara

Mika Raatikainen

Veronika Honkasalo

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty yleisesti nähtävänä Helsingin kaupungin kirjaimossa (Pohjoisesplanadi 11-13) 18.10.2016.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566